

Dansk udgave

Meddelelser og oplysninger

Informationsnummer

Indhold

Side

I Meddelelser

.....

II Forberedende retsakter

Regionsudvalget

47. plenarforsamling af 20. og 21. november 2002

2003/C 73/01

Regionsudvalgets udtalelse om:

- »Den europæiske sociale dialog som drivkraft bag modernisering og omstilling«, og
- »Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om et socialt trepartstopmøde om vækst og beskæftigelse«

1

2003/C 73/02

Regionsudvalgets udtalelse om »Forslag til Rådets henstilling om forebyggelse af narkotikamisbrug og reduktion af de med misbruget forbundne risici«

5

2003/C 73/03

Regionsudvalgets udtalelse om »Kommissionens forslag til Rådets henstilling om forebyggelse af rygning og om initiativer til forbedring af bekæmpelse af tobaksrygning«

8

Pris: 18,00 EUR

(Fortsættes på omslagets anden side)

<u>Informationsnummer</u>	Indhold (fortsat)	Side
2003/C 73/04	Regionsudvalgets udtalelse om »Grønbog om en fællesskabspolitik for tilbagesendelse af personer med ulovligt ophold«	13
2003/C 73/05	Regionsudvalgets udtalelse om »Kommissionens ændrede forslag til Rådets direktiv om ret til familiesammenføring«	16
2003/C 73/06	Regionsudvalgets udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen om handlingsplaner til forbedring af administrationens og retsvæsenets kapacitet og overvågning af de tilsagn som de forhandlende lande har afgivet under tiltrædelsesforhandlingerne«	20
2003/C 73/07	Regionsudvalgets udtalelse om »Kommissionens meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet: Midtvejsrevision af den fælles landbrugspolitik«	25
2003/C 73/08	Regionsudvalgets udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen om aktionsplanen vedrørende kvalifikationer og mobilitet«	30
2003/C 73/09	Regionsudvalgets udtalelse om: — »Kommissionens meddelelse — Opfølgning på den flerårige EF-handlingsplan til fremme af en mere sikker anvendelse af Internettet ved bekæmpelse af ulovligt og skadeligt indhold på globale net«, og — »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning om ændring af beslutning nr. 276/1999/EF om vedtagelse af en flerårig EF-handlingsplan til fremme af en mere sikker anvendelse af Internettet ved bekæmpelse af ulovligt og skadeligt indhold på globale net«	34
2003/C 73/10	Regionsudvalgets udtalelse om: — »Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget »Europe 2002: Et europæisk retsgrundlag til udnyttelse af offentlig information«, og — »Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om anvendelse og kommerciel udnyttelse af den offentlige sektors dokumenter«	38
2003/C 73/11	Regionsudvalgets udtalelse om »Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning om et flerårigt program for tiltag på energiområdet: Programmet »Intelligent Energi i Europa« (2003-2006)«	41
2003/C 73/12	Regionsudvalgets resolution »Det Europæiske Råd i København«	43

<u>Informationsnummer</u>	Indhold (fortsat)	Side
2003/C 73/13	Regionsudvalgets udtalelse om »Kommissionens meddelelse til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om »En informations- og kommunikationsstrategi for Den Europæiske Union«» 46	46
2003/C 73/14	Regionsudvalgets udtalelse om: — »Kommissionens tredje rapport om unionsborgerskab«, og — »Rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om anvendelsen af direktiv 94/80/EF om valgret og valgbarhed ved kommunale valg« 53	53
2003/C 73/15	Regionsudvalgets udtalelse om »De regionale og lokale myndigheders rolle i den europæiske opbygning« 57	57
2003/C 73/16	Regionsudvalgets udtalelse om »En bedre fordeling og definition af kompetencen i EU« 64	64
2003/C 73/17	Regionsudvalgets udtalelse om »Mere demokrati, åbenhed og effektivitet i EU« 68	68
2003/C 73/18	Regionsudvalgets udtalelse om »Forenkling af EU's lovgivningsinstrumenter« 73	73

II

(Forberedende retsakter)

REGIONSUDVALGET

Regionsudvalgets udtalelse om:

- **»Den europæiske sociale dialog som drivkraft bag modernisering og omstilling«, og**
- **»Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om et socialt trepartstopmøde om vækst og beskæftigelse«**

(2003/C 73/01)

REGIONSUDVALGET HAR —

under henvisning til Meddelelse fra Kommissionen om den europæiske sociale dialog som drivkraft bag modernisering og omstilling og Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om et socialt trepartstopmøde om vækst og beskæftigelse (KOM(2002) 341 endelig — 2002/0136 (COD)),

under henvisning til Kommissionens beslutning af 27. marts 2002 om i henhold til EF-traktatens artikel 265, stk. 1, at anmode om Regionsudvalgets udtalelse,

under henvisning til præsidiets beslutning af 7. maj 2002 om at henvise det forberedende arbejde til Underudvalget for Økonomisk Politik og Social- og Arbejdsmarkedspolitik,

under henvisning til Meddelelse fra Kommissionen om tilpasning og fremme af den sociale dialog på fællesskabsplan og Kommissionens udkast til Rådets afgørelse om ændring af afgørelse 70/532/EØF om nedsættelse af et stående udvalg for beskæftigelse inden for De Europæiske Fællesskaber (KOM(98) 322),

under henvisning til Nye styreformer i EU — En hvidbog (KOM(2001) 428 endelig),

under henvisning til sin udtalelse om Kommissionens meddelelse om tilpasning og fremme af den sociale dialog på fællesskabsplan og Kommissionens udkast til Rådets afgørelse om ændring af afgørelse 70/532/EØF om nedsættelse af et stående udvalg for beskæftigelse inden for De Europæiske Fællesskaber (CdR 343/98) ⁽¹⁾,

under henvisning til sin udtalelse om Hvidbogen om styreformer i EU (CdR 103/2001 fin) ⁽²⁾,

under henvisning til forslag til Regionsudvalgets udtalelse (CdR 250/2002 rev.), som blev vedtaget af Underudvalget for Økonomisk Politik og Social- og Arbejdsmarkedspolitik den 25. september 2002 med Sonny Berthold, borgmester i Egtved (DK/ELDR), som ordfører,

og ud fra følgende betragtninger,

Det forekommer klart, at de traditionelle styreformsmodeller ikke længere er på højde med realiteterne i dagens samfund; den politiske troværdighed og legitimitet er i krise overalt.

⁽¹⁾ EFT C 93 af 6.4.1999, s. 54.

⁽²⁾ EFT C 192 af 12.8.2002, s. 24.

Debatten om nye styreformer skal bringe EU-medlemsstaterne og ansøgerlandene sammen.

Det er ønskeligt med den fremtidige europæiske integration, herunder især udvidelsen, for øje at fremlægge en samlet strategi for grænseoverskridende, tværterritoriet og transnationalt samarbejde —

på sin 47. plenarforsamling den 20. og 21. november 2002 (mødet den 20. november) vedtaget følgende udtalelse.

REGIONSUDVALGETS SYNSPUNKTER OG HENSTILLINGER

1. Generelle bemærkninger

1.1. I forlængelse af tidligere meddelelser om den europæiske sociale dialog præsenterer Kommissionen i meddelelsen om den sociale dialog som drivkraft bag modernisering og omstilling ⁽¹⁾ en række konkrete foranstaltninger, der vil kunne styrke den sociale dialog på alle niveauer.

1.2. Regionsudvalget finder den kontinuitet og udvikling, som har fundet sted siden 1985 inden for rammerne af den europæiske sociale dialog, yderst positiv og tilslutter sig det synspunkt, at den sociale dialog kan være en drivkraft bag økonomiske og sociale reformer.

1.3. Regionsudvalget opfatter Kommissionens meddelelse som et væsentligt bidrag til at tydeliggøre den rolle og den betydning, som arbejdsmarkedets parter i den sociale dialog i stadig stigende grad har fået i EU's overordnede strategiske målsætninger om fuld beskæftigelse og styrkelse af samhørigheden.

1.4. Regionsudvalget hilser Kommissionens præsentation af mulige konkrete initiativer, der vil kunne styrke den sociale dialog på alle niveauer, velkommen.

1.5. Regionsudvalget vil støtte Kommissionens bestræbelser på at gøre resultaterne af den europæiske sociale dialog kendt.

2. Den sociale dialog som et middel til bedre styreformer

2.1. Regionsudvalget deler fuldt ud Kommissionens vurdering af, at det er arbejdsmarkedets parter evne til at indgå i en regulær selvstændig dialog og dermed uafhængigt forhandle aftaler, der gør denne dialog til noget enestående.

2.2. Regionsudvalget er enig i Kommissionens vurdering af den placering, arbejdsmarkedets parter har i civilsamfundet, og har med glæde noteret sig det gunstige resultat af partnerskaber på lokalt niveau, specielt på beskæftigelsesområdet, som er udviklet som en ny styreform.

2.3. Regionsudvalget er overbevist om, at Kommissionens målsætning om at udvikle en forbedret høringsprocedure og udarbejde en egen intern adfærdskodeks for høring af arbejdsmarkedets parter vil udgøre en væsentlig parameter for højnelse af kvaliteten af lovgivningen i EU, herunder specielt vedr. arbejdsmarkedsområdet. Regionsudvalget har endvidere med glæde noteret sig Kommissionens planlagte initiativer mht. bedre inddragelse af forskellige niveauer samt større åbenhed i dialogen i forbindelse med udvidelsen.

2.4. Regionsudvalget erklærer sin fulde støtte til Kommissionens anvendelse af subsidiaritetsprincippet på arbejdsmarkedsområdet, da princippet medfører, at det først og fremmest er op til arbejdsmarkedets parter at finde egnede løsninger inden for deres ansvarsområde.

2.5. Regionsudvalget har bemærket sig Kommissionens udtalelse om en forsat klar sondring mellem den obligatoriske, systematiske høring af arbejdsmarkedets parter på den ene side og de konsultationer, som Kommissionen gennemfører i sine rådgivende udvalg, på den anden side, og Regionsudvalget er enig i, at der ikke bør ske sammenblanding af de to processer, selv ikke i de tilfælde, hvor arbejdsmarkedets parter måtte være repræsenteret i et af de rådgivende udvalg.

2.6. Regionsudvalget stiller sig noget tøvende over for Kommissionens generelle opfordring til arbejdsmarkedets parter om at forbedre deres interne beslutningsmekanismer på områder af afgørende betydning for den sociale dialog, idet Regionsudvalget er bekendt med, at et sådant revisionsarbejde for flere organisationers vedkommende allerede er gennemført eller påbegyndt.

2.7. Regionsudvalget er helt enig med Kommissionen i, at den sociale dialog og arbejdsmarkedets parter rolle skal gøres mere synlig. I den forbindelse har Regionsudvalget med interesse noteret sig Kommissionens forslag om at øge kendskabet til erfaringerne med den sociale dialog på regionalt og lokalt plan i Europa. Udvalget opfordrer indtrængende Kommissionen til i denne henseende at vedtage foranstaltninger, hvormed det navnlig gøres muligt at kortlægge og videregive lokale og regionale erfaringer med arbejdsmarkedsdialogen for at finde den bedste praksis og fremme udvekslingen af erfaringer mellem dialogens lokale og regionale aktører i medlemsstaterne.

Regionsudvalget udtrykker ligeledes stor tilfredshed med tilkendegivelsen af, at der vil blive lagt særlig vægt på de lokale og regionale arbejdsmarkedsparters deltagelse i det forum om lokal udvikling, der vil blive afholdt i 2003.

⁽¹⁾ KOM(2002) 341endelig.

2.8. Regionsudvalget har bemærket, at der er behov for at udvikle samrådet på EU-plan med de lokale og regionale myndigheder/organer. Der mangler i dag en etableret forbindelse mellem informations-, forhandlings- og beslutningsprocessen, som foregår inden for den sociale dialog på EU-plan, og den demokratiske beslutningsproces i bestyrelser, navn m.v. i EU's kommuner og regioner. De folkevalgte i EU's kommuner og regioner kan i dag i deres egenskab af arbejdsgiverrepræsentanter få information om arbejdsmarkedsspørgsmål i EU, men er i realiteten fortsat afskåret fra at kunne påvirke dem direkte via deres organisation CEMR på EU-plan. Det er et problem, at disse arbejdsgivere — over 80 000 kommuner og regioner inden for EU, der tilsammen har over 9,4 mio. heltidsansatte — som er demokratisk forankrede i lokalsamfundet, ikke behandles af Kommissionen som en fuldgældig part i den sociale dialog.

3. Den sociale dialog som drivkraft i den økonomiske og sociale moderniseringsproces

3.1. Regionsudvalget understøtter Kommissionens positive vurdering af den sociale dialogs potentiale og dens udviklingsmuligheder, der kan føre til, at den bliver det moderniseringsredskab, Det Europæiske Råd i Lissabon bebudede.

3.2. Med tanke på nødvendigheden af at udvikle de bedst mulig mekanismer for at virkeliggøre Lissabon-mødets overordnede europæiske strategier, nemlig fuld beskæftigelse og styrkelse af den sociale samhørighed, der forudsætter en omstillingsproces gennem positiv styring, har Regionsudvalget med interesse læst Kommissionens forslag til etablering af et socialt trepartstopmøde om vækst og beskæftigelse.

3.3. Regionsudvalget ønsker at udtrykke tilfredshed med, at Kommissionen — så kort tid efter revisionen i 1999 af Det Stående Udvalg for Beskæftigelse — har fulgt den opfordring, som arbejdsmarkedets parter fremsatte i deres Laeken-erklæring om at lade Det Stående Udvalg erstatte af et nyt trepartssamråd.

3.4. Regionsudvalget hilser udtalelserne fra Kommissionen velkommen, dels om at arbejdsmarkedets parter vil blive involveret i det forberedende arbejde med de nye regler om det foreslåede sociale trepartstopmøde, dels at parterne vil blive tilknyttet forberedelsen og opfølgningen af trepartstopmøderne.

3.5. Regionsudvalget har med tilfredshed noteret sig, at Kommissionens meddelelse også indeholder en beskrivelse af de andre fora, hvor arbejdsmarkedets parter deltager inden for rammerne af trepartsdrøftelser i EU, og som er udviklet i relation til den økonomiske og monetære integration, det indre markeds gennemførelse og møderne forud for Det Europæiske Råds møder, dvs. Köln-processen, Cardiff-processen og Trojka-møderne.

3.6. Regionsudvalget understøtter fuldt ud Kommissionens påpegning af, at arbejdsmarkedets parter kunne yde væsentlige bidrag til omstillingsprocesser mv. ved at engagere sig og deltage i den åbne koordineringsmetode, der blev indført som et nyt politisk instrument med Lissabon-strategien.

3.7. Regionsudvalget, der på lokalt og regionalt plan er dybt involveret i udarbejdelsen af handlingsplaner mv. inden for Luxembourg-processen, hilser med særlig tilfredshed Kommissionens klare tilsagn om at ville inddrage beskæftigelsesområdet i den åbne koordinationsproces og således høre/konsultere arbejdsmarkedets parter, før der udarbejdes udkast til forslag til retningslinjer på beskæftigelsesområdet.

3.8. Med hensyn til Kommissionens samlede vurdering af den bilaterale sociale dialog, dens udvikling, anvendelsen af kendte retsinstrumenter og inddragelsen af nye former for samarbejdstiltag, tager Regionsudvalget Kommissionens kritiske holdning til efterretning, især i meddelelsens afsnit, der omhandler de tværsektorielle organisationers indsats på så væsentlige områder som forhandlinger, opfølgning på indgåede aftaler/erklæringer samt rapportering vedr. den nationale gennemførelse. Regionsudvalget ønsker i denne forbindelse at henlede Kommissionens opmærksomhed på de resultater, som CEEP, UNICE og EFS har opnået (siden de indgik »Val Duchesse-aftalen« i 1985) gennem bilaterale forhandlinger i form af f.eks. europæiske rammeaftaler, og, senest i maj 2002, aftalen om distancearbejde.

3.9. Regionsudvalget har med interesse fulgt initiativerne til en nystrukturering af den sociale dialog i de enkelte sektorer.

3.10. Regionsudvalget opfordrer Kommissionen til løbende at følge udviklingen og forsat arbejde på at få nedsat nye udvalg, når de nødvendige forudsætninger er opfyldt.

4. Den sociale dialog og udvidelsen

4.1. Regionsudvalget hilser Kommissionens forslag vedr. kandidatlandene velkommen og især, at Kommissionen ønsker at forpligte sig til at udnytte alle finansielle instrumenter i fuldt omfang for at styrke kapaciteten hos arbejdsmarkedets parter i kandidatlandene.

4.2. Regionsudvalget tilskynder Kommissionen til at støtte udviklingen af de nationale strukturer for arbejdsmarkedets parter i kandidatlandene, både tværsektorielt og på sektorniveau, fordi sådanne strukturer er en forudsætning for at deltage effektivt i den sociale dialog på europæisk plan.

4.3. Regionsudvalget hilser med tilfredshed de initiativer, som de europæiske arbejdsmarkedsparter allerede har iværksat i kandidatlandene sammen med deres søsterorganisationer, hvoraf flere allerede har søgt og opnået medlemskab i den europæiske organisation.

5. Regionsudvalgets henstillinger vedrørende initiativer til styrkelse af den sociale dialog på alle niveauer

5.1. Udtrykket »den sociale dialog« anvendes efterhånden for enhver type af aktivitet, hvor arbejdsmarkedets parter deltager. Regionsudvalget opfordrer derfor Kommissionen til til stadighed at operere med klare begrebsmæssige sondringer mellem parternes dialog med EU's institutioner og den bilaterale dialog, der føres udelukkende mellem parterne.

5.2. Regionsudvalget anerkender og respekterer den traktatfæstede rolle mht. udviklingen af den sociale dialog, som Kommissionen har. Regionsudvalget anmoder dog samtidig Kommissionen om i sit videre arbejde til stadighed at respektere de intentioner, som de tværfaglige arbejdsmarkedsparter udtrykte i Laeken-erklæringen, om at udvikle en mere autonom social dialog, således at mere konkrete tiltag om en bedre organisering af den sociale dialog fastlægges i et fælles arbejdsprogram.

5.3. Regionsudvalget tilslutter sig subsidiaritetsprincippet anvendelse på EU's arbejdsmarkedspolitiske område og lægger i denne forbindelse stor vægt på, at arbejdsmarkedets parter involveres, når EU-retsakter, der er resultatet af en forhandlet europæisk aftale, skal gennemføres nationalt. Regionsudvalget opfordrer Kommissionen til at undersøge, om medlemsstaterne har taget nødvendige og forsvarlige initiativer for at inddrage arbejdsmarkedets parter i den nationale gennemførelse af sådanne retsakter.

5.4. Regionsudvalget anmoder Kommissionen om at overveje, hvordan Regionsudvalget, der repræsenterer en bred vifte af erfaringer med beskæftigelsesplaner på regionalt og lokalt niveau, kan blive inddraget i arbejdet omkring de sociale trepartstopmøder, som Kommissionen foreslår indført.

5.5. Regionsudvalget insisterer på ny på, at Kommissionen revurderer forslaget om den tekniske koordinering af arbejdsgiverdelegationen i de sociale trepartstopmøder, således at også arbejdsgivere fra det offentlige arbejdsmarked får en ligeværdig placering sammen med de private arbejdsgivere.

5.6. Regionsudvalget opfordrer Kommissionen til — efter drøftelser med arbejdsmarkedets parter — at tage initiativet til at arbejde videre med sine overvejelser om, at en eventuel udvikling af den sociale dialog på længere sigt kunne føre til, at der opereres med europæiske kollektive overenskomster som retskilder, således at dette aspekt kan tages med i drøftelserne om den kommende reform af traktaten.

5.7. Regionsudvalget foreslår, at Kommissionen i samarbejde med arbejdsmarkedets parter gennemfører undersøgelser af, hvilke mekanismer der kan anvendes til bilæggelse af tvister i forbindelse med fortolkningen af de europæiske aftaler, der er forhandlet på plads og indgået mellem tværfaglige og sektorspecifikke arbejdstager- og arbejdsgiverorganisationer.

5.8. Regionsudvalget støtter Kommissionens vurdering af partnerskaber på lokalt niveau, der kan omfatte hele byer eller industriområder. Regionsudvalget har noteret sig Kommissionens intention om at etablere en dialog med de øvrige aktører i civilsamfundet, bl.a. NGO'erne. Regionsudvalget har forståelse for, at hvis de lokale partnerskaber skal lykkes, bør arbejdsmarkedets parter involveres. Regionsudvalget opfordrer samtidig Kommissionen til at foretage den nødvendige sondring mellem disse aktører i civilsamfundet og arbejdsmarkedets parter, idet kun de sidstnævnte direkte repræsenterer de interesser, der knytter sig til arbejdsmarkedet, og som de eneste har den fornødne kapacitet til at indgå i en selvstændig dialog, der kan resultere i kollektive overenskomster.

5.9. Regionsudvalget anbefaler Kommissionen at revurdere sammensætningen af en række rådgivende udvalg med henblik på at afklare mulighederne for at give arbejdsmarkedets parter samme status og placering som i Kommissionens rådgivende udvalg vedr. ligebehandling af mænd og kvinder, dvs. et direkte medlemskab.

Bruxelles, den 20. november 2002.

Albert BORE

Formand for

Regionsudvalget

Regionsudvalgets udtalelse om »Forslag til Rådets henstilling om forebyggelse af narkotikamisbrug og reduktion af de med misbruget forbundne risici«

(2003/C 73/02)

REGIONSUDVALGET HAR —

under henvisning til Kommissionens forslag til Rådets henstilling om forebyggelse af narkotikamisbrug og reduktion af de med misbruget forbundne risici — (KOM(2002) 201 endelig) — 2002/0098 (CNS),

under henvisning til Rådets beslutning af 10. juni 2002 om i henhold til traktatens artikel 152 at anmode om Regionsudvalgets udtalelse,

under henvisning til præsidiets beslutning af 6. februar 2002 om at henvise det forberedende arbejde til Underudvalget for Økonomisk Politik og Social- og Arbejdsmarkedspolitik,

under henvisning til Kommissionens meddelelse til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om Den Europæiske Unions handlingsplan for bekæmpelse af narkotikamisbrug (2000-2004) — (KOM(1999) 239 endelig),

under henvisning til sin udtalelse om Kommissionens meddelelse til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om Den Europæiske Unions handlingsplan for bekæmpelse af narkotikamisbrug (2000-2004) — (KOM(1999) 239 endelig) — (CdR 292/1999 fin) ⁽¹⁾,

under henvisning til sin udtalelse om Kommissionens meddelelse til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om Det Europæiske Fællesskabs strategi på sundhedsområdet og Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om vedtagelse af et program for Fællesskabets indsats for folkesundheden (2001-2006), CdR 236/2000 fin ⁽²⁾,

under henvisning til forslag til udtalelse (CdR 225/2002 rev.) vedtaget den 25. september 2002 af Underudvalget for Økonomisk Politik og Social- og Arbejdsmarkedspolitik (ordfører: Paz Fernández Felgueroso, borgmester i Gijón, E/PSE) —

på den 47. plenarforsamling af 20. og 21. november 2002 (mødet den 20. november) vedtaget følgende udtalelse.

REGIONSUDVALGETS SYNSPUNKTER OG ANBEFALINGER**1. Generelle bemærkninger**

1.1. Mennesket har til alle tider brugt rusmidler. Brugen heraf har været bestemt af bl.a. sociale, kulturelle og religiøse faktorer.

1.2. Narkotika har altid været en kilde til konflikter i samfundet, som har en ambivalent holdning hertil. De forskellige måder, hvorpå narkotikarelaterede problemer tackles, og endog definitionen af »narkotika« er i høj grad bestemt af de sociale strukturer og kulturelt betingede holdninger, som gør sig gældende i forskellige politiske og socioøkonomiske sammenhænge.

1.3. Man må huske på, at narkotika fører en række problemer med sig, som vedrører så forskelligartede og

komplekse områder såsom kultur, mode, nye adfærdsmønstre, ændringer i traditionelle værdier, afskaffelsen af grænser og globaliseringen, altså en lang række årsager og bevæggrunde, der er med til at forklare et fænomen, som bekymrer og udgør en stor udfordring for hele det europæiske samfund.

1.4. For at besvare de spørgsmål, der rejser sig, må man først gøre sig klart, at vi står over for et globalt omsiggribende fænomen, som kræver velovervejede indgreb, der er tilpasset de specifikke forhold, hvorunder de skal gennemføres.

1.5. Derfor glæder Regionsudvalget sig over denne anledning til at afgive en udtalelse om Kommissionens forslag. Det vil pege på nogle elementer af særlig relevans for de lokale og regionale myndigheder.

1.6. Regionsudvalget vil henlede opmærksomheden på nogle aspekter af de nævnte interventionsområder, som er af afgørende betydning for anlæggelsen af en strategi til forebyggelse og bekæmpelse af narkotikamisbrug, hvor de lokale og regionale myndigheder spiller en afgørende rolle.

⁽¹⁾ EFT C 189 af 7.7.2000, s. 256.

⁽²⁾ EFT C 144 af 16.5.2001, s. 43.

2. Lokalsamfundet

2.1. Etablering af strukturer til forebyggelse og nedbringelse af risici i forbindelse med narkotikaafhængighed anses for at være vigtig. Fællesskabets foranstaltninger bør understøtte medlemsstaternes foranstaltninger.

2.2. De vigtigste indsatsområder er følgende:

- Information om og tildeling af specifikke og generelle ressourcer, som er behørigt sprogligt og kulturelt tilpasset de pågældende målgrupper på lokalt plan, og som kan være af såvel præventiv som terapeutisk og rehabiliterende art.
- Bevidstgørelse af de forskellige grupper i lokalsamfundet for at styrke samfundets og borgernes deltagelse og dermed mindske den nuværende modvilje mod oprettelse af behandlingscentre i byerne.
- Vejledning af de forskellige involverede aktører såsom lærere, forældre, familie- og ungdomsorganisationer for at øge bevidstheden om problemet og inddrage det i uddannelses- og forebyggelsesforanstaltninger.
- Foranstaltninger for at begrænse indtagelse af alkohol og andre rusmidler: håndhævelse af lovgivningen om forbud mod salg af tobak og alkohol til mindreårige, oplysningskampagner, workshopper, temauger om sundhed, motionsløb osv.
- Finansiering af foranstaltninger til integration af stofmisbrugere, som er under afvænnning, i samfunds- og arbejdslivet.
- Koordination af alle lokalsamfundets ressourcer til gennemførelse af programmerne og etablering af en lokal struktur, som gør det muligt at sammenholde og forbedre aktiviteterne med henblik på forebyggelse og integration i samfundet.

3. Uddannelsessektoren

3.1. Uddannelsessektoren er velegnet til gennemførelse af foranstaltninger med henblik på forebyggelse og sundhedsfremme. En forebyggende indsats i skolerne kræver programmer, der ikke kun formidler viden, men også værdier, holdninger og vaner, som er uforenelige med narkotikaindtagelse.

3.2. Vejledning om narkotikamisbrug kan indgå i skoleundervisningen om sundhed. Herigennem kan man gøre børn og unge bevidste om, at de har et ansvar for at vælge en så sund levevis som muligt, ved at udvikle deres evner til at klare de krav, livet stiller.

3.3. Derfor vedrører foranstaltningerne med henblik på vejledning om narkotikamisbrug både lærere, elever og forældre, dvs. hele skoleverdenen, og andre grupper i samfundet må man også forsøge at få med.

4. De unge

4.1. Information, uddannelse, udvikling af evner og social kompetence er nogle af nøgleelementerne, hvis man skal udruste de unge med ressourcer, som fremmer en god livsførelse og adfærd i et samfund, hvor narkotika findes.

4.2. Tiltagene må organiseres inden for ungdomsorganisationernes rammer og via formidlere, som kan få de unge i tale og få dem til at vælge en sund livsstil, der samtidig virker attraktiv.

4.3. Ungdomsinformationscentre, som udelukkende er forbeholdt de unge, kan indgå i den forebyggende indsats ved at give de unge let adgang til information.

4.4. Følgende vigtige foranstaltninger kan træffes på lokalt og regionalt plan:

- Uddannelse af formidlere med vægt på forebyggelse
- Information om narkotika, som stilles til rådighed for de unge via disse formidlere
- Kampagner og oplysningsmateriale i de medier, som de unge foretrækker, såsom tegneserier, audiovisuelt materiale, cd'er osv.
- Alkoholфриe områder ved fester og events
- Alternative tilbud i fritiden
- Programmer for begrænsning af risikoen, der skal iværksættes direkte på de steder, hvor der sædvanligvis indtages syntetiske stoffer
- Workshopper om forebyggelse af alkohol- og tobakmisbrug og forebyggelse af HIV/Aids.

5. Arbejdspladsen

5.1. Arbejdspladsens sociale dimension og betydning i menneskets dagligdag giver den overordentlig stor betydning både med hensyn til at forebygge et problematisk forbrug og fremme sunde levevaner.

5.2. Tiltagene skal inddrage alle parter i virksomheden i et fælles ansvar. De bør indgå i den generelle sundheds- og forebyggelsesindsats, være centreret om begrænsning af efterspørgslen og relatere til den enkeltes situation og arbejdsvilkårene. Fagforeningsrepræsentanterne er nøglepersoner i programmerne i kraft af deres formidlende rolle.

5.3. Vigtige tiltag er følgende:

- Uddannelse af fagforeningsrepræsentanter
- Uddannelse af ledere og mellemledere
- Rådgivning af virksomhederne
- Udbredelse af information til arbejdstagerne i magasiner og tidsskrifter
- Individuel oplysning og vejledning.

6. Ulovlig handel med narkotika og hvidvaskning af penge

6.1. Et andet aspekt, som optager Regionsudvalget, er problemet med den ulovlige handel med narkotika og et andet fænomen, nemlig hvidvaskning af penge, som er nært forbundet hermed og en forklaring på problemets rækkevidde. Narkotikahandel og hvidvaskning af penge er to af de aktivitetsområder, men dog ikke de eneste, hvorigennem den organiserede kriminalitet udøver sin magt i hele verden, idet den bruger dem til at ekspandere og blive endnu mere urørlig ved langsomt, men sikkert at underminere selve samfundsstrukturen i de demokratiske lande.

6.2. En god politik på narkotikaområdet må nødvendigvis anskue problemet i alle dets aspekter ud fra et globalt perspektiv og sikre koordination af indsatsen på de forskellige områder. Nødvendigheden af forebyggelse er indlysende, men at forebygge er ikke kun at oplyse om farerne, men også at imødegå dem. Bekæmpelse af narkotikahandelen skal ikke kun bestå i efterforskning, retsforfølgelse og straf, men også i afdækning af de kredse, som manipulerer og hvidvasker den ulovlige fortjeneste ved at placere pengene i reinvesteringer på det lovlige finansmarked.

6.3. Det haster med at få fastlagt en generel ramme for indsatsen, som skal omfatte mange forskellige elementer: et solidt nationalt system, et bredt spektrum af regionale samarbejds mekanismer med sigte på harmonisering af lovgivningen, gensidig juridisk bistand, fælles efterforskning, fastlæggelse af operative kriterier og koordinering af politiarbejdet. Alt dette først og fremmest i EU, men indsatsen skal være et led i en samlet international indsats, som koordineres.

6.4. EU kan ikke og bør heller ikke glemme den jævne befolkning i de lande, som producerer narkotika, og EU bør støtte konsolideringen af de demokratiske strukturer og en bæredygtig udvikling, som kan give de millioner af mennesker — hvis eneste eksistensgrundlag i dag er produktionen af de råvarer, der forarbejdes til narkotika — mulighed for at vælge en værdig levevej.

6.5. Bekæmpelsen af den organiserede kriminalitet er ikke en isoleret opgave for hver enkelt medlemsstat eller kompetent myndighed, men en fælles indsats, som kræver kontakt mellem de forskellige instanser, en fælles indsats og et ensartet perspektiv med forud fastlagte og klart definerede mål. Derfor mener vi, at det er nødvendigt at lægge vægt på og gøre fremskridt på følgende aspekter:

- Harmonisering af lovgivningen hvad angår såvel definition af adfærden som efterforskning og retsforfølgelse
- Afskaffelse af skatteparadiser
- Udformning af en politik for efterforskning og politiassistance i EU og videreudvikling af en sådan politik i FN-regi, således at der kan opbygges en operativ organisation, som kan klare denne nye opgave
- Etablering af et samlet verdensomspændende retligt område på dette felt
- Anvendelse af de midler, som inddrives ved konfiskation af aktiver, som er erhvervet ved hjælp af indtægterne fra den ulovlige narkotikahandel, til finansiering af foranstaltninger til begrænsning af efterspørgsel og risici samt behandlingstilbud til stofmisbrugere.

6.6. Hertil skal føjes en række nye elementer af særlig betydning for lokalsamfundene og befolkningens liv generelt, hvor de lokale og regionale myndigheder spiller en vigtig rolle:

- Iværksættelse af foranstaltninger til begrænsning af skader i forbindelse med nye stoffer eller nye former for misbrug af f.eks. alkohol og syntetiske stoffer.
- Udvidelse af sådanne foranstaltninger, så de også kommer til at omfatte forebyggelse af narkotikarelaterede arbejds-skader og problemer med indslusning på arbejdsmarkedet for derigennem at forbedre sundhedstilstanden på arbejdspladsen og forebygge arbejdsskader.
- Styrkelse af programmer for behandling og rehabilitering baseret på uddeling af substitutionsstoffer i fængsler, lettere adgang hertil, uddeling af sprøjter og andre instrumenter til narkomanerne, herunder kondomer.
- Foranstaltninger rettet mod prostituerede og/eller narkomaner for at forhindre spredning af narkotikarelaterede sygdomme og bekæmpe den udnyttelse, som prostituerede udsættes for af tredjemænd, herunder samlevende, ruffere og menneskesmuglere.
- Udarbejdelse og styrkelse af programmer, som skal begrænse skaderne på børn af stofmisbrugere samt de problemer, som stofmisbrug medfører i institutioner og familier.
- Udformning af generelle sundhedspolitiske strategier for at tilskynde stofmisbrugerne til at tage imod behandling med retrovir for at begrænse det fysiske forfald som følge af HIV.
- Udformning af flere generelle sundhedsprogrammer for stofmisbrugere: programmer for tandpleje, regelmæssige gynækologiske undersøgelser, hepatitis-undersøgelser osv.

- Udformning af programmer for forebyggelse, opfølgning og kontrolleret behandling af hepatitis C, som er meget udbredt blandt stofmisbrugere, for at undgå smitte, forværring af sygdommen og dens følgevirkninger (kronisk tilstand og udvikling af skrumpelever og kræftsvulster).
- Fremme af foranstaltninger efter princippet »terapi i stedet for straf«.
- Fremme af foranstaltninger til forebyggelse eller minimering af psykiske, fysiske og sociale skader blandt narkomane, så længe det ikke er muligt for dem at lægge narkotikaen på hylden, f.eks. anvendelse af substitutionsstoffer, lettere adgang hertil, omdeling af sprøjter og kondomer.
- Fremme af regionale undersøgelser og forskning.

Bruxelles, den 20. november 2002.

Albert Bore

Formand for

Regionsudvalget

Regionsudvalgets udtalelse om »Kommissionens forslag til Rådets henstilling om forebyggelse af rygning og om initiativer til forbedring af bekæmpelse af tobaksrygning«

(2003/C 73/03)

REGIONSUDVALGET HAR —

under henvisning til Kommissionens forslag til Rådets henstilling om forebyggelse af rygning og om initiativer til forbedring af bekæmpelse af tobaksrygning, KOM(2002) 303 endelig,

under henvisning til Kommissionens beslutning af 3. januar 2002 om i henhold til EF-traktatens artikel 152, stk. 4, at anmode om Regionsudvalgets udtalelse,

under henvisning til præsidiets beslutning af 6. februar 2002 om at henvise det forberedende arbejde til Underudvalget for Økonomisk Politik og Social- og Arbejdsmarkedspolitik,

under henvisning til resolutionen vedtaget af Rådet og medlemsstaternes sundhedsministre forsamlet i Rådet den 18. juli 1989 om forbud mod rygning i lokaler med offentlig adgang ⁽¹⁾,

under henvisning til Rådets direktiv 89/552/EØF af 3. oktober 1989 om tv uden grænser ⁽²⁾,

under henvisning til henstillinger om nødvendige fællesskabsinitiativer til bekæmpelse af tobaksrygning, vedtaget af Kommissionens Udvalg af Kræftspecialister på Højt Plan, KOM(96) 609 endelig udg. — bilag,

under henvisning til Rådets resolution af 26. november 1996 om begrænsning af rygning i Den Europæiske Union ⁽³⁾,

⁽¹⁾ EFT C 189 af 26.7.1989.

⁽²⁾ EFT L 298 af 17.10.1989.

⁽³⁾ EFT C 374 af 11.12.1996.

under henvisning til meddelelse fra Kommissionen af december 1996 om bekæmpelse af tobaksforbruget, KOM(96) 609 endelig udg.,

under henvisning til Verdensbankens rapport: »Curbing the Epidemic: Governments and the Economics of Tobacco Control«, 1999, Washington DC,

under henvisning til Kommissionens rapport af oktober 1999 om opfølgningen af meddelelsen fra 1996, KOM(1999) 407 endelig udg., om beskyttelse af befolkningen mod tobaks skadevirkninger,

under henvisning til Rådets konklusioner af 18. november 1999 om bekæmpelse af tobaksforbruget ⁽¹⁾,

under henvisning til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/43/EF af 6. juli 1998 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om reklame for tobaksvarer og sponsoring til fordel for disse ⁽²⁾, som blev ophævet ved den dom, som De Europæiske Fællesskabers Domstol afsagde den 5. oktober 2000 i sag C-376/98, Forbundsrepublikken Tyskland mod Europa-Parlamentet og Rådet for Den Europæiske Union, Samling af Domstolens afgørelser 2000, s. I 8419,

under henvisning til forslag til direktiv om reklame for tobaksvarer og sponsoring til fordel for disse, vedtaget af Kommissionen den 14. maj 2001, KOM(2001) 283 endelig ⁽³⁾,

under henvisning til direktivet om tobaksprodukter, vedtaget den 5. juni 2001 (direktiv 2001/37/EF),

under henvisning til WHO's rammekonvention om bekæmpelse af tobaksrygning (FCTC — Framework Convention on Tobacco Control), som er under udarbejdelse, internetadresse: <http://www.who.int/gb/fctc/>,

under henvisning til forslag til Regionsudvalgets udtalelse (CdR 226/2002 rev.), som blev vedtaget af Underudvalget for Økonomisk Politik og Social- og Arbejdsmarkedspolitik den 25. september 2002 med Alvaro Ancisi (medlem af Ravennas byråd, I/PPE) som ordfører —

på sin 47. plenarforsamling den 20. og 21. november 2002 (mødet den 20. november) vedtaget følgende udtalelse.

1. Regionsudvalgets synspunkter og henstillinger

1.1. Regionsudvalget tager til efterretning, at tobaksrygning er den vigtigste årsag til menneskers sygdom og død. Rygning er en enorm omkostning for samfundet og skaber alvorlig lidelse for den enkelte og dennes familie. I EU er ca. en tredjedel af befolkningen rygere med alvorlige følger for sundhedstilstanden. Omkring 500.000 dødsfald om året, herunder især pga. kræft, kan relateres til rygning. Det er også blevet påvist, at rygning har sundhedsmæssige følger for ikke-rygere, især sårbare grupper som børn, gravide kvinder og personer med respiratoriske sygdomme. I EU er der blevet gjort meget for at bekæmpe og forebygge rygning, men der er stadig meget at tage fat på for at opnå bredere og mere solide resultater. Det er på denne baggrund nødvendigt, at EU træffer nye og mere effektive foranstaltninger på området.

1.2. Kommissionens forslag til Rådets henstilling imødekommer dette behov på en effektiv og korrekt måde i tråd med EU's hidtidige tiltag på området. Forslaget indeholder nogle af de krav, som andre EU-institutioner har fremlagt i tidligere dokumenter om emnet. Regionsudvalget finder også i forslaget en sammenhæng og overensstemmelse med sine egne tidligere udtalelser om sundhedsbeskyttelse og om fremstilling, præsentation og salg af tobaksprodukter.

1.3. Da kampen mod tobaksrygning nødvendigvis har en global dimension, finder Regionsudvalget det meget vigtigt, at Kommissionens henstillinger til foranstaltninger ligger helt på linje med forhandlingerne om fastlæggelse af en rammekonvention om bekæmpelse af tobaksrygning (FCTC — Framework Convention of Tobacco Control) i WHO-regi. Blandt konventionens foreløbige elementer diskuteres nemlig for øjeblikket bestemmelser om et totalt forbud mod alle former for direkte og indirekte reklame, begrænsning af mindreåriges adgang til tobaksautomater, forbud med salg af cigaretter stykvis eller i pakker med færre end 20 cigaretter samt krav til tobaksvarevirksomheder om at give oplysning om deres udgifter til reklame.

⁽¹⁾ EFT C 86 af 24.3.2000.

⁽²⁾ EFT L 213 af 30.7.1998.

⁽³⁾ EFT C af 25.9.2001, s. 97.

1.4. Regionsudvalget noterer sig, at forslaget til henstilling er henvendt til medlemsstaterne, som opfordres til at gennemføre nye og strengere foranstaltninger mod tobaksforbrug i almindelighed og mod rygning og cigaretsalg i særdeleshed. Selvom en henstilling ikke er juridisk bindende for medlemsstaterne, forventes de naturligvis at efterleve kravene, eftersom rygning og anvendelse af tobaksprodukter repræsenterer et af de største problemer for folkesundheden i alle medlemsstaterne. Denne forventning kan også konstateres i forbindelse med den kontrolfunktion, der tillægges Kommissionen.

1.5. De fleste af Kommissionens forslag finder Regionsudvalget velovervejede og konstruktive; det gælder f.eks. forslaget om at forbyde salg af tobak til børn og unge. Det er derimod efter Regionsudvalgets mening vanskeligere i nogle medlemsstater og rent juridisk (som det fremgår af EF-Domstolens afgørelse af oktober 2000 om at ophæve af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/43/EF af 6. juli 1998 om reklame for tobaksvarer og sponsorering til fordel for disse, fordi det ikke sikrede varernes frie bevægelighed og heller ikke eliminerede konkurrenceforvrængninger) at gennemføre kravet om, at tobaksfabrikanter og tobakshandlere skal oplyse deres udgifter til markedsføring; det vil nok også være svært at opnå deres accept af kravet om, at det skal undgås, at visse mere udspekulerede former for direkte eller indirekte reklame når frem til børn og unge. Regionsudvalget deler fuldt ud hensigten og formålet med disse foranstaltninger, som forklares godt i begrundelsen, men gør opmærksom på et vist spænd mellem behovet for sundhedsbeskyttelse og de begrænsninger, det indre marked sætter. Regionsudvalget anser disse foranstaltninger for at være af grundlæggende betydning og henstiller, at de juridiske hindringer ryddes af vejen.

1.6. Regionsudvalget fremhæver det aktuelle indhold i sin egen udtalelse fra april 2000 om det nye tobaksdirektiv, der nu er vedtaget. I udtalelsen understreges behovet for at harmonisere eller i det mindste tilnærme medlemsstaternes love og administrative bestemmelser vedrørende fremstilling, præsentation og salg af tobaksprodukter. Dette er vigtigt, dels for at sikre et højt sundhedsbeskyttelsesniveau, dels for at fremme fjernelsen af hindringerne for et velfungerende indre marked. I betragtning af den juridiske usikkerhed, der hersker på området i øjeblikket, hvad angår visse foranstaltninger, finder Regionsudvalget, at Kommissionens henstilling kommer på det rette tidspunkt, og hilser den derfor velkommen.

2. Beskyttelse mod tobaksrøg på offentlige steder og på arbejdspladsen

2.1. I ovennævnte udtalelse påpeger Regionsudvalget det hensigtsmæssige i — udover harmonisering af lovgivningen — også at overveje andre former for indgreb for at sikre

beskyttelse af folkesundheden, bl.a. beskyttelse af ikke-rygere på offentlige steder og på arbejdspladsen. Regionsudvalget finder det positivt, at Kommissionen fremsætter et tilsvarende forslag i sin henstilling til medlemsstaterne, punkt 4.

2.2. Regionsudvalget bekræfter, at det er et strategisk skridt i kampen mod rygning at holde offentlige steder og arbejdspladser fri for tobaksrøg. For effektivt at kunne forfølge dette mål må man vedtage målrettede politiske foranstaltninger; sådanne kræver konsensus på arbejdsmarkedet, faste normer, overvågningsmekanismer og sanktioner samt enkle administrative procedurer.

2.3. Regionsudvalget opfordrer til, at man også overvejer tilbud om behandling og støtte til afvænning, f.eks. praktiserende lægers rådgivning mod rygning, kurser på godkendte rygeafvænningscentre, rådgivning fra plejepersonalet på hospitalet og fra apotekere på de lokale apoteker.

Regionsudvalget henstiller, at sundhedsvæsenet udbyder tobaksafvænningsprogrammer, herunder nikotinerstatningsterapi, der henvender sig til de mest udsatte grupper, dvs.:

- unge, som ved enhver kontakt med sundhedsvæsenet bør tilbydes sådanne programmer af de relevante råd for bekæmpelse af rygning;
- gravide; sundhedsoplysning for denne målgruppe bør indeholde information om farerne ved rygning og vejledning i rygestop;
- patienter med rygerelaterede sygdomme; centre, der giver primær og specialiseret støtte, bør også tilbyde behandlinger med sigte på afvænning.

Regionsudvalget henstiller tillige, at anvendelsen af nye kommunikationsteknologier fremmes for at give så stor en del af befolkningen som muligt adgang til de forskellige afvænnings-teknikker.

2.4. Regionsudvalget understreger, at arbejdspladsen er et særligt egnet sted at sætte ind for at skabe et sundhedsfremmende klima. Det sociale sammenhold er trumfkortet, der skal sikre en reel succes for supplerende tiltag af oplysende art, støtte til afvænning og overvågning af miljøet. Regionsudvalget foreslår derfor, at der rettes særlig opmærksomhed mod de arbejdspladser, hvor investeringen i institutionens image er stærkest, f.eks. hospitaler og sundhedstjenester (hvor forkæmperne for et bedre sundhedsniveau bør være de første til at demonstrere professionalisme ved at afholde sig fra at ryge), skoler og offentlige kontorer, eftersom de tjener som forbillede for hele samfundet.

3. Totalt forbud mod rygning i skolen

3.1. Regionsudvalget understreger, at sammenhængen mellem budskaber og opførsel er fundamental, især i skolen. Forbuddet mod rygning bør derfor efter Regionsudvalgets mening udvides til at omfatte hele skolens område, dvs. foruden toiletterne også gårdspladserne, så man undgår den situation, at børnene kan ryge offentligt i frikvartererne, ofte sammen med lærerne (som burde afholde sig fra at ryge overalt på skolen, også i deres egne rum). Det kan nemlig styrke de yngre elevers tro på, at rygning ikke er så skadeligt endda, men tværtimod socialt acceptabel og værd at efterligne. Regionsudvalget mener, at indsatsen mod rygning især er af høj nytte i skolernes yngste og mellemste klasser, da man i denne udviklingsfase kan regne med et mere effektivt samarbejde med forældrene. Målet er at hindre, at mindreårige bliver vanerygere i teenagealderen. Derefter er det vanskeligt at få dem væk fra rygningen, da det er en yndet måde at overtræde forbud på i en alder, hvor de mest provokerende sociale rollemodeller vinder lettere indpas.

4. Lokale tiltag inden for oplysning og undervisning

4.1. Regionsudvalget bemærker, at forslaget til henstilling frem til dette punkt mest har bestået af forbud og forskrifter. Disse kan selvsagt ikke stå alene, men kræver oplysning, der skal skabe grundlag for en social konsensus, uden hvilken påbud aldrig kan blive til vane. Regionsudvalget sætter dog pris på, at medlemsstaterne i henstillingens punkt 5 opfordres til at sætte forstærket ind med sundhedsundervisningsprogrammer og generelle programmer, som skal modvirke rygning. Det vil med få ord sige oplysnings- og undervisningstiltag, der sigter mod at forbedre sundheden og fremme en sund livsstil som modvægt mod det sociale pres, der skubber i retning af tobaksforbrug. Regionsudvalget bemærker — og foregriber dermed sine betragtninger over betydningen af foranstaltninger på lokalt niveau — at hvad forebyggelse angår, bør den største indsats rettes mod den unge generation, og at der er et stort spektrum af muligheder for nyttige lokale initiativer. Man kan f.eks.:

- a) gennemføre undervisningsprogrammer i skolerne, som effektivt forebygger, at rygning bliver en vane (ved at udvikle viden og kompetencer til at stå imod det sociale pres fra rollemodeller i familien, fra jævnaldrende, reklamen og fra de sociale tilbud),

- b) give børnene et ansvar som formidlere af et budskab til fællesskabet om at leve mere sundt med idéen om det åbne og lærende samfund i praksis som forbillede,
- c) bevidstgøre familierne om den negative virkning af familiemønstre, der tilskynder til at begynde at ryge,
- d) nå ud til de unge, hvor de samles formelt eller uformelt, med effektiv oplysning om risikoen (uden moralistiske overtoner og skræmmebilleder, men med positive eksempler, der styrker billedet af ikke-rygeren),
- e) inddrage de lokale medier i målrettede oplysningskampanjer (køn og alder),
- f) omhyggeligt undgå tobaksindustriens sponsorisering af offentlige arrangementer (musikalske eller sportslige), som tiltrækker unge,
- g) bevidstgøre sælgerne af tobaksvarer om, hvordan de skal forholde sig over for mindreårige, gennem egnede oplysnings- og undervisningsinitiativer (inddragelse af de pågældendes brancheforeninger).

5. De lokale og regionale myndigheders rolle

5.1. Efter at have understreget betydningen af lokale oplysnings- og undervisningsinitiativer henvendt til den unge generation vil Regionsudvalget fremhæve de lokale og regionale myndigheders centrale betydning i indsatsen mod rygning. I realiteten har foranstaltninger, som udtænkes og vedtages på centralt plan, ikke særlig gode muligheder for at slå an i befolkningen og få succes hvis man ikke styrker de lokale og regionale myndigheders rolle. Regionsudvalget mener, at de lokale og regionale myndigheder på en effektiv måde kan:

- a) foretage tilsyn, kontrol og overvågning af gennemførelsen på lokalt plan af de statslige forskrifter,
- b) udarbejde forslag til regler til den stat, de tilhører, eller mere generelt til medlemsstaterne, som udtryk for krav og projekter formuleret af »græsrodderne»,
- c) udarbejde regionale og lokale retningslinjer for forebyggelse, kontrol og behandling af tobaksforbrug efter bred konsultation af erhvervs- og fagorganisationerne,
- d) gennemføre medlemsstaternes strategier til forebyggelse og bekæmpelse af rygning på regionalt og lokalt niveau.

5.2. Regionsudvalget slår fast, at de lokale og regionale myndigheders fornemmeste rolle naturligvis er at etablere og udbygge et lokalt og regionalt net af tjenester og ressourcer til bekæmpelse af rygning. Alle repræsentanter for samfundets økonomiske, politiske og kulturelle liv, herunder den private sociale sektor og det frivillige sociale arbejde skal drages ind i dette netværk. Regionsudvalget understreger desuden, at de lokale og regionale myndigheder har en fundamental opgave med hensyn til at styre hele systemet og sikre, at tiltagene:

- a) koordineres indbyrdes for at opnå konsekvens og synergi,
- b) målrettes og begrænses til bestemte dele af samfundet, så der skabes sundhedsfremmende miljøer,
- c) gennemføres gradvist for at skabe social konsensus omkring en ikke-rygerkultur og for at få borgeren til at påtage sig en aktiv rolle som forkæmper for en sundhedsfremmende livsstil,
- d) indgår som en uløselig bestanddel af en tværgående, multisektoriel strategi for sundhedsfremme, som skal danne grundlaget for politisk handling og styring.

5.3. Regionsudvalget påpeger, at de lokale og regionale myndigheders betydning — både i forbindelse med gennemførelse af EU's retningslinjer og i forbindelse med evaluering af deres konsekvenser på lokalt niveau — gør det tilrådeligt at udvikle stabile samarbejdsstrukturer og søge nye alliancer med statslige og ikke-statslige organer med henblik på udveksling af erfaringer og projektarbejde.

5.4. Regionsudvalget peger på det hensigtsmæssige i at udbrede praksis i medlemsstaterne med oprettelse af nationale rådgivende organer vedrørende tobaksrygning, som indsamler bidrag fra institutioner og videnskabelige organisationer, regeringsorganer og ikke-statslige organisationer.

5.5. Regionsudvalget henleder opmærksomheden på »European Network for Smoking Prevention« (ENSP), der er et

eksempel på samarbejde mellem ikke-statslige organisationer i medlemsstaterne. Dette netværks rolle burde videreudvikles til teknisk og videnskabelig rådgivning.

6. Et europæisk forskningscenter for forebyggelse og bekæmpelse af rygning

6.1. Regionsudvalget mener, at det vil være yderst nyttigt at oprette et EU-center for forebyggelse og bekæmpelse af rygning. Centret kunne varetage følgende funktioner:

- epidemiologisk observering af fænomenet (udvikling af rygevaner og dermed relaterede sygdomme, sociale og sundhedsmæssige omkostninger) på EU-niveau,
- indsamling og dokumentation af medlemsstaternes erfaringer med »god praksis« i bekæmpelsen af rygning,
- udarbejdelse og formidling af metoder, programmer og støtteinstrumenter, der følger EU's retningslinjer på området, og hvis effektivitet er påvist,
- permanent efteruddannelse af medarbejderne,
- overvågning og evaluering af indsatsen for forebyggelse og bekæmpelse af rygning i medlemsstaterne.

6.2. Regionsudvalget fastslår, at et sådant forskningscenter af driftsmæssige grunde bør være tæt forbundet med de øvrige europæiske kontorer eller arbejdsgrupper, der beskæftiger sig med stofafhængighed i almindelighed og alkoholafhængighed i særdeleshed. Der bør især udvikles et stærkere fællesinitiativ på EU-niveau vedrørende »legale stoffer« som helhed (tobak og alkohol). De har deres egne karakteristika i forhold til de illegale stoffer, men også mange ligheder af social og kulturel karakter og med hensyn til de forebyggelsesmodeller, der kan anvendes.

Bruxelles, den 20. november 2002.

Albert BORE

Formand for

Regionsudvalget

Regionsudvalgets udtalelse om »Grønbog om en fællesskabspolitik for tilbagesendelse af personer med ulovligt ophold«

(2003/C 73/04)

REGIONSUDVALGET HAR —

under henvisning til Grønbog om en fællesskabspolitik for tilbagesendelse af personer med ulovligt ophold (KOM(2002) 175 endelig);

under henvisning til Det Europæiske Råds beslutninger på møderne i Tammerfors (oktober 1999), Laeken (december 2001) og Sevilla (juni 2002);

under henvisning til Kommissionens beslutning af 11. april 2002 om i henhold til EF-traktatens artikel 265, stk. 1, at anmode om Regionsudvalgets udtalelse;

under henvisning til præsidiets beslutning af 6. februar 2002 om at henvise det forberedende arbejde til Underudvalget for Forbindelser Udadtil;

under henvisning til Regionsudvalgets udtalelse af 16. maj 2002 om indvandringspolitik⁽¹⁾: Meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet om en fælles politik mod ulovlig indvandring⁽²⁾, Forslag til Rådets beslutning om vedtagelse af et handlingsprogram for administrativt samarbejde på områderne ydre grænser, visum, asyl og indvandring (ARGO)⁽³⁾, Kommissionens meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet om åben metode til koordinering af Fællesskabets indvandringspolitik⁽⁴⁾, Forslag til Rådets direktiv om fastsættelse af minimumsstandarder for anerkendelse af tredjelandsstatsborgere og statsløse som flygtninge, eller som personer, der af anden grund behøver international beskyttelse⁽⁵⁾, Kommissionens arbejdsdokument — Forholdet mellem beskyttelse af den indre sikkerhed og efterlevelse af internationale beskyttelsesforpligtelser og -instrumenter⁽⁶⁾, og Kommissionens meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet om en fælles asylpolitik og indførelse af en åben koordinationsmetode⁽⁷⁾;

under henvisning til forslag til Regionsudvalgets udtalelse (CdR 242/2002 rev.), som blev vedtaget af Underudvalget for Forbindelser Udadtil den 26. september 2002 med Luc Van den Brande (medlem af Det Flamske Parlament, B-PPE) som ordfører;

og ud fra følgende betragtninger:

Regionsudvalget fremhæver betydningen og nødvendigheden af fællesskabsstandarder og -foranstaltninger for tilbagesendelse af personer med ulovligt ophold i EU i forbindelse med en sammenhængende fælles asyl- og integrationspolitik i EU;

flygtninge- og migrationspolitik skal føres på baggrund af en makro-økonomisk politik, der er rettet mod bæredygtig vækst og en mere ligevægtig fordeling af velfærden på verdensplan;

de lokale og regionale myndigheder er vigtige aktører i forbindelse med modtagelse af og serviceydelser over for asylsøgere, flygtninge og indvandrere —

på sin 47. plenarforsamling den 20. og 21. november 2002 (mødet den 20. november) enstemmigt vedtaget følgende udtalelse.

⁽¹⁾ CdR 93/2002 fin — EFT C 278 af 14.11.2002, s. 44.

⁽²⁾ KOM(2001) 672 endelig.

⁽³⁾ KOM(2001) 567 endelig — 2001/0230 (CNS).

⁽⁴⁾ KOM(2001) 387 endelig.

⁽⁵⁾ KOM(2001) 510 endelig — 2001/0207 (CNS).

⁽⁶⁾ KOM(2001) 743 endelig.

⁽⁷⁾ KOM(2001) 710 endelig.

1. Regionsudvalgets synspunkter

Regionsudvalget

1.1. anser det for positivt, at Kommissionen med grønbo-gen vil igangsætte en debat om et så komplekst og følsomt emne som tilbagesendelse af personer med ulovligt ophold i EU;

1.2. er enig i, at Fællesskabets tilbagesendelsespolitik udgør en integreret del af Fællesskabets asyl- og indvandringspolitik, og at en tilbagesendelsespolitik er nødvendig for at sikre en politik for lovlig og humanitær indrejse. Fastsættelse af fælles EU-normer for udvisning, frihedsberøvelse og udsendelse er en forudsætning for accept af et for medlemsstaterne bindende system for gensidig anerkendelse af beslutninger vedrørende tilbagesendelse;

1.3. beklager imidlertid, at det hidtil har skortet på en holdning til og foranstaltninger vedrørende lovlig migration, selv om dette kunne bidrage til at reducere og modvirke illegal indvandring;

1.4. finder, at man skal tillægge respekt for menneskerettighederne, den menneskelige værdighed og grundlæggende frihedsrettigheder overordentlig stor betydning i forbindelse med en tilbagesendelsespolitik. Den europæiske konvention om menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder (1950), EU's charter om grundlæggende rettigheder (2000) og Genève-konventionen fra 1951 bør efterleves. Med tanke på den videre konkretisering af tilbagesendelsespolitikken anbefales det at tage hensyn til henstillingen om dette emne fra Europarådets parlamentariske forsamling ⁽¹⁾;

1.5. er enig med Kommissionen i, at frivillig hjemvenden skal have absolut højest prioritet. Opmærksomheden må fortrinsvis rettes mod foranstaltninger, der kan befordre en bæredygtig hjemvenden, dvs. først og fremmest reintegration i hjemlandet. Desuden skal en tilbagesendelsespolitik lægge særlig vægt på mekanismer, der kan tilskynde de pågældende til at vende hjem til deres hjemland;

1.6. lægger stor vægt på de frivillige tilbagesendelsesprogrammer, men må konstatere, at disse programmer ikke er tilstrækkelig kendt af den potentielle målgruppe. Programmerne bør indeholde konkrete stimuli både for de berørte og for hjemlandene (uddannelse, økonomisk integration, inddragelse i udviklingsprogrammer m.m.). For at sikre, at hjemvenden bliver af bæredygtig art, er det desuden nødvendigt med opfølgning i hjemlandet;

1.7. understreger, at man i tilfælde af tvangsmæssig tilbagesendelse — der kun bør forekomme, hvor folk har nægtet at vende hjem frivilligt — må være særlig opmærksom på beskyttelse af sårbare personer som mindreårige og børn, samt personer, der er blevet adskilt fra deres familier, gravide kvinder, alvorligt syge osv. Rammerne skal være klare for tvangsmæssig tilbagesendelse, så det er muligt for de relevante aktører at føre tilsyn;

1.8. mener, at en adækvat tilbagesendelsespolitik er tæt knyttet til en hurtig og effektiv asylprocedure af høj kvalitet;

1.9. erkender, at en tilbagesendelsespolitik kun kan få succes, hvis hjemlandene hjælper med, og støtter i den forbindelse tanken om at indskrive tilbagetagelsesklausuler i associerings- eller samarbejdsaftaler. Bistand til hjemlandene fra diverse EU-støtteprogrammer skal muliggøre integrationen af de tilbagevendende;

1.10. konstaterer, at kommuner og regioner konkret skal levere serviceydelser til asylsøgere og flygtninge, og at de udfører en ekstraordinær indsats med begrænsede midler. Det er derfor ikke alene ønskværdigt, men også nødvendigt at inddrage de lokale og regionale myndigheder som fuldgældige partnere i forbindelse med den fremtidige udformning, gennemførelse og overvågning af EU's fælles tilbagesendelsespolitik;

1.11. gør opmærksom på, at mange europæiske kommuner allerede har etableret samarbejdsrelationer med lokale forvaltninger i hjemlandene og derfor har opbygget et vist »lokalkendskab«, der kan være nyttigt for reintegrationen af de tilbagevendende;

1.12. understreger, at første skridt hen imod en fuldgældig EU-tilbagesendelsespolitik er udveksling af informationer. De lokale og regionale myndigheder bør inddrages i denne informationsudveksling. Det gælder også for de lokale og regionale myndigheder i ansøgerlandene.

2. Regionsudvalgets henstillinger

Regionsudvalget

2.1. kræver, at der snarest udarbejdes en europæisk holdning til og fælles foranstaltninger vedrørende legal indvandring, fordi klarhed på det punkt hurtigt vil få en afskrækkende effekt på illegal indvandring;

⁽¹⁾ REC 1547 (2002) — 2002 Session First Part — »Expulsion procedures in conformity with human rights and enforced with respect for safety and dignity«.

2.2. foreslår, at der for at tackle migrationsprocessen i dens helhed indgås partnerskabsaftaler med hjem- og transitlandene vedrørende de politiske, sociale, økonomiske og kulturelle aspekter og forholdet mellem migration og udvikling;

2.3. ønsker, at frivillig tilbagevenden udtrykkeligt anerkendes som grundprincippet i den fælles tilbagesendelsespolitik, og at tvangsmæssig tilbagesendelse betragtes som en undtagelsesforanstaltning;

2.4. appellerer om, at tilbagesendelse af personer, der uretmæssigt opholder sig på EU's territorium sker med ubetinget respekt for menneskerettighederne og den menneskelige værdighed. I tilfælde af tvangsmæssig tilbagesendelse bør der sikres humanitært tilsyn fra relevante aktørers side;

2.5. anbefaler, at der i forbindelse med udsendelse af personer, der uretmæssigt opholder sig på EU's territorium, tages hensyn til Europarådets Parlamentariske Forsamlings henstilling (REC 1547(2002));

2.6. minder om forbudet mod kollektiv udvisning;

2.7. afviser den institutionaliserede brug af frihedsberøvelse over for personer, der uretmæssigt opholder sig på EU's territorium, og gør opmærksom på, at frihedsberøvelsens varighed bør begrænses til den tid, der er nødvendig for at arrangere afrejsen. Desuden må det understreges, at børn og mindreårige ikke hører hjemme i frihedsberøvelsescentre;

2.8. forventer, at de lokale og regionale myndigheder inddrages som fuldgældige partnere i forbindelse med udformning, gennemførelse, overvågning og evaluering af den fælles tilbagesendelsespolitik;

2.9. opfordrer Kommissionen til i forbindelse med repatrierings- og reintegrationsprogrammer at benytte sig af det lokalkendskab, som de europæiske kommuner har opbygget i hjemlandene via samarbejdsrelationer, og til at gøre opmærksom på deres lokalkendskab og erfaringer som eksempler på god praksis;

2.10. ønsker, at der forskes mere i resultaterne af de løbende frivillige repatrieringsprogrammer, og at disse resultater udnyttes i forbindelse med den fremtidige politik. Det har nemlig vist sig, at den konkrete udformning og implementering af programmerne er afgørende for deres succes. Desuden må det undersøges, i hvilket omfang de lokale og regionale myndigheder kan spille en rolle i den forbindelse;

2.11. foreslår, at den gensidige udveksling af information mellem medlemsstaterne forbedres, og at de lokale og regionale myndigheder, også i ansøgerlandene, inddrages;

2.12. går ind for, at EU yder støtte til repatrieringssprogrammer i medlemsstaterne, der drejer sig om frivillig tilbagevenden og først og fremmest sigter mod reintegration af de tilbagevendte. Desuden bør EU sikre bedre koordinering af og indbyrdes overensstemmelse mellem disse programmer;

2.13. går ind for, at der i hjemlandet ydes støtte og rådgivning til de hjemvendte for at lette og sikre reintegrationen og for at kontrollere, at menneskerettighederne respekteres.

Bruxelles, den 20. november 2002.

Albert BORE

Formand for

Regionsudvalget

Regionsudvalgets udtalelse om »Kommissionens ændrede forslag til Rådets direktiv om ret til familiesammenføring«

(2003/C 73/05)

REGIONSUDVALGET HAR —

under henvisning til Kommissionens ændrede forslag til Rådets direktiv om ret til familiesammenføring for alle familier, der opholder sig på medlemsstaternes område (KOM(2002) 225 endelig — 1999/0258 (CNS)),

under henvisning til Rådets beslutning af 23. maj 2002 om i henhold til første afsnit i artikel 265 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab at anmode om Regionsudvalgets udtalelse,

under henvisning til præsidiets beslutning af 12. marts 2002 om at henvise det forberedende arbejde til Underudvalget for Forbindelser Udadtil,

under henvisning til Det Europæiske Råds særlige møde i Tammerfors den 15. og 16. oktober 1999, hvor Det Europæiske Råd erkendte, at der er behov for indbyrdes tilnærmelse af de nationale lovgivninger om betingelserne for tredjelandstatsborgeres indrejse og ophold på grundlag af en fælles vurdering af den økonomiske og demografiske udvikling i EU samt af situationen i hjemlandene,

under henvisning til Det Europæiske Råds særlige møde i Tammerfors den 15. og 16. oktober 1999, hvor det blev fastslået, at Den Europæiske Union skal sikre en retfærdig behandling af tredjelandstatsborgere, som opholder sig lovligt på medlemsstaternes område, og at en mere effektiv integrationspolitik bør sigte mod at indrømme dem rettigheder og pligter, der kan sidestilles med dem, der gælder for unionsborgere,

under henvisning til Europarådets rapport i juli 2000 om »Mangfoldighed og samhørighed: nye udfordringer i forbindelse med integrationen af indvandrere og minoriteter«,

under henvisning til Det Europæiske Råd i Laeken den 14. og 15. december 2001, hvor det blev slået fast, at etablering af fælles procedurestandarder for familiesammenføring er en forudsætning for, at der kan føres en egentlig indvandringspolitik,

under henvisning til sin udtalelse om indvandrings- og asylpolitik (CdR 93/2002 fin) ⁽¹⁾ vedtaget den 16. maj 2002,

under henvisning til Det Europæiske Råd i Sevilla den 21. og 22. juni 2002, hvor der blev gjort opmærksom på behovet for at udarbejde en fælles europæisk indvandringspolitik og integrere de indvandrere, der opholder sig lovligt i EU, og Rådets beslutning om at udarbejde bestemmelser om status for personer, der i længere tid har haft varigt ophold i et medlemsland, inden juni 2003,

under henvisning til Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Kommissionens ændrede forslag til Rådets direktiv om ret til familiesammenføring (CES 857/2002),

under henvisning til forslaget til Regionsudvalgets udtalelse (CdR 243/2002 rev.), som blev vedtaget med et flertal af stemmer for den 26. september 2002 af Underudvalget for Forbindelser Udadtil [Ordfører: Ruth Coleman, medlem af North Wiltshire District Council (UK/ELDR)],

og ud fra følgende betragtninger,

Retfærdige, fælles regler om familiesammenføring vil bidrage til den vellykkede integration af tredjelandstatsborgere og deres familier i modtagelandet og på arbejdsmarkedet.

I mange af medlemsstaterne er der alvorlig mangel på kvalificeret arbejdskraft, navnlig inden for sundheds-, IT- og uddannelsessektoren, hvilket har en negativ indvirkning på EU's konkurrenceevne. En fælles politik, der opfylder vandrende arbejdstageres behov for integration og familiesammenføring, kan bidrage til at tiltrække velkvalificeret arbejdskraft fra tredjelande til Den Europæiske Union.

⁽¹⁾ EFT C 278 af 14.11.2002, s. 44.

Forskelle i kulturelle bånd samt historiske og geografiske faktorer har ført til, at der i medlemsstaterne findes en lang række divergerende politikker og procedurer for behandling af ansøgninger fra familiemedlemmer, der ønsker at slutte sig til tredjelandstatsborgere med henblik på familieförögelse.

For at sikre såvel ansögere som medlemsstaterne en passende retssikkerhed er det nødvendigt at indføre en for hele EU gældende politik om familiesammenföring, som beskytter familien og opretholder familielivet.

Det faktum, at udvidelsen er så nært forestående, gör det endnu mere presserende at udarbejde en fælles EU-politik om familiesammenföring.

De lokale og regionale myndigheder spiller en vigtig rolle i forbindelse med integrationen af tredjelandstatsborgere og deres familier i civilsamfundet og på arbejdsmarkedet i Den Europæiske Union —

på sin 47. plenarforsamling den 20. og 21. november 2002 (mødet den 20. november) vedtaget følgende udtalelse.

1. Regionsudvalgets synspunkter

1.1. Regionsudvalget bifalder forslaget om at indføre effektive procedureregler for behandlingen af ansögninger om familiesammenföring, der skal kunne forvaltes inden for rammerne af de nationale myndigheders normale arbejdsbyrde, og som skal være gennemsigtige og retfærdige for at sikre de pågældende et passende retssikkerhedsniveau.

1.2. Regionsudvalget frygter, at det reviderede forslag lægger op til et skifte fra en rettighedsbaseret tilgang til familiesammenföring til en procedurebaseret tilgang og beklager, at det oprindelige mål om at fastsætte retten til familiesammenföring, som fremgår af Kommissionens første forslag i 1999, er blevet svækket for nu blot at sigte mod etableringen af et fælles grundlag af mindstebetingelser for udøvelse af retten til familiesammenföring. Der bør tages hensyn til særlige tilfælde, hvor det forekommer rimeligt at give opholdstilladelse.

1.3. Regionsudvalget bifalder, at der med direktivet — jf. artikel 3, stk. 6 — ikke må indføres mindre gunstige betingelser, end dem som allerede findes i medlemsstaterne.

1.4. Regionsudvalget udtrykker bekymring over, at adgangen for familiemedlemmer som omhandlet i artikel 4 kun er obligatorisk for traditionelle familier eller kernefamilier (ansögernes ægtefælle og mindreårige børn, herunder adopterede børn). Medlemsstaterne vil ikke anvende de samme regler for behandlingen af andre familiemedlemmer, hvilket vil føre til forvirring og eventuelt tvister.

1.5. Regionsudvalget frygter især, at ugifte partnere, børn, der er født uden for ægteskabet, og voksne børn, som forsörges af referencepersonen, vil blive behandlet forskelligt i medlemsstaterne, og at dette vil føre til appelsager under Menneskerettighedskonventionen for at få anerkendt retten til respekt for familielivet.

1.6. Regionsudvalget bemærker, at medlemsstaterne som omhandlet i artikel 4, stk. 3, og 5, stk. 2, i det foreslåede direktiv kan tillade ugifte partners indrejse og ophold, hvis de har et varigt og stabilt forhold til eller har indgået et registreret partnerskab med referencepersonen. Regionsudvalget bemærker endvidere, at der i mange lande udenfor EU ikke findes bestemmelser om registrerede partnerskaber, hverken for en mand og kvinde eller for partnere af samme køn. Regionsudvalget udtrykker bekymring over, at der i direktivet ikke refereres til rettighederne for partnere af samme køn i et varigt og stabilt forhold eller til børnene i sådanne forhold og disses rettigheder.

1.7. Regionsudvalget bifalder den større fleksibilitet, hvorved det vil være op til medlemsstaterne, om de vil acceptere ansögninger, der er indgivet, når familien opholder sig udenfor eller allerede befinder sig på medlemsstaternes område.

1.8. Regionsudvalget bifalder den indbyrdes tilnærmelse af fristerne for afgørelse af en ansøgning, der er fastlagt i artikel 5, stk. 4, men frygter, at konsekvenserne af ikke at træffe en beslutning ved fristens udløb vil blive afgjort i henhold til de nationale lovgivninger, og at dette i nogle tilfælde vil kunne føre til, at ansøgningen afvises på grund af administrative forsinkelser. Regionsudvalget bemærker endvidere, at dette sandsynligvis vil føre til divergerende afgørelser i ens sager i forskellige medlemsstater og eventuelt til tvister ved EF-domstolen.

1.9. Regionsudvalget beklager, at der i direktivforslaget intet står om familiemedlemmers status i tilfælde af skilsmisse eller separation, eller hvis referencepersonen dør, ud over de i artikel 15 angivne hasteprocedurer, som medlemsstaterne kan vælge at gøre brug af.

1.10. Regionsudvalget beklager, at spørgsmålet vedrørende omkostninger forbundet med udstedelse af visa til tredjelandstatsborgerens familiemedlemmer ikke berøres i direktivforslaget.

1.11. Regionsudvalget noterer sig, at en ansøgning om familiesammenføring indgivet af en tredjelandstatsborger, der har status som fastboende udlænding i en medlemsstat, kan tænkes at blive imødekommet. Hvis den pågældende til gengæld gør brug af sin ret til at søge arbejde i en anden medlemsstat⁽¹⁾, risikerer familien ikke at få lov til at følge med på grund af uensartede regler om familiesammenføring medlemsstaterne imellem. Denne behandling forekommer at være i modstrid med forpligtelsen til at beskytte familien og respektere familielivet, som direktivforslaget ellers søger at fremme.

1.12. Regionsudvalget beklager, at Det Forenede Kongerige, Danmark og Irland i medfør af de protokoller, der gælder for hver enkelt af disse medlemsstater, har valgt at udøve deres ret til at stille sig uden for samarbejdet om direktivforslaget. Regionsudvalget beklager, at

- a) disse medlemsstater, som hver har deres historie og erfaringer, ikke ønsker at bidrage til udformningen af de fælles regler om retten til familiesammenføring, og
- b) hvis de vælger senere at tilslutte sig direktivet, er der risiko for, at de fælles regler, som til den tid vil være vedtaget i EU, ikke imødekommer deres behov.

1.13. Regionsudvalget konstaterer, at ansøgere om familiesammenføring i henhold til Dublin-konventionen ikke har mange valgmuligheder, når de søger om tilladelse til indrejse i EU, idet de enten skal søge i en medlemsstat, hvortil de i forvejen har en form for tilknytning, f.eks. et familiemedlem, der allerede har status som fastboende udlænding, eller i det land, som de først ankom til. Regionsudvalget mener derfor, at det er af altafgørende betydning, at der indføres en fælles familiesammenføringsordning, der gælder for EU som helhed.

1.14. Regionsudvalget frygter, at fraværet af fælles regler om familiesammenføring risikerer at medføre en lang række problemer i forbindelse med EU's kommende udvidelse. Hvis der ikke opstilles et fælles regelsæt, bliver forskellene mellem de enkelte medlemsstaters ordninger for familiesammenføring endnu større. Regionsudvalget bifalder derfor forslaget i direktivets artikel 20, ifølge hvilket de nødvendige love, forordninger og procedurer skal træde i kraft senest den 31. december 2003.

1.15. Regionsudvalget mener, at mange lokale og regionale myndigheder (i samarbejde med andre partnere) vil skulle tilvejebringe en række tjenester, herunder følgende:

- a) specialiserede tjenester, der kan være påkrævet ud over det normale serviceniveau for borgere i EU's medlemsstater, f.eks. i form af information på et relevant sprog eller særlig læge- og psykologbistand;

- b) tjenester knyttet til integrationen af nye fastboende udlændinge i civilsamfundet og på arbejdspladsen;
- c) almindelige tjenester, f.eks. på bolig- og uddannelsesområdet.

Visse lokale og regionale myndigheder vil imidlertid skulle afholde uforholdsmæssigt store omkostninger i forbindelse med levering af sådanne tjenester.

1.16. Regionsudvalget mener, at familiesammenføring bidrager til sociokulturel stabilitet og letter integreringen af tredjelandstatsborgere i medlemsstater. Det bør dog understreges, at lige adgang til undervisning, beskæftigelse og erhvervsuddannelse er en forudsætning for enhver social integration.

1.17. Regionsudvalget er af den overbevisning, at de mange uensartede regler i medlemsstaterne risikerer at give anledning til uvished om, hvilken afgørelse der skal træffes om en given ansøgning, samt til indgivelse af en række klager baseret på menneskerettighederne og børns rettigheder. Regionsudvalget mener endvidere, at en sådan uvished vil forhale såvel behandlingen af ansøgninger som domstolsprøvelser, og at lokale og regionale myndigheder følgelig kan se sig nødsaget til at levere særlige støttetjenester til ansøgere over en længere periode.

2. Regionsudvalgets henstillinger

2.1. Regionsudvalget støtter indførelsen af fælles regler for sammenføring af familiemedlemmer med tredjelandstatsborgere, der lovligt har ophold i en af EU's medlemsstater. Disse regler skal være konsekvente, gennemsigtige og rimelige for således at kunne sikre såvel referenceperson som medlemsstater nogenlunde vished om, hvilken afgørelse der kan forventes.

2.2. Regionsudvalget henstiller, at direktivets definition af familiebegrebet udvides til at omfatte ugifte partnere i et fast parforhold eller registreret parforhold, børn født uden for ægteskab og myndige personer, over for hvem referencepersonen har forsørgerpligt.

2.3. Regionsudvalget henstiller, at retten til familiesammenføring med en ugift partner i et fast parforhold eller registreret partnerskab bør udvides til at omfatte en partner af samme køn såvel som børn af et sådant parforhold.

2.4. Regionsudvalget henstiller, at familiemedlemmers ret til at forblive på EU's territorium i tilfælde af skilsmisse eller separation, eller hvis den fastboende udlænding dør, bør være omfattet af direktivet.

⁽¹⁾ KOM(2001) 127 endelig.

2.5. Regionsudvalget henstiller, at retten til adgang til undervisning, beskæftigelse og erhvervsuddannelse tilpasses til unionsborgernes rettigheder.

2.6. Regionsudvalget henstiller, at såfremt en medlemsstat ikke formår at træffe en afgørelse inden udløbet af den frist, der er fastsat i direktivet, bør ansøgningen anses for værende imødekommet.

2.7. Regionsudvalget slår kraftigt til lyd for, at medlemsstaterne på ny overvejer muligheden for gratis at udstede visa til familiemedlemmer til tredjelandsstatsborgere, der søger om familiesammenføring.

2.8. Regionsudvalget henstiller, at når familiemedlemmer har fået tilladelse til at rejse ind i en given medlemsstat med henblik på familiesammenføring, bør de også have ret til at følge den fastboende tredjelandsstatsborger til en anden medlemsstat, hvor denne måtte have fået arbejde, selv i tilfælde hvor familiemedlemmerne endnu ikke har opnået selvstændig opholdstilladelse.

2.9. Regionsudvalget henstiller, at Kommissionen inden EU's kommende udvidelse overvejer at fastsætte mere omfattende fælles regler om familiesammenføring, som så også vil gælde i de nye medlemsstater.

2.10. Regionsudvalget henstiller, at medlemsstaterne sørger for, at de lokale og regionale myndigheder (samt partnerorganisationer) råder over passende og tilstrækkelige ressourcer til at kunne levere de nødvendige støttetjenester, der skal lette sammenføringen af familiemedlemmer med en tredjelandsstatsborger, der lovligt har ophold i en af medlemsstaterne.

2.11. Regionsudvalget opfordrer indtrængende Kommissionen til ud over de humanitære aspekter også at overveje de sociale aspekter af familiesammenføring, navnlig adgangen til arbejdsmarkedet, hvilket ville mindske risikoen for afhængighed af lokale og regionale myndigheder.

Bruxelles, den 20. november 2002.

Albert BORE
Formand for
Regionsudvalget

Regionsudvalgets udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen om handlingsplaner til forbedring af administrationens og retsvæsenets kapacitet og overvågning af de tilsagn som de forhandlende lande har afgivet under tiltrædelsesforhandlingerne«

(2003/C 73/06)

REGIONSUDVALGET HAR —

under henvisning til meddelelse fra Kommissionen om handlingsplaner til forbedring af administrationens og retsvæsenets kapacitet og overvågning af de tilsagn som de forhandlende lande har afgivet under tiltrædelsesforhandlingerne (KOM(2002) 256 fin),

under henvisning til Kommissionens beslutning af 6. juni 2002 om i henhold til EF-traktatens artikel 265, stk. 1, at anmode om dets udtalelse,

under henvisning til præsidiets beslutning af 14. maj 2002 om at pålægge Udvalget for Forbindelser Udadtil at udarbejde en udtalelse om dette emne,

under henvisning til sin udtalelse om »Styrkelse af de institutionelle strukturer på lokalt og regionalt niveau i ansøgerlandene« (CdR 102/2001 fin)⁽¹⁾, (ordfører: Roger Kaliff (S-PSE)),

under henvisning til den endelige rapport fra Kontaktgruppen Regionsudvalget/Ansøgerlandene og anbefalinger vedrørende den fremtidige indsats (18. oktober 2001),

under henvisning til sin ekspertrapport »Op til udvidelsen: Regionalisering og decentralisering i seks ansøgerlande« (CdR 391/1999 fin),

under henvisning til sin udtalelse »Lokal- og regionalstyre i Europa« (CdR 52/1999 fin)⁽²⁾,

under henvisning til sin udtalelse »Lokale og regionale myndigheders gennemførelse af EU-lovgivningen«, CdR 51/1999 fin⁽³⁾,

under henvisning til sin resolution »Den igangværende udvidelse af EU« (CdR 424/1999 fin — 17. november 1999)⁽⁴⁾,

under henvisning til Kommissionens hvidbog om styreformer i EU,

under henvisning til Statusrapport fra Europa-Parlamentet om udvidelsesforhandlingerne (A 5 — 0190/2002),

under henvisning til udvidelsesdebatten på Regionsudvalgets 45. plenarforsamling den 3.-4. juli 2002,

under henvisning til forslag til Regionsudvalgets udtalelse (CdR 244/2002 rev.), som blev vedtaget af Underudvalget for Forbindelser Udadtil den 26. september 2002 med Keith Brown, formand for Clackmannanshire Council — (UK/AE), som ordfører —

på sin 47. plenarforsamling den 20. og 21. november (mødet den 20. november) enstemmigt vedtaget følgende udtalelse.

Regionsudvalgets holdning

Regionsudvalget

1. Noterer med tilfredshed konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Sevilla den 21.-22. juni 2002, som bekræfter EU's intention om at afslutte forhandlingerne med de første

ti ansøgerlande inden udgangen af 2002 med henblik på underskrivelse af tiltrædelsestraktaten i foråret 2003.

2. Anerkender den indsats, ansøgerlandene har ydet for at afhjælpe svaghederne i deres administration.

3. Bifalder Kommissionens handlingsplaner for forbedring af administrationens og retsvæsenets kapacitet i forhandlingslandene og den ekstra bistand under Phare-programmet på op til 250 mio. EUR til dette formål i 2002.

⁽¹⁾ EFT C 107 af 3.5.2002, s. 32.

⁽²⁾ EFT C 374 af 23.12.1999, s. 15.

⁽³⁾ EFT C 374 af 23.12.1999, s. 25.

⁽⁴⁾ EFT C 57 af 29.2.2000, s. 1.

4. Finder det positivt, at Kommissionen anerkender, at kapacitetsforbedringen er en langfristet opgave, som må fortsættes også efter optagelsen, og konstaterer med tilfredshed, at der som led i en overgangsordning vil blive stillet yderligere 380 mio. EUR til rådighed til støtte for denne indsats.

Udfordringen for de regionale og lokale myndigheder i forhandlingslandene

5. Konstaterer, at det er en betydelig udfordring for de lokale og regionale myndigheder at skulle omlægge deres administrative strukturer samtidig med at gennemføre Fællesskabets regelværk. Dette kræver dels åbne forbindelser mellem det nationale niveau og det lokale/regionale niveau og dels kapacitetsudvikling. I den forbindelse er informationsstrømmen og mulighederne for erfaringsudveksling vigtige faktorer.

6. Anerkender, at der, ligesom det er tilfældet mellem medlemsstaterne, er forskelle forhandlingslandene imellem hvad angår de lokale og regionale myndigheders rolle og ansvar. Udvalget minder imidlertid om de ledende principper for udvidelsen hvad angår de lokale og regionale myndigheder. Disse principper fremgår af Regionsudvalgets resolution om »Den igangværende udvidelse af EU« og støttes af forhandlingslandenes lokale og regionale repræsentanter:

- tiltrædelsesforhandlingerne bør gennemføres i overensstemmelse med princippet om at træffe beslutningerne tæt på borgerne, subsidiaritetsprincippet og proportionalitetsprincippet,
- i spørgsmål, der falder inden for deres kompetence eller er af væsentlig interesse for dem, bør de lokale og regionale myndigheder høres tilstrækkeligt og rettidigt, straks informeres om konsekvenserne af forhandlingsresultaterne og høres på felter, hvor der opstår økonomiske og administrative konsekvenser for dem, under hensyntagen til de enkelte staters forfatningsmæssige regler.

Imødekomme af kapacitetsbehovene hos forhandlingslandenes lokale og regionale myndigheder

7. Mener stadig, der lægges for lidt vægt på den betydning, de lokale og regionale myndigheders rolle og ansvar har for udvidelsesprocessens udfald. Der er ofte ringe forståelse for det lokale og regionale niveaus centrale rolle, som er lige så værdifuld som de nationale myndigheders rolle. Lokale og regionale perspektiver bør på en langt mere markant måde end tidligere præge de igangværende forhandlinger og den bistand, der ydes i forbindelse med forberedelsen på EU-medlemskab. Kommissionen, medlemsstaterne og forhandlingslandenes nationalregeringer må øge deres indsats på dette område.

8. Understreger de lokale og regionale myndigheders betydning i gennemførelsen af en betydelig del af EU-lovgivningen og i implementeringen af strukturfondsprogrammer. At opbygge kapaciteten hos regionale og lokale interessenter, som befinder sig i en politisk og økonomisk overgangsperiode, er en langsigtet proces, som kræver regelmæssig bistand i form af informationer, konsultationer og skræddersyede uddannelsesprogrammer.

Regionsudvalget, idet det henvender sig til Kommissionen

9. Frygter, at Kommissionens indsats lægger vægt på samarbejde med nationale regeringer på bekostning af samarbejdet med det lokale og regionale niveau, fordi sidstnævnte administrativt er mere byrdefuldt. Opfordrer alle Kommissionens direktorater til at øge deres bestræbelser på at samarbejde med regionale og lokale forvaltningsniveauer i forhandlingslandene i overensstemmelse med principperne i hvidbogen om styreform i EU.

10. Glæder sig over de fremskridt, der er gjort, navnlig oprettelsen i 2002 af det Phare-finansierede regionale uddannelsesprogram under Taiex og indledningen af tredje uddannelsesfase, hvis deltagere er embedsmænd fra Letland, Slovenien, Slovakiet, Tjekkiet og Estland (programmerne for Polen, Litauen og Ungarn er allerede godt i gang).

11. Opfordrer Kommissionen til for det første at undersøge uddannelsesbehovene hos forhandlingslandenes lokale og regionale myndigheder i samarbejde med de relevante nationale organisationer i både medlemsstaterne og forhandlingslandene og for det andet at øge tildelingen af finansielle midler til udvidelse af Taiex-programmet med henblik på at dække de pågældende uddannelsesbehov.

12. Ønsker ligesom Kommissionen at tilskynde forhandlingslandene til fuldt ud at udnytte de muligheder, der ligger i Phare-programmet (Taiex) og andre interregionale samarbejdsprogrammer. Det er navnlig vigtigt, at de nationale regeringer gør mere for at fremme disse muligheder med henblik på at sikre en større udnyttelsesgrad på lokalt og regionalt plan.

13. Er bekymret over den ringe udnyttelse på regionalt og lokalt plan af uddannelsesmulighederne inden for transportpolitik, offentlige indkøb og socialpolitik (sikkerhed og sundhed på arbejdspladsen samt arbejdsmarkedsløvgivning). Udvalget opfordrer Kommissionen til at øge bevidstheden om disse områders vigtighed.

14. Opfordrer Kommissionen til at støtte deltagere, der har afsluttet deres uddannelsesperiode, ved at promovere disses ekspertise med henblik på at opbygge nationale ekspertisecentre for uddannelse og herved tilskynde de lokale myndigheder til at tage ansvaret for at forbedre den administrative kapacitet.

15. Konstaterer, at mange regioner har oprettet en selvstændig repræsentation i Bruxelles til støtte for byernes og regionernes indsats i integrationsperioden, men at mange andre ikke råder over de fornødne finansielle midler hertil. Udvalget opfordrer Kommissionen til at støtte regionerne samt kommunernes nationale sammenslutninger i deres første bestræbelser på at etablere en repræsentation i Bruxelles.

Regionsudvalget, idet det henvender sig til de lokale og regionale myndigheder i medlemsstaterne og tiltrædelseslandene

16. Gentager den opfordring, det fremsatte i sin resolution om »Den igangværende udvidelsesproces«, om at tilskynde de lokale og regionale myndigheder i alle medlemsstater til at deltage i førtiltrædelsesprocessen:

- at inkorporere udvidelsesdimensionen i deres bilaterale samarbejdsaftaler, f.eks. venskabsby- eller samarbejdsaftaler
- at udveksle embedsmænd eller tage imod praktikanter, så vidt dette ligger inden for deres beføjelser eller finansielle muligheder.

17. Understreger, at sådanne udvekslingsprogrammer også er til fordel for de lokale myndigheder i medlemsstaterne. Taix-deltagere vil f.eks. have gennemgået en specialiseret teknisk uddannelse, og kan være bedre informeret end kollegerne i medlemsstaterne, selv om de mangler praktisk erfaring. Programmerne tilskynder endvidere værtsmyndighederne til at evaluere egne procedurer. Begge parter kan således lære noget af praktikopholdene.

18. Opfordrer de lokale og regionale myndigheder til ensidigt at tage initiativer inden for områder af gensidig interesse og udnytte muligheder i stedet for at forpasse chancen ved at vente på programmer, der styres af Kommissionen eller medlemsstaterne.

Forholdet mellem det nationale niveau og det lokale/regionale niveau

19. Opfordrer forhandlingslandenes nationale myndigheder til fuldt ud at anerkende og støtte de lokale og regionale myndigheters rolle, når det gælder sikringen af et vellykket EU-medlemskab.

20. Effektiv gennemførelse og håndhævelse af Fællesskabets regelværk kræver, at der i alle tiltrædelseslande er velfungerende forbindelser mellem det lokale/regionale niveau og det nationale niveau samt en effektiv informationsstrøm til det lokale niveau. Formaliserede høringsprocedurer er en central forudsætning for at undgå problemer i fremtiden og sikre overholdelse af subsidiaritetsprincippet.

21. Opfordrer forhandlingslandene til at fortsætte decentraliseringsprocessen og understreger vigtigheden af demokratisk legitimitet, som fremhævet i de europæiske chartre om kommunalt og regionalt selvstyre, til sikring af en klar fordeling af ansvaret for gennemførelsen af regelværket. I hvidbogen om nye styreformer lægger Kommissionen øget vægt på tresidede kontakter mellem forskellige forvaltningsled og samarbejde på lokalt, nationalt og europæisk plan.

22. Noterer, at forhandlingslandenes lokale og regionale myndighedsniveauer udtrykker frygt for at blive forbigået i den indledende medlemskabsfase på grund af manglende lokal kapacitet, navnlig i forbindelse med iværksættelsen af strukturfondsprogrammer. Dette bør kun ske, hvor behovet herfor er dokumenteret og uomgængeligt, og der opstilles et tidsskema for decentralisering af ansvar til de lokale og regionale myndighedsniveauer.

23. Gentager sin bekymring over de finansielle problemer, det lokale og regionale selvstyre står over for, navnlig i forbindelse med det ekstra ansvar, der nu er lagt over på det. Udvalget fremhæver retten til at udskrive skatter som en væsentlig forudsætning for et velfungerende lokalt og regionalt selvstyre.

Kapacitetsopbygning i relation til vedtagelsen, gennemførelsen og håndhævelsen af Fællesskabets regelværk

24. Støtter handlingsplanerne til styrkelse af følgende administrative kapaciteter:

- Reform af retsvæsenet
- Overholdelse af menneskerettighederne og beskyttelse af mindretal
- Opbygning af et effektivt apparat til bekæmpelse af korruption.

25. Noterer med bekymring, at der kun specifikt henvises til kapacitetsopbygning på det lokale og regionale niveau i forbindelse med miljøpolitik og forvaltning af fællesskabsfonde. De regionale og lokale myndigheder vil være ansvarlige for gennemførelse af regelværket på mange områder, herunder offentlige indkøb, forbrugerbeskyttelse, sundhed og sikkerhed, regionaludviklingsfremme og beskæftigelses- og socialpolitik.

26. Foreslår, at uddannelsesprogrammerne udvides til også at omfatte områder såsom statsstøtteregler (konkurrence- og regionaludviklingspolitikker); borgerrettigheder, herunder enhver EU-borgers ret til at stemme og stille op som kandidat ved kommunalvalg; momsdirektivet og direktivet om punktafgifter i relation til kommunale og regionale finanser.

27. Konstaterer, at der har været forsinkelser i gennemførelsen af nye programmer såsom Sapard (landbrug og udvikling af landdistrikter) og Ispa (infrastruktur og miljø) på grund af disses komplekse karakter. Problemer med gennemførelsen af programmer og forsinkelser i tildelingen af midler i de nuværende medlemsstater har allerede ført til, at GD for Regionalpolitik har foretaget en kritisk gennemgang af de udviklede strukturfondsregler. Det er sandsynligt at mangel på ressourcer og uddannelse på det lokale og regionale plan vil forværre sådanne problemer i forhandlingslandene.

28. Understreger, at uddannelse på det lokale og regionale plan må sætte fokus på projektforbereelse, -ansøgning og -udvælgelse, revisionskrav, forvaltning af transnationale projekter og overordnet planlægning, forvaltning og kontrol. Udvalget mener, at der med dette for øje bør stilles midler til teknisk bistand til rådighed for de lokale og regionale myndigheder fra programmeringsperiodens begyndelse. Udveksling af erfaringer om oprettelse af lokale partnerskaber er vigtig og anerkendes også som nøglen til succes i regionaludviklingsstrategierne.

29. Opfordrer Kommissionen til at sikre flere muligheder for finansiel støtte til små lokale og regionale samarbejdsprogrammer mellem myndigheder i ansøgerlandene og medlemsstaterne via programmer som f.eks. Phare og Interreg III. Medlemsstaterne råder over betydelig ekspertise i den regionale forvaltning af strukturfonde, og efter udvidelsen vil denne ekspertise sandsynligvis kunne udbydes til underkurs i disse lande, mens den vil være i høj kurs i tiltrædelseslandene. Et koordineret program vil derfor være oplagt.

Informationskampagner

30. Noterer, at opbakningen i befolkningen bag et EU-medlemskab er faldende i mange forhandlingslande, hvilket afspejler betænkeligheder ved udvidelsens virkninger og gør Kommissionens strategi for information om udvidelsen endnu vigtigere. De lokale og regionale myndigheder har som det forvaltningsniveau, der befinder sig tættest på befolkningen, direkte kontakt med borgerne og har derfor de bedste forudsætninger for at forklare udvidelsespolitikken og dens lokale virkninger. Kommissionen opfordres til at støtte en bedre strategisk samordning af indsatsen på lokalt og regionalt plan.

31. Skønt det vigtigste værktøj for førtiltrædelseshjælp til institutionsopbygning er det Phare-finansierede venskabsbyprogram, har venskabsbyordninger på kommunalt plan også en rolle at spille i denne henseende (GD for Uddannelse og Kultur). Disse udvekslinger bringer Europa tættere på den almindelige borger og fremmer større gensidig forståelse og respekt for forskellige kulturer og traditioner i Den Europæiske Union. Udvalget udtrykker derfor bekymring over Kommissionens nylige forslag om at beskære venskabsbybudgettet med næsten 50 % og ønsker forslaget trukket tilbage.

Regionsudvalgets indsats

32. Anbefaler med henblik på at styrke sin indsats på dette område i den korte periode, der er tilbage inden udvidelsen, at Underudvalget for Forbindelser Udadtil udarbejder en handlingsplan med henstillinger fra denne og tidligere udtalelser om udvidelsesstrategien.

33. Bemærker den konstruktive rolle, som de fælles rådgivende udvalg, der er oprettet med Polen og Tjekkiet, spiller (et fælles rådgivende udvalg med Cypern er undervejs). Disse udvalgs indsats bygger på Kontaktgruppens arbejde, som blev godt modtaget i forhandlingslandene. Udvalget bør lave en plan med regelmæssige møder og give øget støtte med henblik på at sikre effektivt fungerende fælles rådgivende udvalg.

34. Bør i lighed med Europa-Parlamentet give de nye medlemsstater observatørstatus, så snart tiltrædelsestraktaterne er underskrevet.

35. Gentager henstillingen fra Kontaktgruppen om, at der bør oprettes et særligt budget for praktikanter fra lokale/regionale forvaltninger i forhandlingslandene for hermed at gøre det muligt at udarbejde et skræddersyet program for praktik i RU (rapport fra oktober 2001).

36. Mener, der bør være større udveksling mellem ansøgerlandene, og at udvalget bør støtte dette aspekt via oprettelse af fælles arbejdsinitiativer inden for specifikke politikområder såsom regionalpolitik, miljø og transport samt social- og sundhedspolitik.

37. Bør rådgive og samarbejde tæt med de nationale sammenslutninger af lokale/regionale myndigheder og de europæiske sammenslutninger med henblik på at støtte disses

indsats over for forhandlingslandene. Et eksempel er Logon-projektet, der forvaltes af udvidelsesgruppen under CEMR, som er i færd med at opbygge et samarbejdsnet mellem sammenslutninger af lokale myndigheder i EU og i de central- og østeuropæiske lande med henblik på udveksling af knowhow.

38. Regionsudvalget insisterer på at anmode om anerkendelse som EU-institution for så effektivt som muligt at kunne udnytte sin kapacitet til at byde de lokale og regionale myndigheder i ansøgerlandene velkommen, præsentere dem og forsvare deres behov.

39. Bør opfordre Kommissionen til at finansiere etableringen af et kontor i Bruxelles for ansøgerlandenes sammenslutninger af lokale og regionale myndigheder.

Bruxelles, den 20. november 2002.

Albert BORE

Formand for

Regionsudvalget

Regionsudvalgets udtalelse om »Kommissionens meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet: Midtvejsrevision af den fælles landbrugspolitik«

(2003/C 73/07)

REGIONSUDVALGET HAR —

under henvisning til Kommissionens meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet: Midtvejsrevision af den fælles landbrugspolitik (KOM(2002) 394)),

under henvisning til Kommissionens anmodning af 10. juli 2002 om Regionsudvalgets udtalelse under henvisning til EF-traktatens artikel 265, stk. 1,

under henvisning til præsidiets beslutning af 14. maj 2002 om at henvise det forberedende arbejde til Underudvalget for Bæredygtig Udvikling,

under henvisning til Regionsudvalgets udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets forordninger (EF) om reformen af den fælles landbrugspolitik (CdR 273/98 fin) ⁽¹⁾,

under henvisning til forslag til Regionsudvalgets udtalelse (CdR 188/2002 rev.) vedtaget af Underudvalget for Bæredygtig Udvikling den 3. oktober 2002 (Ordfører: Robert Savy, præsident for regionalrådet i Limousine, F/PSE) —

på den 47. plenarforsamling af 20. og 21. november 2002 (mødet den 20. november) vedtaget følgende udtalelse med et flertal af stemmer for.

Regionsudvalgets synspunkter og henstillinger

1.1. Regionsudvalget godkender Kommissionens initiativ til ved midtvejsrevisionen at fremsætte forslag for at give stof til den brede debat, der foregår i medlemsstaterne, erhvervskredse og offentligheden, om den fælles landbrugspolitik's fremtid.

1.2. Der var opstået et behov for også at drøfte den videre udvikling af dette politikområde, som lægger beslag på næsten 50 % EU's ressourcer, og som berører alle landdistrikter i EU-15, på et tidspunkt, hvor en række vidt forskellige begivenheder kan komme til at påvirke og måske anfægte den.

— De seneste kriser omkring fødevarer sikkerhed (BSE, mund- og klovsyge, dioxin), de gentagne advarsler om nitratindholdet i vand og bekymringerne om anvendelsen af GMO har slået skår i forbrugernes tillid til det europæiske landbrugs og den europæiske fødevarerindustri's evne til at levere sunde produkter af god kvalitet, som er fremstillet miljøvenligt. Landmændene er ligesom forbrugerne ofte selv ofre for misligheder på dette område.

— Åbningen i Doha af en forhandlingsrunde om handelsliberalisering, der også omfatter landbruget, kravet om reform af landbrugsstøtten i den udviklede verden, som G77-gruppen fremførte på verdensstopmødet i Johannesburg om bæredygtig udvikling, og USA's ensidige beslut-

ninger (Farmbill) tvinger EU til at overveje, hvorledes den europæiske landbrugsmodel bedst kan forsvares, hvilket Regionsudvalget allerede i 1999 slog til lyd for (CdR 273/98 fin).

— Den umiddelbart forestående udvidelse af EU med nye medlemsstater, hvor landbruget ikke er kommet lige langt med forberedelserne til den fælles landbrugspolitik's mekanismer, gør det nødvendigt at overveje, hvordan de nye medlemsstater bedst kan forberede sig til EU's krav om fødevarer sikkerhed, sporbarhed og miljøbeskyttelse. De fælles europæiske standarder gælder i princippet alle medlemsstater, og udvidelsen må hverken føre til en sænkning af de højere EU-standarder eller til anvendelse af forskellige standarder.

— De forandringer, der sker i landbruget i dag, får landmændene til at tænke over deres placering, rolle, samfundets syn på dem og landdistrikternes fremtid i det konkurrenceprægede forhold mellem regionerne.

2.1. På denne baggrund noterer Regionsudvalget med tilfredshed Kommissionens understregning af, at den fælles landbrugspolitik skal føres videre uden tidsbegrænsning. Selvom der stadig kan gøres fremskridt inden for handelsliberalisering, er en fælles landbrugspolitik fortsat nødvendig for at bevare den europæiske landbrugsmodel og sætte landbruget og landdistrikterne i stand til at leve op til samfundets forventninger i dag.

⁽¹⁾ EFT C 93 af 6.4.1999, s. 1.

2.2. Kommissionens meddelelse er i princippet baseret på en proces, der blev indledt for ti år siden, og det er dens sigte at fuldføre og langtidssikre denne proces, men den indeholder også nogle helt nye elementer for den fælles landbrugspolitik. Det drejer sig om at finde den bedst mulige ligevægt mellem vanskeligt forenelige, men samtidigt grundlæggende behov. Agenda 2000 har opstillet nogle mål, hvorom der er opnået en konsensus, som Kommissionen ikke ønsker at røkke ved.

- Tilpasning af interventionsmekanismerne for at styrke deres rolle som sikkerhedsnet med det mål at reducere eksportrestitutionerne, som kritiseres i hele verden. Der bør dog træffes passende foranstaltninger for at bevare europæisk landbrugs gode muligheder på de nationale og internationale markeder uden at gøre situationen vanskeligere for ulandene.
- Orientering af landbrugsproduktionen mod de produkter og tjenester, offentligheden efterspørger, snarere end mod de områder, hvor de økonomiske incitamenter er størst, især gennem støtte til traditionelle, særligt miljøvenlige produktionsmetoder.
- Støtte til og stabilisering af landbrugsindkomsterne for at sikre landbobefolkningen en rimelig levestandard og opretholde den størst mulige mangfoldighed af bedriftstyper og bedriftsstørrelser. Den fælles landbrugspolitik skal fremme generationsskiftet i landbruget ved at tilbyde unge landmænd attraktive og økonomisk stabile vilkår. Regionsudvalget henviser i denne forbindelse til retningslinjerne i sin udtalelse (projekt »unge ind i landbruget«) af 13. juni 2001 samt til sin støtte til Europa-Parlamentets, Regionsudvalgets og Det Økonomiske og Sociale Udvalgs fælles erklæring om de unge landmænds fremtid, som blev vedtaget den 6. december 2001.
- Hensyntagen i den fælles landbrugspolitik til målene om fødevarer sikkerhed, sporbarhed, miljøbeskyttelse, opretholdelse af beskæftigelsen i landbruget og arealudnyttelse.

2.3. Det er ud fra disse betragtninger, at Regionsudvalget vil formulere sin holdning til Kommissionens retningslinjer.

3.1. Kommissionens meddelelse præciserer ikke tilstrækkeligt de enkelte foranstaltninger, der foreslås, så det er svært nøjagtigt at vurdere deres rækkevidde. Deres konkrete udmøntning og gennemførelse kan radikalt ændre deres betydning. Der er kun tale om et oplæg til en debat i EU, medlemsstaterne, visse produktionssektorer og regioner. Det er ved afslutningen af denne debat, at der kan blive brug for politiske kompromiser.

3.2. Regionsudvalget efterlyser en større anerkendelse af de lokale og regionale myndigheders betydning for fremme af landdistriktsudviklingen i en reformeret fælles landbrugspolitik. Baggrunden herfor er, at de lokale og regionale myndigheder har et juridisk ansvar for gennemførelsen af en række obligatoriske og fakultative foranstaltninger i landdistrikterne, som har direkte tilknytning til Kommissionens forslag, såsom strategisk arealforvaltning og fremme af landbosamfundenes økonomiske, sociale og miljømæssige velfærd.

3.3. Regionsudvalget tilslutter sig en række af de foreslåede retningslinjer. Det bifalder og kræver fortsat, at landmændene kompenseres for deres indtægtstab gennem direkte støtte og er enig i, at der bør sættes mere på landdistriktsudvikling, som er den anden søjle i den fælles landbrugspolitik. Det finder det på sin plads, at der i højere grad tages hensyn til miljø- og dyrebekyttelseskrav i et omfang, som er økonomisk acceptabelt for landmændene, og således at der ydes kompensation for ekstraomkostningerne. Det har også forståelse for, at Kommissionen tilstræber en reduktion af interventionspriserne. Samtidig bør man dog efter Regionsudvalgets opfattelse kraftigt overveje, om afkoblingen af de direkte betalinger fra landbrugsproduktionen, arten og omfanget af den »dynamiske støttegraduerings« af de direkte betalinger under markedsordningerne samt måden, hvorpå supplerende miljøkrav gøres til en betingelse samt kontrolleres, rent faktisk tjener til at opfylde målsætningerne. Her er det påkrævet med yderligere og omhyggelige undersøgelser af de skitserede foranstaltninger.

3.4. Regionsudvalget er navnlig af den opfattelse, at Kommissionens forslag nok udgør et godt diskussionsgrundlag for videreudviklingen af den fælles landbrugspolitik efter udløbet af Agenda 2000, men at de mest vidtrækkende af disse forslag af hensyn til landbrugsvirksomhedernes planlægningsikkerhed ikke bør gennemføres før udløbet af Agenda 2000. Det vil også være nødvendigt at fastlægge en retlig og støttemæssig ramme for den fælles landbrugspolitik, som løber over længere tid end den nuværende ramme (6 år), for at give producenterne tilstrækkelig sikkerhed og tillid inden for den gældende lovramme til at planlægge driften på mellemlang sigt.

4.1. Der er fordele ved at afkoble støtten fra enhver reference til produktionen og indføre en enhedsindkomstbetaling pr. bedrift. Princippet om at kompensere prisnedsættelser med direkte støtte til landmændene stadfæstes. Princippet om enhedsstøtte kan forenkle forvaltningen af den fælles landbrugspolitik. Afkoblingen er udtryk for viljen til at styrke markedets produktionsstyrende funktion og give landmændene handlekraft, så deres beslutninger ikke længere afhænger af offentlige incitamenter, men i første række af markedspriserne. Regionsudvalget støtter tillige princippet om afkobling som et middel til at beskytte EU's og medlemsstaternes offentlige finanser. Direkte produktionsafhængig støtte bør tage hensyn til behovet for at opretholde beskæftigelsen i landbruget, så arbejdsløsheden ikke stiger i visse regioner.

4.2. Regionsudvalget ønsker dog at påpege risiciene ved den foreslåede fremgangsmåde for afkobling, som vil fastfryse de nuværende regionale skævheder. Det foreliggende forslag fastholder den nuværende situation, hvor de landmænd, som producerer mest, får langt større hektarstøtte end dem, der producerer mindre. Støtte uden basis i produktionen kan forvride konkurrencevilkårene mellem landmændene og destabilisere nogle produktioner. Dette vil være tilfældet, hvis en bedrift, som får støtte, kan opgive sin tidligere produktion og — uden at miste sin støtte — gå over til en mere indbringende produktion til skade for bedrifter, som har levet af den pågældende produktion, men hidtil uden offentlig støtte.

4.3. Det foreslåede system kan medføre nogle ulemper, som bør undersøges nærmere, f.eks.:

- Landmændenes beslutninger om at gå ind i nye produktionsområder kan føre til overkapacitet på visse markeder, der i dag kun får begrænset støtte, med deraf følgende prisfald og måske nedlæggelse af visse bedrifter. Kommissionen indrømmer det i øvrigt, når den i punkt 2.5 siger, at afkobling kan »skabe et pres til at opgive visse marginale arealer«.
- Produktionsændringer kan give forsyningsvanskeligheder i visse brancher af forarbejdningsindustrien og føre til udflytning af virksomheder (f.eks. til de havne, hvor importerede landbrugsprodukter indføres) til skade for aktivitetsniveauet i landdistrikterne.
- Dette system kan få priserne på landbrugsjord til at stige der, hvor referencen til »historiske betalinger« giver ret til en høj enhedsstøtte. Det deraf følgende pres på landbrugsjord kan fremme store bedrifter og gøre det vanskeligt for nye landmænd at etablere sig. Omvendt kan afkoblingen få jordpriserne til at falde endnu mere i visse områder.
- Det nye system omfatter hverken kompensationsmekanismer eller støtte til unge landmænds etablering.

4.4. Regionsudvalget stiller spørgsmålstegn ved det hensigtsmæssige i den måde, hvorpå enhedsindkomststøtten foreslås beregnet. Den vil blive baseret på niveauet for den samlede støtte, som bedriften hidtil har fået, uden at dette præciseres nærmere. Dette rejser tre spørgsmål, som bør undersøges nærmere:

- Kan enhedsstøtten opfylde landbrugspolitikens mål, hvis den sammenkædes med erhvervede rettigheder?

- Er det acceptabelt, at landmænd, som har valgt en mere ekstensiv og mere bæredygtig produktionsform, via dette system får mindre støtte?
- Er det rimeligt ikke at pålægge støttemodtageren nogen forpligtelser mht. produktionen.

4.5. Uden på forhånd at forkaste afkoblingsprincippet ønsker Regionsudvalget at, der ikke træffes nogen beslutninger, før risiciene er blevet grundigt undersøgt, og at det overvejes, hvorledes man kan undgå denne uheldige udvikling. Det af Kommissionen foreslåede system kan skabe problemer på visse områder, som bør undersøges nærmere.

5.1. Regionsudvalget tager Kommissionens forslag om at indføre dynamisk støttegraduering i alle medlemsstaterne ledsaget af et loft og en frigrænse til efterretning. Dette er måske en måde at rette op på ulighederne i den nuværende støttefordeling, hvor 80 % af EU-støtten går til 20 % af bedrifterne.

5.2. Indførelse af en frigrænse giver mulighed for at fritage mindre og/eller meget arbejdskraftintensive bedrifter for graduering. Frigrænsen imødekommer delvist Regionsudvalgets tidligere udtrykte ønske (CdR 273/98 fin) om at fremme familiebrug og beskæftigelse i landdistrikterne. Der bør også tages hensyn til de særlige strukturelle forhold, såsom bedriftenes størrelse og landbrugets karakter i de forskellige regioner, ikke mindst for at undgå tab af arbejdspladser. Det må dog overvejes at:

- forhøje frigrænsen;
- indføre yderligere frigrænser på op til 100 % af støtten for unge landmænd, bedrifter i bjergområder og på øerne samt bedrifter med en rent økologisk produktion;
- forbedre de nationale medfinansieringsmuligheder ved at hæve EU's medfinansieringssatser for alle foranstaltninger under forordning (EF) nr. 1257/1999 til 75 % for områder, der ikke falder ind under mål 1, og til 90 % for mål 1-områder.

5.3. EU's forslag om loft over den direkte støtte bør udformes under hensyntagen til de forskellige ejendomsforhold og bedriftsstørrelser i medlemsstaterne. Et ensartet loft på 300 000 EUR er helt sikkert ikke nogen god løsning, som er velegnet for EU som helhed. Et sådant loft kan i visse tilfælde tilskynde til bedriftskoncentrationer på op til 800 eller 1 000 ha og dermed ødelægge en tidligere familiebedriftsstruktur og i andre tilfælde gå ud over beskæftigelsen og store bedrifters konkurrenceevne.

5.4. Regionsudvalget ønsker, at gennemførelsesbestemmelserne for disse regler tager hensyn til regionernes forskellighed.

6.1. Regionsudvalget godkender Kommissionens forslag om at konsolidere og styrke landdistriktsudviklingen som den anden søjle i den fælles landbrugspolitik. Det bifalder de nye ledsageforanstaltninger, som sigter mod at få landmændene til at deltage i ordninger for kvalitetssikring og certificering, herunder ordninger vedrørende geografiske betegnelser, oprindelsesbetegnelser, dyrevelfærd, miljøbeskyttelse og økologisk landbrug.

6.2. Regionsudvalget beklager imidlertid, at Kommissionen hovedsageligt ser landdistriktsudvikling som en forlængelse af landbrugsdrift. Men i de fleste landdistrikter er landbruget i dag ikke længere hovedaktiviteten: turisme, håndværk, serviceydelser, små industrivirksomheder og kulturelle aktiviteter er nu sammen med landbruget alt sammen elementer i en integreret udvikling. Ud fra erfaringerne med Leader-programmerne ønsker Regionsudvalget, at man finder frem til, hvorledes landdistrikterne kan udvikles gennem en overordnet strategi, som udarbejdes i de enkelte regioner af de lokale aktører selv. Det ser desuden gerne, at reglerne for anvendelse af EUGFL-Garantisektionen lempes for at sætte landdistrikterne i stand til at finde nye veje til udvikling.

7.1. Regionsudvalget godkender retningslinjerne i Kommissionens meddelelse om fremme af mere miljøvenlige produktionsmetoder. Især glæder det sig over opstramningen af normerne på dette område, kontrolordningen, som reelt vil gøre støtten afhængig af, at miljønormerne overholdes, samt den midlertidige tilpasningsstøtte til landmændene.

7.2. Regionsudvalget peger dog på, at det er vanskeligt for producenterne både at overholde miljøkravene og være konkurrencedygtige på et liberaliseret marked. Det mener, at det både i WTO-regi og ved import til EU bør undersøges, om reglerne om miljø, fødevarer sikkerhed, arbejdsvilkår og dyrevelfærd reelt er blevet overholdt, da de europæiske producenter ellers vil blive stillet ringere uden nogen synderlig indvirkning på den globale økologiske ligevægt.

8.1. Endelig mener Regionsudvalget, at den fælles landbrugspolitik fremtid skal defineres i lyset af de store udfordringer, som EU generelt står over for. EU skal fremstå som en stormagt, der kan gøre sine værdier og interesser gældende på verdensplan.

8.2. Europa er en verdensmagt og bør have indflydelse på reglerne for den internationale handel med landbrugsvarer, så de på én gang tilgodeser europæiske interesser og værdier. Den nye fælles landbrugspolitik bør derfor være realistisk og tage højde for den nye internationale situation, som den amerikanske enegang har skabt, og sammen med udviklingslandene få etableret et afbalanceret og retfærdigt handelssystem. Disse to uadskillelige mål fremtræder ikke tilstrækkeligt klart i Kommissionens meddelelse.

8.3. Den umiddelbart forestående udvidelse af EU må ikke føre til en gradvis opløsning af den europæiske model på det sociale og landbrugsmæssige område i et stort åbent marked, hvor den fælles politik på forskellige områder langsomt smuldrer. Regionsudvalget glæder sig derfor over, at Kommissionen ønsker at stå fast på en stærk fælles landbrugspolitik. Kommissionen præciserer dog ikke, hvordan landbruget i de nye medlemslande skal kunne opfylde kravene til konkurrenceevne, kvalitet, sporbarhed og fødevarer sikkerhed, eller hvilke konsekvenser denne tilpasning kan få for de pågældende lande. Regionsudvalget mener, at kravene til fødevarer sikkerhed og dyrevelfærd bør bevares, selv i et udvidet EU. Det er den sociale og regionale sammenhængskraft, der står på spil her, og der er endnu ikke foretaget nogen afbalanceret vurdering af den fælles landbrugspolitik positive og/eller negative konsekvenser for de enkelte regioner i EU. Det er derfor vigtigt at inddrage kandidatlandene i drøftelserne om midtvejsrevisionen. Regionsudvalget ser gerne, at Kommissionen i sit forslag præciserer, hvilken støtte der vil blive ydet til landmændene i kandidatlandene for at sætte dem i stand til efterhånden at opfylde disse krav.

8.4. Regionsudvalget er utilfreds med, at Kommissionen ikke kæder reformen af den fælles landbrugspolitik sammen med reformen af regionalpolitikken. Desuden er analysen af de foreslåede foranstaltningers regionale konsekvenser mangelfuld. Netop nu, hvor der er to sideløbende debatter i gang om EU-politikken på de to tungeste områder, bør man gribe denne lejlighed til at anskue dem som komplementære, for at ingen af dem skal betragtes som en variabel til justering af den anden.

9.1. I denne udtalelse har Regionsudvalget ikke set sig i stand til at komme ind på de specifikke problemer, der gør sig gældende inden for den fælles markedsordning for de store produktions kategorier. Dels giver den fastlagte tidsplan ikke Regionsudvalget mulighed for i tide at høre de forskellige parter, dels bør det først præciseres, hvorledes de store retningslinjer for reformen skal prioriteres, og eventuelle uklarheder bortvejres. Regionsudvalget vil gerne høres om de særlige foranstaltninger, når forslagene foreligger.

9.2. Endelig undrer Regionsudvalget sig over, at de regionale aspekter af den fælles landbrugspolitik slet ikke omtales. Dette er særligt beklageligt, fordi landbrugspolitikken er ved at få en stadig mere fremtrædende strukturel dimension, som direkte vedrører de regionale myndigheder, og disse må i stadig højere grad bidrage til finansieringen af visse ledsageforanstaltninger under den fælles landbrugspolitik. Regionsudvalget opfordrer derfor Kommissionen til at fremlægge forslag, som går i denne retning, for at de regionale myndigheder kan indtage den plads og spille den rolle, som tilkommer dem, især mht. afbødning af de strukturelle ulemper, som visse bjerg- eller øregioner i EU lider under.

9.3. På nuværende tidspunkt vil Regionsudvalget understrege behovet for, at der ved gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik tages højde for forskellene mellem regioner, kulturer og produktionsmetoder i EU: ifølge traktatens mål om samhørighed skal EU-reglerne tage hensyn til denne forskelligartethed for at mindske forskellen mellem de forskellige områders udviklingsniveauer og reducere udviklingsefterslæbet for de mindst begunstigede områder eller øer. Der skal også være plads til følgende produktionstyper, hvilket ikke er tilfældet i det foreliggende forslag:

- den skandinaviske og den mediterrane landbrugsproduktion;
- landbrugsproduktionen i regioner, som lider under permanente strukturelle ulemper, som skyldes deres ø- eller bjergkarakter.

For visse produktioners vedkommende kan regulering via markedet utvivlsomt ikke opfylde den fælles landbrugspolitik's mål, og mekanismer som dem, der i dag anvendes for sukker og mælk bør ikke principielt afvises.

9.4. Regionsudvalget mener, at bæredygtig landdistriktsudvikling kun kan opnås ved fuld inddragelse af de lokale og

regionale myndigheder i den nærmere gennemførelse af de endelige reformer. Midtvejsevalueringen er en god start på landbrugspolitikens reformproces, idet det erkendes, at støtte til landbruget må modsvares af klare foranstaltninger til at fremme levedygtige landdistrikter. En reformeret fælles landbrugspolitik har afgørende betydning for et udvidet EU's fremtid. Regionsudvalget erkender tillige, at det er vigtigt at få udformet disse reformer rigtigt, snarere end at nå til enighed om nogle halvhjertede løsninger.

9.5. Regionsudvalget mener, at den kommende debat skal være åben og fordomsfri med det mål at finde en balance mellem markedsregulering og EU-regulering, uden at den europæiske landbrugsmodel bringes i fare. Der står så meget på spil, at parterne i EU må tage sig al den tid, der er nødvendig.

9.6. I denne forbindelse glæder Regionsudvalget sig over, at Det Europæiske Råd i Bruxelles, den 24. og 25. oktober 2002 ikke stiller spørgsmålstegn ved behovet og de overordnede mål for en gennemgribende reform af den fælles landbrugspolitik.

Regionsudvalget noterer sig Rådets vilje til at se på landbrugets fremtid på lang sigt (2013) og glæder sig over, at Rådet bekræfter nødvendigheden af at bevare et alsidigt landbrug i alle Europas regioner og tage hensyn til landmændenes behov i ugunstigt stillede egne.

Regionsudvalget håber, at Det Europæiske Råd efter al den tid, det har taget at få denne reform på plads, også giver sig tid til grundigt at undersøge konsekvenserne af støttens afkobling fra produktionen, tage højde for landmændenes forskellige vilkår i Europas forskellige regioner gennem tilpasning af støtten og skaffe de finansielle midler til finansiering af den udvikling af landdistrikterne, som er absolut nødvendig for den territoriale samhørighed inden for EU.

Endelig ønsker Regionsudvalget at blive underrettet om udviklingen i Kommissionens arbejde med reformen af den fælles landbrugspolitik og at blive hørt om de lovgivningsmæssige forslag, den fremlægger.

Bruxelles, den 20. november 2002.

Albert BORE
Formand for
Regionsudvalget

Regionsudvalgets udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen om aktionsplanen vedrørende kvalifikationer og mobilitet«

(2003/C 73/08)

REGIONSUDVALGET HAR –

under henvisning til Kommissionens meddelelse om aktionsplanen vedrørende kvalifikationer og mobilitet (KOM(2002) 72 endelig,

under henvisning til Kommissionens beslutning af 20. februar 2002 om i henhold til EF-traktatens artikel 265, stk. 1, at anmode om Regionsudvalgets udtalelse,

under henvisning til præsidiets beslutning af 12. marts 2002 om at henvise det forberedende arbejde til Underudvalget for Kultur og Uddannelse,

under henvisning til sin udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets direktiv om tredjelandsstatsborgeres status som fastboende udlænding (CdR 213/2001 fin)⁽¹⁾,

under henvisning til sin udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen — Realiseringen af et europæisk område for livslang læring« (CdR 49/2002 fin),

under henvisning til udkast til betænkning fra Europa-Parlamentets Udvalg om Beskæftigelse og Sociale Anliggender om Kommissionens aktionsplan vedrørende kvalifikationer og mobilitet, PE 316-348 (ordfører: Regina Bastos),

under henvisning til forslag til Regionsudvalgets udtalelse (CdR 138/2002 rev. 2), som blev vedtaget af Underudvalget for Kultur og Uddannelse den 30. september 2002 med Jeannette Arnold, medlem af Greater London Authority (UK/PSE), som ordfører,

og ud fra følgende betragtninger:

- 1) Den Europæiske Union opfordrer alle aktører, herunder de lokale og regionale myndigheder, til at engagere sig i bestræbelserne på at gøre EU til den mest konkurrencedygtige og dynamiske videnbaserede økonomi i verden, en økonomi der kan skabe en holdbar økonomisk vækst med flere og bedre job og større social samhørighed, som besluttet af Det Europæiske Råd i Lissabon.
- 2) Udviklingen af EU-borgernes kvalifikationer bidrager til at skabe en konkurrencedygtig økonomi.
- 3) De lokale og regionale myndigheder er drivkraften i de regionale økonomier og spiller en nøglerolle i etableringen af de partnerskaber, der er nødvendige for at skabe et mere fleksibelt uddannelses- og undervisningsmiljø og øge den erhvervsmæssige mobilitet.
- 4) Forbedrede kvalifikationer og øget geografisk mobilitet bør ses som led i en bæredygtig udvikling og som aspekter, der fremmer samhørigheden generelt i EU —

på sin 47. plenarforsamling den 20. og 21. november 2002 (mødet den 20. november) vedtaget følgende udtalelse.

1. Regionsudvalgets synspunkter og anbefalinger

om skabelse af den mest konkurrencedygtige og dynamiske videnbaserede økonomi i verden.

Regionsudvalget

1.1. bifalder Kommissionens aktionsplan vedrørende kvalifikationer og mobilitet, som fremmer udviklingen af menneskelige ressourcer som led i opnåelsen af Lissabon-målet

1.2. er enig med Kommissionen i, at en veluddannet arbejdsstyrke med god tilpasningsevne og adgang til beskæftigelse over alt i EU er nødvendig for at øge konkurrenceevnen, beskæftigelseevnen og den sociale samhørighed. Når det gælder fremme af de menneskelige ressourcer, spiller de lokale og regionale myndigheder en strategisk vigtig rolle i udviklingen af politikker, der tager hensyn til den enkeltes og arbejdsmarkedets behov.

⁽¹⁾ EFT C 19 af 22.1.2002, s. 18.

1.3. konstaterer med bekymring, at integration og lige muligheder ikke behandles tilstrækkeligt i aktionsplanen. Det er vigtigt at fjerne hindringer for livslang læring i form af forskelsbehandling og manglende grundlæggende færdigheder, hvis man vil skabe en konkurrencedygtig økonomi — navnlig i lyset af befolkningens aldring.

1.4. mener, at EU-programmerne spiller en central rolle i udviklingen af kvalifikationer og geografisk mobilitet i EU. Programmerne bør fortsat være rettet mod alle grupper, der står over for hindringer for beskæftigelse eller for at komme videre på arbejdsmarkedet, og der bør gøres mere for at skabe større sammenhæng mellem foranstaltninger til forbedring af de menneskelige ressourcer og andre aspekter af strukturfondene, f.eks. EFRU og fællesskabsinitiativer.

1.5. påpeger, at de lokale og regionale myndigheder ofte forsøger at iværksætte velegnede foranstaltninger, som f.eks. kompetence- og mobilitetsforbedrende uddannelseskurser, men til tider må give op pga. manglende midler. Med øget finansiel støtte fra EU kunne de lokale og regionale myndigheders forslag i højere grad blive ført ud i livet.

1.6. mener, at erhvervsmæssig og geografisk mobilitet styrker den enkeltes position og giver ham mulighed for træffe uafhængige og ansvarlige beslutninger vedrørende sit eget liv. Øget geografisk mobilitet bør imidlertid ikke være på bekostning af bæredygtig udvikling og samhørighed i EU. Geografisk mobilitet kan skabe økonomiske ubalancer, specielt i landdistrikter, hvor øget mobilitet blandt unge fører til en aldrende befolkning. For ikke at give geografisk mobilitet en negativ klang er det hensigtsmæssigt at sørge for særlig økonomisk bistand til landdistrikterne og de områder, der er i fare for at blive affolkede, og samtidig udtænke målrettede uddannelsestiltag, der gør det muligt for de unge at udnytte de pågældende områder også i beskæftigelsessammenhæng. Hvis der ikke tages passende skridt, som anbefalet af Regionsudvalget, til at modvirke denne tendens, kan kandidatlandenes tiltrædelse af EU føre til en yderligere forværring af problemet.

1.7. opfordrer Kommissionen til at foretage en vurdering af indvandringsforhold både i afrejse- og ankomstrejser, navnlig hvad angår lokale tjenesteydelser f.eks. på boligområdet, uddannelsesområdet, sundhedsområdet og det sociale område.

2. Erhvervsmæssig mobilitet

Regionsudvalget

2.1. er enig med Kommissionen i det grundlæggende vigtige i at fremme den erhvervsmæssige mobilitet, hvis man vil skabe en dynamisk, konkurrencedygtig europæisk økonomi.

2.2. påpeger, at faglig mobilitet ikke kan fremmes, medmindre den enkelte har gode basiskvalifikationer, såsom læse-, skrive-, regne- og IT-færdighed, samt en god grundlæggende beskæftigelsesevne. Det er navnlig vigtigt, at unge opnår en høj standard af grundlæggende færdigheder, herunder sociale færdigheder, inden de forlader uddannelsessystemet. Indlæring af fremmedsprog fra den tidligste barndom er også noget væsentligt. Som understreget i Regionsudvalgets udtalelse om Meddelelse fra Kommissionen — Realisering af et europæisk område for livslang læring (ordfører: Christina Tallberg) hører forståelsen og respekten for medmennesket med til de basale kundskaber, som det enkelte individ bør besidde i en mere integreret europæisk økonomi.

2.3. er betænkeligt ved, at adgang til uddannelse for alle er ikke behandlet tilstrækkeligt i aktionsplanen, hvilket er betænkeligt. Regionsudvalget anser det for grundlæggende vigtigt at øge adgangen til uddannelse for alle EU's borgere. Dette er et vigtigt middel til at sikre opfyldelse af Lissabonmålene. Det stigende behov for højere kvalifikationer og, ikke mindst, udviklingen inden for IKT har en tendens til at marginalisere personer med et lavt kvalifikationsniveau. Regionsudvalget fremhæver lige muligheder for alle uanset race, etnisk oprindelse, køn, handicap, seksuel orientering, alder og religion og betoner vigtigheden af at skabe en social infrastruktur, der støtter dem, der står over for læringsbarrierer, især ved at sikre børnepasningsmuligheder og ældrepleje og -omsorg, så kvinder får adgang til læring.

2.4. er enig med Kommissionen i, at uddannelsesinstitutioner og uddannelsesudbydere må blive lydhøre over for de studerendes/elevernes og arbejdsmarkedets behov. Erhvervslivets konkurrenceevne afhænger af dets evne til at tilpasse sig en stadig teknologisk udvikling og af arbejdsstyrkens evne til at tilpasse sig disse ændringer. Regionsudvalget opfordrer Kommissionen til at vurdere, hvordan større arbejdskraftmobilitet påvirker uddannelses- og arbejdskraftbehovet på regionalt og nationalt niveau.

2.5. fremhæver kraftigt de lokale og regionale myndigheders ledende rolle i mobiliseringen af partnerskaber mellem alle aktører på det lokale plan og mellem geografiske områder, som tilhører forskellige medlemsstater, men som har fælles træk, hvad angår sektorer i økonomisk vækst, og som derfor har de samme uddannelses- og arbejdsmarkedsrelaterede behov. Regionsudvalget understreger endvidere, at det er vigtigt at fremme specifikke programmer, der tager sigte på at fremhjelpe den erhvervsmæssige mobilitet gennem partnerskaber, der inddrager både den offentlige og den private sektor.

2.6. bifalder oprettelsen af et netværk af rådgivende organer for erhvervslivet og uddannelsessystemerne med henblik på at styrke samarbejdet mellem erhvervslivet og uddannelsessystemerne som helhed. I lyset af den strategisk vigtige rolle, de lokale og regionale myndigheder spiller i udviklingen af disse partnerskaber, opfordrer Regionsudvalget til, at disse myndigheder inddrages i netværkene.

2.7. mener ikke, at erhvervsmæssig mobilitet kan opnås uden gensidig anerkendelse af kvalifikationer. Regionsudvalget støtter Kommissionens bestræbelser på at udvikle instrumenter til støtte for gennemsigtigheden af og muligheden for at overføre kvalifikationer, herunder navnlig anerkendelse af ikke-formel læring.

2.8. støtter udviklingen af et 'modulsystem' til akkumulering af kvalifikationer. Der skulle være mulighed for at kombinere et sådant system med Fællesskabets uddannelses- og udvekslingsprogrammer for hermed at gøre det europæiske eksamenssystem mere gennemsigtigt og åbent.

2.9. er enig med Kommissionen i, at der bør stilles midler til rådighed for investering i menneskelige ressourcer, navnlig i tilbagestående regioner. Uddannelsesmæssige hindringer er imidlertid et problem for socialt udstødte grupper i hele EU. Ved at udvikle menneskelig kapital i dårligt stillede grupper, uanset hvor i EU de befinder sig, udfylder Den Europæiske Socialfond en vigtig rolle i EU's beskæftigelsesstrategi.

3. Geografisk mobilitet

Regionsudvalget

3.1. er fuldstændig enig med Kommissionen i, at geografisk mobilitet ikke bør betragtes som et mål i sig selv, men som et aspekt, der kan give den enkelte reelle valgmuligheder.

3.2. mener, at øget geografisk mobilitet ikke bør være på bekostning af samhørigheden i EU som helhed. Kommissionen bør lægge større vægt på at sikre forbindelse mellem udviklingen af kvalifikationer og fremme af en afbalanceret regionaludvikling. Strategier til fremme af de menneskelige ressourcer bør udvikles inden for strukturfondenes og fællesskabsinitiativernes bredere rammer.

3.3. mener, at den enkelte ofte bliver geografisk mobil på grund af manglende reelle valgmuligheder, hvilket bl.a. er tilfældet med ufaglærte arbejdstageres migration fra fattige til rige regioner. Selv om ufaglærte vandrende arbejdstagere kan finde lavt kvalificeret arbejde, må der stadig sættes spørgsmålstegn ved deres erhvervsmæssige mobilitet.

3.4. understreger, at de lokale og regionale myndigheder, som er det forvaltningsniveau, der befinder sig tættest på borgerne, spiller en nøglerolle med hensyn til at fremme integrationen af indvandrergrepper. Det bør undersøges, hvilken virkning indvandringen har på lokale tjenesteydelser, f.eks. på boligområdet, uddannelsesområdet, sundhedsområdet og det sociale område. Regionsudvalget opfordrer derfor Kommissionen til at iværksætte en overvågning med det sigte at indsamle viden om og udbrede kendskabet til god praksis vedrørende de initiativer, som de lokale myndigheder har iværksat, og som fremmer og støtter mobiliteten ved hjælp af særlige tjenesteydelser til de fraflyttede borgere.

3.5. konstaterer, at den geografiske mobilitet er begrænset, ikke kun mellem medlemsstaterne, men også inden for de enkelte medlemsstater. Der er stadig betydelige hindringer for den geografiske mobilitet inden for medlemsstaterne, og fjernelsen af disse hindringer bør prioriteres lige så højt som fjernelsen af hindringerne mellem medlemsstaterne.

3.6. bifalder den vægt, der i aktionsplanen lægges på fjernelsen af de resterende administrative og retlige hindringer. Diskriminering med hensyn til adgangen til beskæftigelse og forskelle med hensyn til beskatning, social sikring, offentlige sundhedsydelser og pensioner medlemsstaterne imellem lægger hindringer i vejen for mobiliteten, og Regionsudvalget hilser foranstaltninger til tackling af disse problemer velkomne. I den forbindelse gentager Regionsudvalget, hvad det allerede har slået fast i udtalelsen om »Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område«. En fjernelse af de nævnte hindringer er imidlertid ikke ensbetydende med en harmonisering af medlemsstaternes skatte-, socialsikrings-, sundheds- og pensionssystemer.

3.7. støtter kraftigt forslaget om at gennemføre undersøgelser af, hvilke mobilitetshindringer der findes i EU. På baggrund af den strategisk vigtige rolle, de lokale og regionale myndigheder spiller i den økonomiske udvikling, opfordrer Regionsudvalget til, at de inddrages i udformningen af disse undersøgelser.

3.8. anerkender, at der er betydelige sproglige og kulturelle hindringer i EU sammenlignet med lignende økonomier. Erhvervelsen af sproglige færdigheder bør derfor begynde så tidligt, at den enkelte borger vokser op i et flersproget samfund.

3.9. fremhæver det vigtige bidrag, fællesskabsprogrammer såsom LEONARDO, SOCRATES og UNGDOM kan yde til udviklingen af sproglige og tværkulturelle færdigheder. Regionsudvalget opfordrer Kommissionen til også at udarbejde EU-programmer, som tager sigte på ældre borgere, uanset om der er tale om erhvervsaktive eller arbejdsløse personer eller personer, der er i risiko for at blive ekskluderet fra arbejdsmarkedet, med det formål at give dem mulighed for at forbedre deres erhvervskvalifikationer eller at blive genindsluset på arbejdsmarkedet.

3.10. peger på, at når det gælder fremme af tværkulturelle udvekslinger inden for EU, spiller de lokale og regionale myndigheder en vigtig rolle. Regionsudvalget hilser forslaget om øgede udvekslingsmuligheder for studerende og praktikanter velkommen. Dårligt stillede personer står over for de største mobilitetshindringer, og Regionsudvalget anbefaler, at deres deltagelse i EU-programmerne fremmes. I lyset af forslagene om øget mobilitetsudveksling, opfordrer RU til en revision af de disponible budgetmidler.

3.11. noterer opfordringen til en fælles immigrationspolitik for tredjelandsstatsborgere og »er enig i den ubestridelige kendsgerning, at EU i dag, men især i fremtiden, har behov for faglært og ufaglært arbejdskraft« (Regionsudvalgets udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets direktiv om tredjelands-

statsborgeres status som fastboende udlænding (CdR 213/2001 fin)).

4. Forbedring af oplysningerne og gennemsigtighed vedrørende jobmulighederne

Regionsudvalget

4.1. hilser med tilfredshed, at der oprettes et websted med alle oplysninger om mobilitet, og peger på de lokale og regionale myndigheders rolle, når der skal oplysninger direkte ud til borgerne. De lokale og regionale myndigheder bør deltage i oplysningsaktiviteter og -kampagner. De er ofte det første kontaktpunkt for informationer, og det er meget vigtigt, at deres potentiale som informationsformidler ikke overses. Det bør navnlig erindres, at de lokale myndigheder befinder sig tættest på borgerne og derfor er bedst i stand til at nå ud til de socialt udstødte.

Bruxelles, den 20. november 2002.

Albert BORE

*Formand for
Regionsudvalget*

Regionsudvalgets udtalelse om:

- »Kommissionens meddelelse — Opfølgning på den flerårige EF-handlingsplan til fremme af en mere sikker anvendelse af Internettet ved bekæmpelse af ulovligt og skadeligt indhold på globale net«, og
- »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning om ændring af beslutning nr. 276/1999/EF om vedtagelse af en flerårig EF-handlingsplan til fremme af en mere sikker anvendelse af Internettet ved bekæmpelse af ulovligt og skadeligt indhold på globale net«

(2003/C 73/09)

REGIONSUDVALGET HAR —

under henvisning til »Kommissionens meddelelse — Opfølgning på den flerårige EF-handlingsplan til fremme af en mere sikker anvendelse af Internettet ved bekæmpelse af ulovligt og skadeligt indhold på globale net« og »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning om ændring af beslutning nr. 276/1999/EF om vedtagelse af en flerårig EF-handlingsplan til fremme af en mere sikker anvendelse af Internettet ved bekæmpelse af ulovligt og skadeligt indhold på globale net« (KOM(2002) 152 endelig — 2002/0071 COD)),

under henvisning til Rådets beslutning af 12. april 2002 om i henhold til EF-traktatens artikel 265, stk. 1, at anmode om Regionsudvalgets udtalelse,

under henvisning til præsidiets beslutning af 6. februar 2002 om at henvise det forberedende arbejde til Underudvalget for Kultur og Uddannelse,

under henvisning til sin udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen om opfølgning af grønbogen om beskyttelse af mindreårige og den menneskelige værdighed i forbindelse med audiovisuelle tjenester og informationstjenester ledsaget af et forslag til Rådets henstilling« og »Meddelelse fra Kommissionen og forslag til Rådets beslutning om vedtagelse af en flerårig EF-handlingsplan til fremme af sikker anvendelse af Internet« (CdR 54/98 fin) ⁽¹⁾,

under henvisning til sin udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen — Net- og informationssikkerhed: Forslag til en europæisk strategi« (CdR 257/2001 fin) ⁽²⁾,

under henvisning til sin udtalelse om »Et sikrere informationssamfund: Højnelse af sikkerheden i informationsinfrastrukturene og bekæmpelse af computerrelateret kriminalitet: eEurope 2002« (CdR 88/2001 fin) ⁽³⁾,

under henvisning til sin udtalelse om »Lokalt og regionalt samarbejde om beskyttelse af børn og unge mod mishandling og omsorgssvigt i Den Europæiske Union« (CdR 225/1999 fin) ⁽⁴⁾,

under henvisning til sine henstillinger fremsat på seminaret om Lokalt og regionalt samarbejde om beskyttelse af børn mod mishandling, der blev afholdt den 4. december 1998 (CdR 326/98 fin),

under henvisning til sit forslag til udtalelse (CdR 140/2002 rev. 2) vedtaget den 30. september 2002 af Underudvalget for Kultur og Uddannelse (ordfører: Luigi Sergio Ricca, borgmester i Bollengo (I/PSE)) —

på den 47. plenarforsamling den 20. og 21. november 2002 (mødet den 20. november) enstemmigt vedtaget følgende udtalelse.

1. Regionsudvalgets synspunkter

Regionsudvalget

1.1. bifalder Kommissionens beslutning om at forlænge den nuværende handlingsplan for sikker anvendelse af Internet-

tet, der udløber den 31. december 2002, med en yderligere fase på to år og samtidig justere dens dækningsområde og gennemførelsesmidler for at tage hensyn til de indvundne erfaringer og den nye teknologi og for at sikre, at den koordineres med lignende aktiviteter inden for net- og informationssikkerhed.

1.2. konstaterer, at anden fase af handlingsplanen for sikker anvendelse af Internettet baner vej for et bredere initiativ vedrørende indholdet på Internettet og nye onlineteknologier. fp>Lovgivningen udvides til nye onlineteknologier, herunder mobil- og bredbåndsendhold, onlinespil, direkte filoverførsel

⁽¹⁾ EFT C 251 af 10.8.1998, s. 51.

⁽²⁾ EFT C 107 af 3.5.2002, s. 89.

⁽³⁾ EFT C 107 af 3.5.2002, s. 29.

⁽⁴⁾ EFT C 57 af 29.2.2000, s. 46.

mellem terminaler (peer-to-peer) og alle former for realtids-kommunikation, såsom chatrum og øjeblikkelige beskeder (IMS). Initiativet vil omfatte et bredere udvalg af ulovligt og skadeligt indhold og bekymrende adfærd, herunder racisme og vold.

1.3. deler lovgivernes, forældrenes og erhvervslivets bekymring over ulovligt og skadeligt indhold på Internettet og påskønner, at EU har stået i spidsen for kampen mod dette indhold med den flerårige handlingsplan til fremme af en mere sikker anvendelse af Internettet (som bygger på en strategi, som Europa-Parlamentet og Rådet har været fuldt enige om). Hertil kommer retlige instrumenter og praktiske foranstaltninger mod IT-kriminalitet og børnepornografi samt henstillingen om beskyttelse af mindreårige og den menneskelige værdighed. Handlingsplanen, som er kernen i fællesskabets indsats inden for denne sektor, hører til de informations- og kommunikationsteknologiske spørgsmål, som længe har været prioriteter for EU — især efter topmødet i Lissabon i 2000 og den efterfølgende eEurope-handlingsplan.

1.4. bemærker, at offentligheden fortsat er alvorligt bekymret over det ulovlige og skadelige indhold, men understreger, at diskussionen om, hvilke indhold der faktisk er skadelige for børn i en vis aldersgruppe, om hvem der skal fastlægge generelle regler, som indholdsleverandørerne bør følge, og om hvem der skal træffe beslutning om gennemførelse af disse regler, forbliver åben.

1.5. mener, at Kommissionen har gjort klogt i at tage hensyn til de fremtidige behov, eftersom brugen af Internettet og nye informationsteknologier vil stige og antage nye former. Selvom anvendelsen af dem generelt har en meget positiv effekt, så stiger samtidig brugen af disse teknologier til at sprede ulovligt og skadeligt indhold og antager nye former.

1.6. fremhæver, at Kommissionen har fulgt henstillingerne i midtvejsevalueringen af den flerårige handlingsplan. Denne var positiv over for de første to år, men fremsatte imidlertid også en række kritiske bemærkninger, der er mundet ud i 15 anbefalinger, som Kommissionen har forsøgt at imødekomme med forslaget til ændring af beslutning nr. 1999/276/EF.

1.7. er enig i udformningen af interventionsprogrammet og de tilhørende aktionslinjer, som Kommissionen har foreslået for anden fase. Regionsudvalget mener, at programmet generelt er velstruktureret og afbalanceret og er enig i aktionslinjerne, der tager sigte på at:

- give brugerne mulighed for at indberette ulovligt indhold;
- fremme selvregulering;

- sætte brugerne i stand til at fravælge skadeligt indhold;
- fremme en brugervenlig indholdsklassificering;
- bevidstgøre om sikker brug.

Regionsudvalget ønsker alligevel at fremhæve følgende betragtninger og henstillinger.

2. Regionsudvalgets henstillinger

Regionsudvalget

2.1. anmoder om, at man går fra en »passiv« til en »aktiv« rolle i udvælgelsen af filtreringstjenester og -software og teknologi til forældrestyret kontrol med det formål at fremme og styre udviklingen af software og dele af software, der er designet til at sikre en forældrestyret kontrol i overensstemmelse med kravene i Kommissionens aktionslinjer. Den bedste løsning kunne findes ved hjælp af universiteternes forskningsafdelinger, open source communities eller eksterne virksomheder, der selv producerer produkter til kommerciel brug.

2.2. understreger, at det i betragtning af den nuværende stigende tendens til at anvende peer-to-peer teknologi på Internettet og dennes stadigt stigende tiltrækningskraft ville være hensigtsmæssigt, hvis teknologidækningsprogrammet i højere grad fokuserede på denne form for udveksling af indhold. Regionsudvalget understreger, at fremme af handlingsplanen for filtreringsteknologi ikke kun bør fokusere på den private bruger.

2.3. mener, at støtte til udvikling af europæisk højkvalitetsindhold specielt rettet mod børn og andre grupper, som man vil beskytte, skal prioriteres og kendskabet hertil udbredes. Dette er et særligt vigtigt initiativ, da nettene på grund af den hastige udbredelse af bredbånd udvider udbuddet af indhold, og der dannes nye steder for anbringelse af ulovligt og skadeligt indhold.

2.4. opfordrer til, at man går fra en »passiv« til en »aktiv« rolle hvad angår fremme af selvregulering, og at man etablerer kontakt med internetudbydere og planlægger samarbejde om systemer til at katalogisere og klassificere websteder og deres indhold. Derved kan klassificeringsområdet udvides, og man kan forsøge at overvinde modstanden fra de økonomiske interessers side og trægheden i systemet. De således mærkede lovlige sider bør være de vigtigste referencepunkter for søgemaskinerne. Udviklingen af hotlines og filtreringssystemer går meget langsomt og trægt. Det ville være mere effektivt ved hjælp af lovgivningen at indføre selvregulering i form af adfærdskodekser for internetudbydere.

2.5. anmoder om, at man undersøger muligheden for at oprette en overvågnings- og koordineringsmekanisme for de organer og organisationer, der arbejder med selvregulering og klassificering, for at optimere kontrol- og oplysningsindsatsen.

2.6. understreger, at den årlige finansieringsramme (som praktisk taget er identisk med handlingsplanens) ikke synes at være tilstrækkelig til den aktionsudvidelse, som foreslås for den anden fase af handlingsplanen. Endelig synes bevillingernes fordeling mellem centrale og andre aktiviteter at være skæv. For at opnå mærkbare resultater ville det være hensigtsmæssigt at koncentrere bevillingerne på et mere begrænset antal projekter og opstille kvantificerbare mål for disse.

Regionsudvalget foreslår at:

- indkredse initiativer inden for bestemte geografiske områder, der kan fungere som pilotprojekter inden for kontrolpraksis, som kan eksporteres til andre områder;
 - indkredse initiativer vedrørende adgangstyper, for eksempel steder med adgang til offentlige net, herunder skoler, biblioteker, lokale myndigheders og handelskammeres net, osv.;
 - beskytte offentlige steder med netadgang ved hjælp af et »europæisk produkt«, udviklet i kraft af den EU-støttede forskning, der kunne tjene som et supplement (plug-in) til søgemaskinerne og virke som filter under surfing på Internettet. Naturligvis må et sådant filter ikke være uforeneligt med en generel anvendelse til andre formål.
- 2.7. gør opmærksom på, at der er behov for igen at se på omkostningseffektiviteten af »Safer Internet Awareness Exchange«-initiativerne, bl.a. i forhold til den konkrete kommunikation mellem projekterne og udveksling af materiale, som et andet publikum (pga. alder, sociale vilkår, teknologisk viden, erfaring med brug af Internettet) i realiteten ikke kan anvende.

2.8. understreger, at eftersom Internettet ikke har geografiske grænser, og brugerne uden at vide det kan få adgang til indhold, der fysisk er anbragt uden for EU, kræver det et snævert samarbejde med alle andre lande, ikke kun med kandidatlandene. Der skal derfor tidligt i forløbet iværksættes særlige politisk-strategiske initiativer, og samarbejdet med lande og organisationer uden for EU og navnlig med lande, som har en »liberal« lovgivning, skal styrkes. Man skal derfor på dette vanskelige område indkredse og ratificere internationale aftaler, som kan føre til, at udbydere, der tillader offentliggørelse af ulovligt indhold, ses som lovovertrædere, der følgelig kan retsforfølges. De østeuropæiske lande og landene i Sydøstasien er især berørt af disse problemer, da de — selvom de råder over avanceret teknologi — ikke har en passende regulering, eller under alle omstændigheder ikke håndhæver de regler, der skal garantere en sikker brug af Internettet.

2.9. bekræfter, at for at opnå den størst mulige effekt er det nødvendigt, at målsætningerne for EU's handlingsplan støttes med lovgivning på nationalt plan. Regionsudvalget opfordrer til at udarbejde lovgivningsmæssige rammer i overensstemmelse med aktionslinjerne og til som en logisk konsekvens at udstikke retningslinjer for selvregulering. Det kunne være hensigtsmæssigt at oprette et team af juridiske eksperter og IT-eksperter på EU-niveau, som kunne tage sig af kontrol og filtrering af ulovligt indhold, og som i kraft af et tæt samarbejde med politiet ville kunne indkredse og lukke de ikke tilladte websteder. Dette team skulle fortløbende ajourføre filtreringssystemernes databaser over såvel URL (Universal Resource Location) som ulovligt, skadeligt eller fordummende indhold.

2.10. mener, at en del af problemerne med sikker anvendelse af Internettet kan løses ved hjælp af en massiv undervisningsindsats, der sigter mod at øge bevidstheden på området. Regionerne og de lokale myndigheder bør spille en central rolle i alle kampagner, der tager sigte på at øge bevidstheden i sektoren.

De regionale og lokale instansers rolle med fremme af sikker anvendelse af Internettet

Regionsudvalget

2.11. understreger, at det er afgørende, at de lokale og regionale myndigheder inddrages i alle de bebudede aktioner og programmer i Kommissionens forslag, da det netop er på lokalt plan, at det skadevoldende aspekt rent fysisk rammer den svage netbruger. De regionale og lokale myndigheder har endvidere ansvar for uddannelsesområdet og investerer betragtelige midler i undervisning og anvendelse af informationsteknologi i skolerne. Det er derfor meget hensigtsmæssigt at iværksætte foranstaltninger til at informere de unge om aspekter vedrørende sikkerheden i informationsamfundet og om konsekvenserne af computerkriminalitet.

2.12. mener derimod, at det er noget problematisk at få hjemmene til at involvere sig helhjertet. Ofte griber forældrene ikke ind og lader børnene i stikken, dels fordi de har ringe viden om teknologien dels ikke er interesserede, men også fordi de selv bruger de fordummende websteder.

2.13. opfordrer derfor til, at de lokale og regionale myndigheder i større grad inddrages i planen. Dette skal bl.a. ses i lyset af det faktum, at informationsamfundet åbner nye muligheder for civilsamfundet og det regionale og kommunale demokrati, og at borgernetene i kraft af deres høje brugertal er i særlig stor risiko for ekstern manipulation af racistisk eller ekstremistisk art. Dette kan bl.a. føre til, at borgerne mister tilliden til disse tjenester.

2.14. understreger, at lokale myndigheder også spiller en vigtig rolle for at opnå en afbalanceret udvikling af videns- og informationssamfundet i EU, som er i stand til at fremme den økonomiske og sociale samhørighed i EU's regioner, byer og kommuner. Det er derfor vigtigt at sikre netværkenes og informationssystemernes sikkerhed.

2.15. bemærker, at den manglende tillid til nettene og informationssystemerne medfører forsinkelse af den almindelige udbredelse af nye tjenester, der er forbundet med videns- og informationssamfundet.

2.16. understreger, at de lokale og regionale myndigheder er tæt på borgerne, foreningslivet og erhvervslivet og spiller

derfor en vigtig rolle for de praktiske tiltag, som skal sikre, at handlingsplanen opnår den nødvendige effektivitet. I sin aktuelle form afspejler handlingsplanen ikke tilstrækkeligt, at de lokale og regionale myndigheder spiller en vigtig rolle og deltager side om side med andre vigtige grupper (som f.eks. statslige organer og universiteter og frivillige organisationer, der varetager vigtige og ofte substituerende funktioner på dette område). Derfor bør opmærksomheden også rettes mod uddannelsesaktiviteter, som tager sigte på at give de frivillige bedre kvalifikationer og som inddrager de lokale og regionale myndigheder.

2.17. henstiller endvidere, at de foranstaltninger, der anses for nødvendige, ikke forsinkes af finansielle årsager.

Bruxelles, den 20. november 2002.

Albert BORE
Formand for
Regionsudvalget

Regionsudvalgets udtalelse om:

- »Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget »Europe 2002: Et europæisk retsgrundlag til udnyttelse af offentlig information«, og
- »Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om anvendelse og kommerciel udnyttelse af den offentlige sektors dokumenter«

(2003/C 73/10)

REGIONSUDVALGET HAR —

under henvisning til Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — »Europe 2002: Et europæisk retsgrundlag til udnyttelse af offentlig information (KOM(2001) 607 endelig) og Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om anvendelse og kommerciel udnyttelse af den offentlige sektors dokumenter (KOM(2002) 207 endelig — 2002/0123 (COD)),

under henvisning til Rådets beslutning af 24. juli 2002 om under henvisning til EF-traktatens artikel 265, stk. 1, at anmode om Regionsudvalgets udtalelse,

under henvisning til præsidiets beslutning af 12. marts 2002 om at henvise det forberedende arbejde til Underudvalget for Kultur og Uddannelse,

under henvisning til grønbogen Information i den offentlige sektor: en vigtig ressource for Europa (KOM(98) 585 endelig),

under henvisning til sin udtalelse (CdR 190/1999 fin) ⁽¹⁾ om Information i den offentlige sektor: en vigtig ressource for Europa — grønbogen om information i den offentlige sektor i informationssamfundet (KOM(98) 585 endelig),

under henvisning til handlingsplanen »Europa 2002 — et informationssamfund for alle (KOM(2000) 330 endelig),

under henvisning til Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Indførelse af mobilnet af tredje generation i EU: Status og vejen frem (KOM(2001) 141 endelig),

under henvisning til det flerårige fællesskabsprogram til fremme af udvikling og brug af europæisk digitalt indhold på de globale net og til fremme af sproglig mangfoldighed i informationssamfundet (Rådets beslutning 2001/48/EF af 22. december 2000) ⁽²⁾,

under henvisning Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet (2001/29/EF),

under henvisning til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om retlig beskyttelse af databaser (96/9/EF),

under henvisning til studie over kommerciel udnyttelse af information i den offentlige sektor (oktober 2000), udarbejdet for Kommissionen af Pira International,

under henvisning til sit forslag til udtalelse (CdR 134/2002 rev.), som blev vedtaget af Underudvalget for Kultur og Uddannelse den 30. september 2002 med Adela María Barrero Flórez, generaldirektør for europæiske anliggender, regeringen i Asturien (E/PSE), som ordfører —

på sin 47. plenarforsamling af 20. og 21. november 2002 (mødet den 21. november) vedtaget følgende udtalelse.

⁽¹⁾ EFT C 57 af 29.2.2000, s. 11.

⁽²⁾ EFT L 14 af 18.1.2001.

1. Regionsudvalget synspunkter

Regionsudvalget understreger følgende:

1.1. Udviklingen af informations- og videnssamfundet betyder meget for borgernes livskvalitet, virksomhedernes konkurrenceevne, jobskabelsen og kvaliteten af de offentlige tjenester.

1.2. Udnyttelsen og genanvendelsen af information spiller en stor rolle for udviklingen af informations- og videnssamfundet.

1.3. Der ligger et stort økonomisk potentiale og dermed jobskabespotentiale i den værdifulde information, som den offentlige sektor skaber, indsamler og udnytter, idet den udgør en væsentlig basis for mange af de digitale informationsprodukter i indholdssektoren og er et vigtigt råmateriale for videreudvikling — såvel i den offentlige som den private sektor — af nye tjenester, der benytter forskellige kanaler, herunder det trådløse Internet.

1.4. De lokale og regionale myndigheder er i høj grad med til at producere, indsamle, oplagre og levere information i den offentlige sektor, og de har derfor en stor interesse i en korrekt og omfattende indsamling og udnyttelse af denne information.

1.5. Der er i dag begrænsede muligheder for at udnytte den offentlige information i Europa, hvilket i høj grad skyldes manglen på klarhed og konsekvens i de regler og den praksis, der gælder i hele EU, men også den offentlige sektors mangler på informationsområdet.

1.6. Der er generel usikkerhed om betingelserne for anvendelse og udnyttelse af den information, som den offentlige sektor ligger inde med, hvilket gør en grænseoverskridende udnyttelse næsten umulig for virksomhederne i indholdssektoren.

1.7. Spredning og genanvendelse af den offentligt tilgængelige information spiller en stor rolle, hvis de lokale og regionale myndigheder — som er de ansvarlige politikere, der er tættest på borgerne, organisationerne og virksomhederne — bedre skal kunne udøve deres funktion som offentlig tjeneste.

1.8. Der er forskellige kulturelle og administrative traditioner i medlemsstaterne med hensyn til indsamling og organisering af information i den offentlige sektor, og spørgsmålet om adgang til den offentlige sektors information henhører under medlemsstaternes, regionernes og kommunernes kompetence.

1.9. En mere effektiv og bredere anvendelse og udnyttelse af den offentlige information både fra den offentlige sektors, borgernes, virksomhedernes og organisationernes side har stor indvirkning på den økonomiske og sociale udvikling i dagens samfund.

1.10. Det er vigtigt og nødvendigt at have fælles regler og fremgangsmåder for genanvendelse og udnyttelse af offentlig information, som kan sikre samme grundlæggende vilkår for alle aktører på det europæiske informationsmarked, større gennemsigtighed i bestemmelserne om genanvendelse af denne information samt afskaffelse af konkurrenceforvridning på det indre marked.

1.11. De dokumenter, som forslaget til udtalelse omhandler, indgår i en pakke politiske foranstaltninger, som man er ved at udvikle i forbindelse med indførelsen af et minimum af fælles regler for kommerciel og ikke-kommerciel udnyttelse af information i den offentlige sektor i medlemsstaterne.

2. Regionsudvalgets anbefalinger

2.1. Meddelelsen påpeger ganske rigtigt, at en bedre adgang til og anvendelse af den offentlige sektors information vil være et værdifuldt aktiv for borgerne, virksomhederne og administrationen, som vil kunne drage enorm fordel af at få adgang til den offentlige sektors information via Internet.

2.2. Kommissionen har ret i, at den offentlige sektors information udgør et betydeligt økonomisk potentiale som væsentligt grundlag for mange elektroniske informationsprodukter, der kan udgøre et vigtigt råmateriale for nye tjenester på det trådløse Internet.

2.3. Direktivforslaget sigter med rette mod et minimum af harmonisering af nationale regler og praksis for anvendelse af information fra den offentlige sektor, som vil bidrage til skabelse af bedre vilkår for udnyttelse af information. Dette vil dels sætte betydeligt skub i den økonomiske aktivitet og i beskæftigelsen, dels sikre en bedre anvendelse af denne information til gavn for borgerne, der får forskellige nye informationsprodukter stillet til rådighed, som den offentlige sektor ikke selv er i stand til at tilbyde.

2.4. Direktivet begrænser sig — som rimeligt er — til den nødvendige minimumsharmonisering for at give markedsdeltagerne juridisk sikkerhed og gennemsækelighed og derigennem bidrage til en mindskeelse eller fjernelse af de største forhindringer, som industrien støder på. Samtidig giver det medlemsstaterne et passende spillerum for anvendelsen og lader principielt de enkelte offentlige organer træffe afgørelse om genanvendelse af generel information.

2.5. Direktivforslagets titel er uheldig, da det — som det fremgår af meddelelsens titel — er udnyttelsen af information i den offentlige sektor, som skal reguleres, og ikke udnyttelsen af den offentlige sektors dokumenter, som er fastlagt i nogle medlemsstaters lovgivning.

2.6. Direktivet bør, hvad angår såvel anvendelsesområde som undtagelsesbestemmelser, ikke kun vedrøre den information, der findes i de dokumenter, som de offentlige organer ligger inde med, men også dem, som de selv producerer.

2.7. I overensstemmelse med målet og anvendelsesområdet bør der i definitionen på »anvendelse« i direktivforslaget indgå ikke blot »brug« af information, men også kommerciel »udnyttelse«.

2.8. Der udtrykkes tilfredshed med, at man, hvad angår anvendelsesområde, følger medlemsstaternes definition på generelt tilgængelige dokumenter, og at man under alle omstændigheder sikrer beskyttelse af fortrolige oplysninger og tredjemands intellektuelle ejendomsret.

2.9. Regionsudvalget mener, at definitionen af »dokument« bør præciseres, så der bl.a. i databeskyttelsesøjemed tages hensyn til forskellene mellem overdragelse af et enkelt dokument og overdragelse af dokumenter i større omfang.

2.10. Udover de typer offentlig information, der er udelukket fra direktivforslagets anvendelsesområde, bør man også udelukke dokumenter, som politiske organer i den offentlige administration producerer eller ligger inde med, og som skal udelukkes i henhold til national lovgivning.

2.11. Regionsudvalget støtter anvendelse af generelt tilgængelig information i den offentlige sektor til såvel kommercielle som ikke-kommercielle og glæder sig over at, direktivforslaget søger at minimere den ekstra administrative byrde, som tilrådighedsstillelse kan medføre for de offentlige organer.

2.12. Regionsudvalget fastholder, at direktivet bør indeholde bestemmelser, som stiller krav til de kommercielle virksomheders anvendelse af offentlig information. Her tænkes bl.a. på krav til de kommercielle virksomheder om, at kvalitet og aktualitet af de offentlige informationer bevarer, samt at de anvendes korrekt og ikke giver muligheder for misfortolkning. Det bør sikres, at informationerne bevarer deres autenticitet og anvendes med korrekt kildeangivelse.

2.13. Meddelelsens forslag til eksperimentering og dialog bør prioritere støtte og fremme af eksperimentering på de forskellige niveauer i den offentlige sektor med standardisering af elektroniske formater og normalisering af strukturerne for metadata, som er af stor praktisk betydning for den information, der foreligger i elektronisk format, hvorved man ikke behøver at stille den til rådighed i alle de oprindelige formater.

2.14. Gebyrprincippet i direktivforslaget støttes, fordi det giver det enkelte offentlige organ mulighed for — hvis det finder det nødvendigt eller hensigtsmæssigt — at få dækket omkostningerne ved produktion, reproduktion og formidling af information gennem et gebyr for anvendelse af denne information. Da der er tale om generelt tilgængelig information i offentlige organer, er det upassende, at gebyrprincippet giver mulighed for at opnå et afkast.

Regionsudvalget er bekymret over de høje priser, som produkter fra udnyttelse af offentlig information når op på i den private sektor, da dette i høj grad kan begrænse den generelle anvendelse af denne information.

2.15. Det er glædeligt, at direktivforslaget generelt søger at undgå adfærd, som kan indebære misbrug af dominerende position, og især at der undtagelsesvist kan tillades eksklusivtaler om udnyttelse af offentlige organers information, når det er nødvendigt for at sikre ydelser af generel interesse.

2.16. Direktivforslaget indeholder desværre ikke overgangsbestemmelser eller -perioder, hvilket kan gå ud over de aftaler eller kontrakter om anvendelse eller udnyttelse, som allerede er indgået mellem offentlige organer og private virksomheder ved direktivforslagets ikrafttræden.

2.17. Der bør fastsættes objektive indikatorer, som gør det muligt at foretage en passende analyse af direktivets generelle konsekvenser ved revisionen af det efter dets ikrafttræden.

2.18. Regionsudvalget udtrykker tilfredshed med oprettelsen af en gruppe til fremme af offentlig digital information, som skal koordinere og danne forum for kommunikation. Eftersom det er vigtigt at tage de berørte decentrale organer med i betragtning ved iværksættelsen af den åbne koordinationsmetode opfordres der til inddrage de lokale og regionale myndigheder i den nævnte gruppe.

Bruxelles, den 21. november 2002.

Albert BORE

Formand for

Regionsudvalget

Regionsudvalgets udtalelse om »Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning om et flerårigt program for tiltag på energiområdet: Programmet »Intelligent Energi i Europa« (2003-2006)«

(2003/C 73/11)

REGIONSUDVALGET HAR —

under henvisning til Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning om et flerårigt program for tiltag på energiområdet: Programmet »Intelligent Energi i Europa« (2003-2006) (KOM(2002) 162 endelig — 2002/0082 (COD),

under henvisning til Rådets beslutning af 6. maj 2002 om i henhold til EF-traktatens artikel 175, stk. 1, at anmode om udtalelse,

under henvisning til præsidiets beslutning af 12. marts 2002 om at henvise det forberedende arbejde til Underudvalget for Bæredygtig Udvikling,

under henvisning til den udtalelse af 15. november 2001 om Kommissionens grønbog: »På vej mod en europæisk strategi for energiforsyningsikkerhed« (CdR 38/2001 fin) ⁽¹⁾,

under henvisning til forslaget til Regionsudvalgets udtalelse (CdR 187/2002 rev.), som blev vedtaget af Underudvalget for Bæredygtig Udvikling den 3. oktober 2002 med Agnès Durdu, borgmester i Wincrange kommune, L/ELDR, som ordfører —

på sin 47. plenarforsamling den 20. og 21. november 2002 (mødet den 20. november) med et flertal af stemmer for vedtaget følgende udtalelse.

1. Regionsudvalgets synspunkter og henstillinger

1.1. Regionsudvalget konstaterer med tilfredshed, at Kommissionen har ladet uvidelige eksperter evaluere det første rammeprogram, og at man ud fra deres konklusioner og de indhøstede erfaringer samt under hensyntagen til krav fra EU og fra international side har indrettet det andet flerårige rammeprogram efter de tilstræbte målsætninger.

1.2. Regionsudvalget udtrykker over for projektets ophavsmænd tilfredshed med den bedre strukturering af aktørernes indsats, idet EU's tiltag begrænses til fire specifikke indsatsområder:

- SAVE: rationel udnyttelse af energi og efterspørgselsstyring
- ALTENER: nye og vedvarende energikilder
- STEER: transportrelaterede energiaspekter
- COOPENER: internationalt samarbejde, navnlig med udviklingslandene, på områderne vedvarende energikilder og energieffektivitet.

1.3. Regionsudvalget mener, at Fællesskabet ved at sætte ind på disse fire områder med en klart defineret indsats vil fremme opnåelse af de mål, man har opstillet for EU og medlemsstaterne med hensyn til forsyningssikkerhed, konkurrenceevne, miljøbeskyttelse og begrænsning af klimaændringer.

1.4. Regionsudvalget udtrykker tilfredshed med EU's finansielle støtte til dette andet flerårige program. Forhøjelsen fra 175 til 215 mio. EUR udgør en klækkelig forøgelse af de finansielle midler, som stilles til de forskellige aktørers rådighed.

1.5. Bevillingsforøgelsen og præciseringen af de støtteberettigede indsatsområder får Regionsudvalget til at mene, at indsatsen vil få målrettede, præcise konsekvenser for en nedbringelse af energibehovene og en forøgelse af anvendelsen af vedvarende energikilder.

1.6. Regionsudvalget konstaterer med tilfredshed, at EU i kraft af COOPENER-programmet fortsætter sine bestræbelser på at fremme vedvarende energikilder og på at forbedre energieffektiviteten i udviklingslandene. Dette er et bevis på, at Det Europæiske Fællesskab tager sine internationale forpligtelser alvorligt. Det er Regionsudvalgets håb, at EU vil formå at vejlede udviklingslandene effektivt, så de ikke begår samme fejl som dem, der er begået i Europa.

⁽¹⁾ EFT C 107 af 3.5.2002, s. 13.

1.7. Kommissionen forbeholder sig i forbindelse med det foreliggende program ret til at oprette et forvaltningsorgan. Dette vil eventuelt få overdraget nogle af de opgaver, der er forbundet med styring af programmet. Det fremføres, at hvis der ikke benyttes et sådant organ, vil det blive nødvendigt med en kraftig forhøjelse af Kommissionens personaleressourcer. Regionsudvalget ønsker ikke at rette kritik mod denne form for tilgang og forvaltning af denne sag, forudsat at de opgaver, som nødvendiggør en skønsmargin med hensyn til konkretisering af politiske valg, fortsat falder ind under Kommissionens beføjelser og forudsat at denne drager omsorg for et hurtigt, effektivt og smidigt samarbejde mellem Kommissionen selv, forvaltningsorganet og de regionale og lokale aktører, til gavn for hele energispørgsmålet.

1.8. I henhold til det foreslåede programs artikel 1 har programmet følgende tre generelle målsætninger: Forsynings-sikkerhed, konkurrenceevne og miljøbeskyttelse. I samme artikel står der, at programmet skal fremme »et effektivt samspil mellem disse foranstaltninger og de aktioner, der gennemføres inden for Fællesskabets andre sektorpolitikker«. Man bør fortsat søge at forbedre forståelsen blandt private forbrugere og investorer i almindelighed for energipolitikken. Man bør bestandig slå på, at økonomisk nytteværdi og miljøkrav vedrørende en sund og intelligent forvaltning af samtlige energikilder udgør en helhed.

1.9. Det foreslåede program bør virke i harmoni med Fællesskabets øvrige politikker. Regionsudvalget kan bakke op om den tilstræbte målsætning. Problemer i tilknytning til energianvendelse ses bl.a. i forbindelse med forurening af bolig- og fødevareproduktionsområder, som indebærer en trussel mod borgernes velfærd og helbred. Løsning af de miljømæssige problemer fremmer innovation, ny teknologi

og beskæftigelse. Dette har stor betydning for borgerne, kommunerne og regionerne. Mange EU-politikker, herunder programmet Intelligent Energi i Europa, medvirker til EU's mål om bæredygtig udvikling. Regionsudvalget henstiller, at der indføres nogle mere indlysende sammenhænge mellem politikkerne. Eksempelvis bør politikkerne vedrørende fremme af biobrændstoffer kobles sammen med STEER-programmet.

1.10. Regionsudvalget kan godkende de »nøgleaktioner«, som udtrykkeligt omtales i det foreslåede programs artikel 3, som kan omfatte flere særlige indsatsområder og/eller EU-prioriteter, f.eks. i fjernliggende regioner og randområder. Regionsudvalget opfordrer Kommissionen til at overveje, om der for hvert enkelt program bør aftales mål for forbruget af vedvarende energikilder. Mål vil kunne udgøre en effektiv målestok for programmets bidrag til opfyldelse af EU's målsætning om, at 15 % af det samlede energiforbrug skal dækkes af vedvarende energikilder i 2010. Mål er et vigtigt middel til at påvise, at EU virkelig lægger sig i selen for at øge anvendelsen af vedvarende energikilder i lyset af verdenstopmødets mislykkede forsøg på at nå frem til sådanne mål.

1.11. Det er Regionsudvalgets opfattelse, at de regionale og lokale myndigheder vil kunne spille en særdeles stor rolle i forbindelse med disse nøgleaktioner. Da disse myndigheder befinder sig tættest på borgerne, vil de kunne foregå med et godt eksempel i den konkrete gennemførelse af de målsætninger, som opstilles i det foreslåede program.

1.12. Kommissionen vil hvert år gøre status over udviklingen i det flerårige program. Regionsudvalget er enig i dette initiativ, da det vil være et fortrinligt middel til at få kendskab til mangler ved ordningen og eventuelt omlægge foranstaltningerne, så målsætningerne kan opfyldes.

Bruxelles, den 20. november 2002.

Albert BORE

Formand for

Regionsudvalget

Regionsudvalgets resolution »Det Europæiske Råd i København«

(2003/C 73/12)

REGIONSUDVALGET HAR —

under henvisning til præsidiets beslutning af 14. maj 2002 om i henhold til EF-traktatens artikel 265, stk. 5, at udarbejde en resolution og henvise det forberedende arbejde til Underudvalget for Konstitutionelle Anliggender og Styreformer i EU,

under henvisning til formandskabets konklusioner fra Det Europæiske Råd i Laeken den 14. og 15. december 2001 og navnlig Laeken-erklæringen om EU's fremtid,

under henvisning til forslag til Regionsudvalgets resolution (CdR 123/2002 rev.) vedtaget med et flertal af stemmer for af Underudvalget for Konstitutionelle Anliggender og Styreformer i EU den 4. oktober 2002 med Fons Hertog (NL-ELDR), borgmester i Velsen kommune, som ordfører,

og ud fra følgende betragtninger,

På Det Europæiske Råds møde i København skal der træffes en række betydningsfulde beslutninger vedrørende den europæiske integrationsproces' fremtid. To emner er i den forbindelse centrale: udvidelsen af EU og reformer af EU's institutioner.

Regionsudvalget vil gerne benytte lejligheden til på de europæiske lokale og regionale myndigheders vegne at informere og rådgive regeringslederne angående disse emner i en resolution —

på sin 47. plenarforsamling den 20. og 21. november 2002 (mødet den 21. november) enstemmigt vedtaget følgende resolution.

1. Institutionelle reformer**Regionsudvalget**

1.1. forventer, at reformen af Den Europæiske Union bringer EU-institutionerne tættere på borgerne, sikrer folkelig opbakning om det europæiske projekt og giver borgerne i Europa et stærkt tilhørsforhold til EU, der er fuldt foreneligt med deres nationale identitet og med regionale og lokale forskelle,

1.2. pointerer, at demokratisk legitimitet ikke alene er et spørgsmål om at ændre strukturer og procedurer, men også et spørgsmål om politisk kultur og mentalitet. Kun hvis borgerne identificerer sig med de europæiske enhedsbestræbelser, vil kravet om demokratisk legitimitet i EU blive indfriet. EU skal være resultatet af en integration af mennesker og ikke kun af institutioner,

1.3. mener, at eftersom den generelle målsætning er at skabe bedre overensstemmelse mellem EU's idealer og optræden på den ene side og EU-borgernes behov og forventninger på den anden, må EU tillægge det lokale og regionale demokratiske selvstyre større værdi; de lokale og regionale myndigheder er jo det primære og vigtigste bindeled mellem samfundet og dets demokratisk valgte myndigheder. I den forbindelse sigtes der især til myndigheder med lovgivningsbeføjelser,

1.4. konstaterer, at det er nødvendigt med reformer af EU-institutionerne af hensyn til udvidelsen, men også i høj grad for at øge borgernes tillid til Unionen,

1.5. mener, at borgernes tillid til Unionen vil øges, hvis de konfronteres med en handlekraftig Union, der træffer beslutninger, som er klart gennemskuelige,

1.6. betragter desuden indføjelser af chartret om grundlæggende rettigheder i en forfatningstraktat som et betydningsfuldt skridt i retning af stærkere bånd til borgerne. Rettigheder, der bygger på almene værdier i medlemsstaterne, bør forankres i EU-traktaten; dette gælder først og fremmest menneske- og borgerrettigheder. Økonomiske og sociale rettigheder falder i mange medlemsstater ind under de lokale og regionale myndigheders beføjelser. Af samme grund skal disse rettigheder på EU-niveau bevare status som politiske målsætninger og ikke indskrives i traktaten som grundrettigheder,

1.7. konstaterer, at eftersom subsidiaritetsprincippet — i medfør af traktatens artikel 5 et af EU's grundprincipper — indebærer, at beslutninger skal træffes så tæt på borgerne som muligt, må den institution, der repræsenterer forvaltningsniveauet tættest på borgerne, tildeles en særlig rolle, når det gælder overvågning og efterlevelse af dette grundprincip,

1.8. konstaterer, at en voksende andel af EU's lovgivning og regelværk berører de subnationale myndigheder og skal gennemføres af disse,

1.9. opfordrer både de nuværende medlemsstater og ansøgerlandene til at inddrage disse myndigheder i udformningen af ny lovgivning og i evalueringen af den bestående,

1.10. henleder medlemsstaternes og ansøgerlandenes opmærksomhed på, at det er meget vigtigt, at de nationale myndigheder informerer de subnationale myndigheder om konsekvenserne af EU-love og -regler for det lokale og regionale niveau og inddrager de subnationale myndigheder,

1.11. gentager betydningen af at styrke Regionsudvalgets position og i højere grad inddrage de subnationale myndigheder i EU's beslutningstagning i overensstemmelse med de forslag, som Kommissionen har fremsat i sin hvidbog om nye styreformer i EU,

1.12. foreslår, at Regionsudvalget får styrket sin position gennem varetøret på de områder, hvor det i henhold til traktaten skal høres, således at der inden en frist på tre eller seks måneder kan forhandles om uoverensstemmelser mellem Rådet, Kommissionen, Parlamentet og Regionsudvalget,

1.13. skal have mulighed for at anmode EF-Domstolen om at erklære EU-lovgivning, som det i modstrid med høringspligten ikke er blevet hørt om, for ugyldig,

1.14. foreslår, at Rådet, Kommissionen eller Europa-Parlamentet, hvis de vælger at se bort fra Regionsudvalgets udtalelse, skal begrunde deres beslutning,

1.15. beder regeringslederne om at viderebringe ovenstående punkter til deres repræsentanter i konventet, så de kan tages i betragtning i forbindelse med arbejdet i konventet,

1.16. foreslår, at Regionsudvalget indrømmes ret til at stille skriftlige og mundtlige spørgsmål til Europa-Kommissionen,

1.17. tillægger konventets arbejde stor værdi og går ud fra, at de anbefalinger, som det resulterer i, bliver et vigtigt grundlag for den efterfølgende regeringskonference; udtrykker i den forbindelse bekymring over beslutningen om ikke at nedsætte en arbejdsgruppe om de lokale og regionale

myndigheder og konstaterer, at de lokale og regionale myndigheders rolle i Unionens struktur ikke, eller stort set ikke, anerkendes i de dokumenter, der til dato er udarbejdet inden for rammerne af konventet.

2. Udvidelsen

Regionsudvalget

2.1. er af den opfattelse, at forberedelsen til udvidelsen bliver det vigtigste tema i 2003. Regionsudvalget støtter Kommissionens initiativer. Men det er af stor betydning, at man på lokalt og regionalt plan er opmærksom på, at administrationen skal styrkes. Også af den grund er det vigtigt, at de lokale og regionale myndigheder i ansøgerlandene inddrages i forberedelsen af udvidelsen og derigennem bliver bevidste om EU-medlemskabets konsekvenser på lokalt og regionalt plan,

2.2. er af den opfattelse, at mangel på information og debat er den ideelle grobund for angst for det ukendte og for de fremmede. Et sådant klima præget af angst og mistro kan få udvidelsen til at mislykkes. Regionsudvalget finder det derfor særdeles vigtigt, at borgerne i medlemsstaterne informeres ordentligt,

2.3. konstaterer, at udvidelsen også får indflydelse på EU's udgiftspolitik, ikke mindst hvad angår strukturfondene. Udvalget finder, at det udgiftsloft for perioden til og med 2006, der blev fastlagt i Berlin, skal fastholdes. Samtidig finder udvalget, at den finansielle ramme, der blev aftalt i Berlin, skal tilpasses efter tiltrædelsesscenariet, hvori man går ud fra, at der inden længe kommer ti nye medlemsstater til,

2.4. lægger stor vægt på, at der omhyggeligt holdes øje med, at denne tilpasning af den finansielle ramme ikke går for hårdt ud over regionerne hverken i de nuværende eller i de kommende medlemsstater,

2.5. er sig bevidst, at der er behov for en yderligere reform af den fælles landbrugspolitik, som på den ene side tager hensyn til landbrugssektorens rolle som landdistrikternes økonomiske fundament og til de problemer, landbrugerne har at kæmpe med i områder med ugunstige naturforhold, men som på den anden side også tilstræber at erstatte de gængse landbrugsmetoder med bæredygtige og miljøvenlige metoder,

2.6. er sig bevidst, at foranstaltninger til styrkelse af den økonomiske, sociale og territoriale samhørighed er medbestemmende for den europæiske integrationsproces' succes, og at de udviklingsmæssige forskelle i EU med de nye medlemsstaters indtræden når et hidtil uset omfang, så at Unionen må yde en væsentlig indsats for at fjerne de nye medlemsstaters udviklingsmæssige efterslæb — uden dog at glemme de svageste stillede blandt de nuværende medlemsstater,

2.7. understreger derfor, at man i forbindelse med en eventuel justering eller skærpelse af strukturstøttens målsætninger eller procedurer ikke alene bør se på situationen i ansøgerlandene, men også på strukturproblemerne i de nuværende medlemsstater, i hvilken forbindelse også fornyelse i landdistrikterne og byproblematikken bør inddrages,

2.8. understreger, at det er vigtigt at styrke regionalpolitikens decentralisering ved på lokalt og regionalt plan at fremme partnerskabsprincippet, dvs. samarbejdet mellem de forskellige myndighedsniveauer og samfundets aktører. Udvalget bemærker i den forbindelse, at partnerskaber på lokalt og regionalt

niveau og med lokale og regionale aktører er afgørende for regionaludviklingsforanstaltningernes succes,

2.9. understreger til slut endnu en gang, at grænseoverskridende, interterritoriant og transnationalt samarbejde mellem de lokale og regionale myndigheder i såvel de eksisterende medlemsstater som ansøgerlandene og tredjelande har stor betydning for udformningen af den videre integration og styrkelsen af den økonomiske samhørighed,

2.10. pålægger sin formand at fremsende denne resolution til EU's formandskab, til medlemmerne af Det Europæiske Råd og til formændene for henholdsvis Europa-Parlamentet, Europa-Kommissionen og Det Europæiske Konvent.

Bruxelles, den 21. november 2002.

Albert BORE

Formand for

Regionsudvalget

Regionsudvalgets udtalelse om »Kommissionens meddelelse til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om »En informations- og kommunikationsstrategi for Den Europæiske Union««

(2003/C 73/13)

REGIONSUDVALGET HAR —

under henvisning til Kommissionens meddelelse til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om en informations- og kommunikationsstrategi for Den Europæiske Union — (KOM(2002) 350 endelig),

under henvisning til Europa-Kommissionens beslutning af 2. juli 2002 om i henhold til EF-traktatens artikel 265, stk. 1, at anmode om Regionsudvalgets udtalelse,

under henvisning til præsidiets beslutning af 14. maj 2002 om at henvise det forberedende arbejde til Underudvalget for Konstitutionelle Anliggender og Styreformer i EU,

under henvisning til »Protokol om samarbejdsformer mellem Europa-Kommissionen og Regionsudvalget« underskrevet af de respektive formænd den 20. september 2001 (CdR 81/2001 rev.),

under henvisning til Europa-Kommissionens meddelelse om »Nye rammer for samarbejde om aktiviteter vedrørende informations- og kommunikationspolitikken i Den Europæiske Union« (KOM(2001) 354 endelig),

under henvisning til Europa-Parlamentets beslutning af 13. marts 2002 om »Kommissionens meddelelse om nye rammer for samarbejde om aktiviteter vedrørende informations- og kommunikationspolitikken i Den Europæiske Union« (C5-0465),

under henvisning til sin udtalelse af 13. marts 2002 om »Hvidbogen om styreformer i EU« og Kommissionens meddelelse om nye rammer for samarbejde om aktiviteter vedrørende informations- og kommunikationspolitikken i Den Europæiske Union (CdR 103/2001 fin) ⁽¹⁾,

under henvisning til sit forslag til udtalelse (CdR 124/2002 rev.), som blev vedtaget den 4. oktober 2002 af Underudvalget for Konstitutionelle Anliggender og Styreformer i EU (ordfører: Claude du Granrut (F-PPE), medlem af Regionalrådet i Picardiet),

og ud fra følgende betragtninger,

Alle undersøgelser viser, at borgerne har et meget ringe kendskab til EU.

Dette ringe kendskab må ikke vare ved i lyset af udvidelsen af Den Europæiske Union og i lyset af de institutionelle reformer, som konventet om EU's fremtid vil foreslå.

Den Europæiske Union vil først have opnået legitimitet, når borgerne tilslutter sig dens politikker.

De informationsaktioner, som de europæiske institutioner har gennemført til dato, har ikke bragt de forventede resultater.

Det haster med at gennemføre en aktiv kommunikationspolitik i EU, som fremmer et fælles, grundbudskab og et specifikt billede af Den Europæiske Union.

En sådan politik kræver, at der gennemføres en nyskabende strategi både for så vidt angår koordineringen og de temaer, der skal tages op, og for så vidt angår de teknikker, der skal anvendes og de medier, der skal mobiliseres.

Denne informations- og kommunikationspolitik er først og fremmest til tjeneste for borgerne og skal gøre dem bevidste om den europæiske dimension af deres statsborgerskab —

⁽¹⁾ EFT C 192 af 12.8.2002, s. 24.

på den 47. plenarforsamling den 20. og 21. november 2002 (mødet den 21. november) enstemmigt vedtaget følgende udtalelse.

1. Regionsudvalgets synspunkter

1.1. *Generelle betragtninger om information og kommunikation i Den Europæiske Union*

Regionsudvalget

1.1.1. glæder sig over Europa-Kommissionens arbejde for at fremlægge en global og sammenhængende informations- og kommunikationsstrategi for EU, som skal tilvejebringe fuldstændig, objektiv og troværdig information om EU, der sætter borgerne i stand til at danne sig en positiv opfattelse af EU;

1.1.2. bifalder de principper, der ligger til grund for Kommissionens meddelelse, herefter kaldet »rapporten«, nemlig at udviklingen af denne strategi er en forudsætning for, at Den Europæiske Unions politikker kan blive en succes, og at der bør indføres en ny kommunikationskultur baseret på borgernes og ikke blot på institutionernes behov;

1.1.3. tilslutter sig ligeledes de mål, der er opstillet i rapporten: at skabe et positivt image for Den Europæiske Union som en demokratisk, ansvarlig og legitim Union set med 500 mio. borgeres øjne, som er bevidst om de forpligtelser, den har i verden;

1.1.4. forstå omfanget af den opgave, der skal udføres, og ønsker at bidrage til dens succes gennem en række bemærkninger og forslag. For bedre at kunne begrunde sit bidrag til Europa-Kommissionens indsats for en informations- og kommunikationsstrategi for Den Europæiske Union har udvalget ønsket at stille kommunikation og information op over for hinanden i en analyse;

1.1.5. anfører, at kommunikation ikke er det samme som information, men at kommunikation ikke kan adskilles fra information, da den både er resultatet heraf og begrundelsen herfor. Information tilbyder viden, mens kommunikation skaber et empatisk forhold til modtageren af budskabet. I en definition af begrebet »kommunikation« bør indgå »dialog«, som indebærer, at der også skal lyttes til borgerne;

1.1.6. mener, at enhver form for kommunikation skal overholde en række spilleregler, hvis den skal være effektiv:

- kommunikation skal tage hensyn til den sociokulturelle sammenhæng, i hvilken budskabet leveres, og til borgernes opfattelsesvaner, der fungerer på samme måde for alle budskaber, uanset om de er af kommerciel eller politisk art,

- kommunikation skal søge at skabe et positivt forhold til borgeren; denne skal føle sig personligt berørt af budskabet og skal ønske at tilegne sig den information, som budskabet indeholder. Borgeren/forbrugeren skal have lyst til at få mere at vide eller til at drøfte spørgsmålet. Kommunikation kræver en reaktion fra modtagerne,

- kommunikation skal tilbyde holdepunkter til forståelse af budskabet; derved giver den informationen mening. I dette tilfælde gør kommunikation Den Europæiske Unions eksistens og arbejdsgang forståelig og troværdig,

- endelig kræves det, at kommunikation formidler enkle og relevante budskaber; herved er den en vigtig parameter i evalueringen af det velbegrundede i den beslutning, der vil blive kommunikeret. Faktisk er en beslutning, der ikke kan kommunikeres, ikke en god beslutning. Derfor kan kommunikation ikke indtage en underordnet stilling, den er en fast del af den institutionelle beslutningsproces.

Dette er de grundlæggende betragtninger, som Regionsudvalget har ønsket at anvende på Den Europæiske Unions informations- og kommunikationsproblematik, og som har ligget til grund for dets bemærkninger og forslag.

1.2. *Bemærkninger til Kommissionens forslag til en informations- og kommunikationsstrategi for EU*

Regionsudvalget

1.2.1. erkender, at Unionen i øjeblikket befinder sig i en kompliceret situation forud for udvidelsen og på et tidspunkt, hvor økonomien globaliseres, mens borgerne ikke har kendskab til dens opgaver og arbejdsgang. Det kan imidlertid konstatere, at det ifølge Eurobarometers opinionsundersøgelser er således, at borgerne potentielt har positive forventninger til Unionen, når det gælder meget konkrete spørgsmål, der berører deres daglige liv, den økonomiske udvikling, solidaritet, miljøbeskyttelse eller Unionens indsats i verden. Der findes endog et reelt ønske om at se Europa spille en vigtig rolle på verdensscenen. Disse forventninger er en stor fordel, når der skal gennemføres en informations- og kommunikationspolitik for Unionen baseret på dialog med borgerne og deres evne til at tage del i den offentlige debat. Det er vigtigt at reagere på disse forventninger af tre årsager: den faldende deltagelse i valgene til Europa-Parlamentet, den nært forestående udvidelse og den igangværende reform af institutionerne, hvis kommende etape består i offentliggørelse af resultaterne af konventets arbejde;

1.2.2. går ud fra, at Unionen er i stand til at udarbejde og formidle passende og målrettede budskaber og for at indgå partnerskaber både med Unionens institutioner og med medlemsstaterne, men det henleder dog Kommissionens opmærksomhed på det faktum, at et budskab for at være troværdigt skal være klart og afspejle den enkle beslutnings- og handlingsproces, som det udgår fra. Det er klart, at dette betyder, at ansvarsdelingen med såvel Unionens institutioner som med de nuværende og kommende medlemsstater og med deres lokale og regionale myndigheder skal ledsages af en resolut indsats for at forenkle Fællesskabets beslutningsproces og gøre den mere gennemskuelig, så informations- og kommunikationsindsatsen bliver mere effektiv og støttes konsekvent af alle institutioner. Oven i det konjunkturbestemte behov for kommunikation fra Unionen kommer således et strukturelt behov for forenkling af EU-institutioners funktion;

1.2.3. mener, at denne rapport netop bekræfter, at en ægte kommunikation fra EU ikke kan begrænse sig til en simpel formidling af information, men tværtimod bør give dens opgaver og indsats mening, øge forståelsen herfor og sætte disse opgaver og denne indsats i perspektiv og fremme en konstruktiv dialog med medlemsstaternes offentlige opinion, hvilket svarer til den referenceramme, der er beskrevet i punkt 1. Men rapporten lægger navnlig vægt på det nødvendige kendskab til EU's institutionelle strukturer og deres arbejdsgang. Man går således fra formidling af en idé/et projekt, såsom behovet for at forene Europa som en ny styrkefaktor for hver enkelt borger til den vanskelige og lidet motiverende opgave at forklare institutionerne og deres opgaver. Denne forklaring skal i fremtiden indgå som led i forenklingen af institutionerne for at sikre en bedre kommunikation. Hvis EU ønsker at fremstå som den merværdi, der tager udfordringerne op i forbindelse med både udvidelsen og den økonomiske og monetære politik på det europæiske kontinent og dets vigtige rolle i globaliseringen, skal det først og fremmest overbevise borgerne gennem en motiverende perspektivering af dets indsats for deres personlige udfoldelse og dermed opnå deres tilslutning og mobilisere deres energi, så de kan tage del i den offentlige debat;

1.2.4. beklager, at rapporten, der understreger behovet for en ny fremgangsmåde inden for information og kommunikation, tilsyneladende ikke drager konsekvenserne heraf. Den fremhæver behovet for at udarbejde og formidle passende og målrettede budskaber om prioriterede informationstemaer ved at udvikle en pædagogik omkring Unionens rolle og opgaver. Denne idé, der i højere grad afspejler information end kommunikation, forekommer som en indsnævring i forhold til viljen

til dialog og til at reagere på borgernes konkrete bekymringer og i forhold til henvisningen til mere konsensusbaserede styreform i Unionen, der i højere grad respekterer borgernes identitet. Den anden dimension i forbindelse med denne nye fremgangsmåde vedrører medlemsstaternes rolle, da de deltager som aktører i udformningen af kommunikationsstrategien og dens gennemførelse;

1.2.5. finder, at overholdelse af subsidiaritetsprincippet ikke betyder, at Unionen udelukkende skal basere sig på de nationale netværk for at få sit budskab ud. For at eksistere og være legitim i borgernes øjne skal Unionen råde over en specifik kommunikation med netværk, der er dens egne, og som fungerer på en koordineret måde sammen med de netværk, der findes på nationalt og regionalt plan. Såfremt kommunikationsstrategien skal lykkes, anses det på denne baggrund for nødvendigt at styrke de europæiske institutioners samarbejde med de europæiske regionale og lokale myndigheder i form af et mere intensivt og ligeberettiget partnerskab. Derfor må det tilstræbes at afstemme foranstaltninger og initiativer med de nationale kontorer på nationalt, regionalt og lokalt plan. Dette vedrører især den fælles udformning af foranstaltninger samt forenklede finansieringsformer via Kommissionens repræsentationer;

1.2.6. mener, at hvis det, som det fremgår af rapporten, viser sig nødvendigt for Unionen at udforme sine egne budskaber omkring et fælles referencepunkt, så er de nævnte budskaber i alt for høj grad fokuseret på institutionelle problemer til, at de kan opfylde borgernes forventninger, og til at kunne igangsætte den dialog, rapporten slår til lyd for;

1.2.7. konstaterer, at opinionsundersøgelserne af de europæiske borgeres fremherskende værdier viser en øget individualisering, dvs. af den enkeltes kapacitet til at foretage valg med henblik på personlig udfoldelse inden for familielivet, arbejds- og fritidslivet og en modtagelighed over for værdier som solidaritet og sikkerhed, dvs. ønsket om at leve i et område med frihed, retfærdighed og tolerance. Som en reaktion på denne individualisering må de politiske instanser igangsætte en offentlig debat og sikre den enkelte et grundlag for at træffe sine valg. De bør vise, at de står til borgernes tjeneste, og at de er opmærksomme på at repræsentere deres interesser og deres forskelligartede identiteter både på nationalt og på regionalt plan. For at tilgodese værdier som solidaritet og sikkerhed bør Unionen tage udgangspunkt i charteret om de grundlæggende rettigheder og understrege sin evne til at handle som en afbalancerende aktør på verdensscenen. Den Europæiske Union har her mulighed for at fremstå som den eneste politiske størrelse, der kan nå sådanne mål. Dette aktionsfelt bør ligesom kommunikation videreudvikles;

1.2.8. henleder endvidere Kommissionens opmærksomhed på tre emner, som absolut bør gives al den plads, de fortjener, i rapporten:

- Mens udvidelsens nødvendighed og legitimitet i vid udstrækning fremhæves, er den ikke tilstrækkeligt integreret i overvejelserne over Europas fremtid og de foranstaltninger, den kræver både på det politiske og på det institutionelle plan. Dette er også en af de opgaver, som konventet om EU's fremtid har.
- Generelt kan det fastslås, at konventet om EU's fremtid er en stor begivenhed i kommunikationsmæssig henseende, både hvad angår dets sammensætning, dets arbejdsmetoder og de forslag, det kan forventes at føre til, men konventet indtager ikke en tilstrækkelig fremtrædende plads i den nævnte strategi.
- Endelig er der på det interne plan den direkte og indirekte merværdi, som strukturfondene har udgjort for alle europæiske borgere, ikke udnyttet, som den kunne være blevet, selv om kriterierne for anvendelse af disse fonde ligesom kriterierne i forbindelse med den fælles landbrugspolitik i en nær fremtid vil føre til omfattende reformer;

1.2.9. finder, at man, når Den Interinstitutionelle Gruppe om Information (IGI) har fastlagt de prioriterede temaer og strategien, skal til at overveje, hvilke instrumenter der skal tages i anvendelse for at sikre gennemførelsen af informations- og kommunikationsprogrammet, så det får optimal gennemslagskraft både blandt de »velinformerede« og opinionsdannende befolkningsgrupper og i den brede befolkning. Dette spørgsmål er ikke undsluppet Kommissionens opmærksomhed, men dens reaktion eller snarere reaktioner, der tager hensyn til de tidligere programmer og politiske og institutionelle behov, kunne fjerne sig endnu mere fra disse behov og således blive mere ambitiøse. Prince-programmet samt aktionerne »Borgerne først« og »Lad os bygge Europa sammen« skal i denne sammenhæng betragtes som prøvesten på større aktioner og en mere omfattende strategi. Det foreslåede system tildeler IGI det politiske ansvar og Kommissionen det operationelle ansvar. Det ser imidlertid ud til, at Rådet informationsgruppe og Parlamentets udvalg ligeledes deltager i fastlæggelsen af kommunikationsstrategien afhængigt af tema, hvilket risikerer at komplicere gennemførelsen af den strategi, som IGI fastlægger;

1.2.10. minder om, at det ønsker og er parat til i forbindelse med fastlæggelsen af temaer og af strategien at bidrage til IGI med sit nærmere og specifikke kendskab til borgernes behov og forventninger;

1.2.11. finder, som det fremgår af rapporten, at effektiviteten af de formidlingskanaler og netværk, der skal anvendes i forbindelse med gennemførelsen af informations- og kommunikationshandlingsplanen, ikke er bevist. Man må finde nye løsninger der kan skabe et nye bånd mellem borgerne og Unionen;

1.2.12. beklager, at det ikke blandt formidlingskanalerne finder de lokale og regionale myndigheder, som råder over informations- og kommunikationsmidler, hvis indfølelse er uforlignelig, som nyder borgernes tillid, hvilket gør de formidlede budskaber troværdige, og som kan fremme den ønskede dialog med borgerne, og ej heller ICE'erne (informationscentre), de europæiske dokumentationscentre, »Europa-Husene« eller repræsentation og delegationer er nævnt;

1.2.13. beklager ligeledes, at man næsten ikke kommer ind på den vigtige rolle, som uddannelsescentre (gymnasier, tekniske skoler og universiteter) kan spille for at nå ud til de unge. Som Kommissionen med rette påpeger, er det afgørende for en effektiv gennemførelse af den nye strategi, at informationsarbejdet foregår så tæt på målgruppen som muligt. Eftersom de unge er en vigtig målgruppe i informationsammenhæng, er det særdeles ønskeligt at have en direkte kontakt til uddannelsescentrene under hele afviklingen af den nye strategi (planlægning, vedtagelse og gennemførelse) og ikke blot som mellemlid i slutfasen;

1.2.14. mener endelig, at mediernes rolle, uanset om der er tale om klassiske medier såsom den trykte presse, radio, fjernsyn eller om nye medier såsom Internet, websteder osv., ikke er tilstrækkeligt klar. De ansvarlige tekniske instanser bør præcisere anvendelsen heraf. Udvalget minder om, at de muligheder, som de nye kommunikationsteknikker åbner, skal videreudvikles for at skabe en direkte dialog mellem Unionen og de europæiske borgere, navnlig de unge.

2. Regionsudvalgets henstillinger

Regionsudvalget

2.1. er klar over de begrænsninger, der gør sig gældende i forbindelse med Den Europæiske Unions informations- og kommunikationsstrategi. Uden at se bort herfra, har dets forslag til formål at imødekomme de krav om dynamik og synergi, der er fastlagt i rapporten, og gøre strategien mere velbegrundet, mere operationel og mere effektiv, fordi det er overbevist om nødvendigheden og betydningen heraf for Den Europæiske Unions politiske fremtid;

2.2. Status:

2.2.1. konstaterer, at undersøgelser og opinionsundersøgelser afslører en uvilje mod Unionens politik og et manglende konkret kendskab til Unionen blandt borgerne i de nuværende og fremtidige medlemsstater, men også deres positive forventninger til Den Europæiske Union. Svaret på disse forventninger skal findes i Unionens politiske aktioner: den vellykkede indførelse af euroen er et positivt eksempel på et politisk initiativ som svar på et økonomisk problem;

2.2.2. mener, at Unionen bør gøre borgerne opmærksomme på, at dens politiske initiativer tjener deres økonomiske, sociale og kulturelle interesser såvel som deres ønsker om intern sikkerhed og deres ambitioner på verdensplan;

2.2.3. foreslår, at Kommissionen anmoder Eurobarometer om en sammenfattende note baseret på alle de tilgængelige undersøgelser og på dens egne undersøgelser af borgernes opfattelse af Unionen og deres forventninger til dens funktionsmåde og aktioner. Denne note vil kunne fungere som grundlag for drøftelserne i Den Interinstitutionelle Gruppe om Information (IGI) og for de valg, den skal træffe;

2.2.4. kræver under alle omstændigheder at deltage som fuldgyldigt medlem i drøftelserne i IGI med henblik på fastlæggelse af strategien og at blive inddraget i gennemførelsen af informations- og kommunikationsprogrammet, så de lokale og regionale myndigheder, det repræsenterer, involveres aktivt. Det mener, at alene det regionale og lokale kommunikationsniveau kan muliggøre en hurtig reaktion på informationen og en mobilisering af de individuelle kræfter, som skal sikre programmets demokratiske virkninger.

2.3. Med hensyn til strategien påpeger Regionsudvalget to vigtige aspekter: kommunikationstemaerne og målgrupperne;

2.3.1. bifalder for så vidt angår kommunikationstemaerne fuldt ud princippet om at fastlægge en ledetråd for at sikre en sammenhængende formidling af budskaberne. Til gengæld undrer det sig over de foreslåede begreber, der skulle være baseret herpå;

2.3.2. mener, at Den Europæiske Union udgør en merværdi. Det er ledetråden, som skal suppleres med nedenstående idéer opstillet på grundlag af de europæiske borgeres fremherskende værdier:

- ønsket om at skabe balance mellem økonomisk aktivitet og personsikkerhed;
- respekten for kulturel, etnisk og religiøs forskellighed;
- ønsket om at spille en politisk rolle på verdensplan;
- bevarelsen af freden indadtil og udadtil.

2.3.3. finder, at disse fire dimensioner af Unionens merværdi bør udgøre grundlaget for Unionens prioriterede kommunikationstemaer;

2.3.4. foreslår en liste over de temaer, der forekommer det at svare bedst til borgernes forventninger. Det minder om, at Unionens kommunikation om disse temaer vil kunne udgøre lejligheder til at fremhæve ovenstående værdier, og at den skal undgå abstrakte og lidet motiverende principerklæringer og i stedet benytte konkrete illustrationer, der styrker troværdigheden og legitimiteten af Unionens indsats i borgernes bevidsthed. Det gælder deres tilslutning til Unionens projekter.

a) Temaer, der viser, at Unionens nuværende indsats allerede er til fordel for borgerne:

- strukturfondenes og den fælles landbrugspolitik nuværende og kommende rolle;
- fordelene ved indførelse af euroen i de nye medlemsstater;
- konkurrencepolitikens indvirkninger på forbrugerbeskyttelsen;
- den frie bevægelighed for personer;
- miljøbeskyttelse og bæredygtig udvikling;

b) Temaer, der viser vejen frem og klarlægger de kommende udfordringer:

- udvidelsen, idet der lægges vægt både på den indsats, som kandidatlandene har indvilliget i at gøre, og på de interne sikkerhedsforanstaltninger, som Unionen skal træffe;
- Unionens fremtid i tilknytning til Det Europæiske Konvents arbejde, som vil kunne munde ud i en forfatning for Unionen;
- Unionens politiske udvikling gennem reformen af dens institutioner og iværksættelsen af dens kompetencer;

2.3.5. minder for så vidt angår målgrupperne om, at informations- og kommunikationsstrategien ikke vil nå den ønskede målsætning, hvis de ansvarlige fra de lokale og regionale myndigheder og interesseorganisationer og NGO'ere ikke betragtes som vigtige formidlere, bl.a. på baggrund af de fantastiske resultater, man har opnået i de tilfælde, hvor partnerskabet allerede er blevet afprøvet, som tilfældet er med nettene (Info-Points Europe og informationscentre i landdistrikter, Carrefour, EIC (europæiske informationscentre), EDC (europæiske dokumentationscentre), Maisons Européennes (»Europa-Huse«), osv.), hvis de ikke tildeles en vis margen til at tilpasse budskaberne til den befolkning, som de har at gøre med til daglig, og som har tillid til dem, eftersom de er folkevalgte. De lokale folkevalgte er civilsamfundets »generalister«. De kender alle kategorier og alle behov. Som anført ovenfor har de ligeledes kapacitet til at indsamle tilbagemeldinger fra borgerne og til at indlede en direkte dialog med dem;

2.4. De operationelle retningslinjer

2.4.1. bifalder Unionens vilje til at udvise lederskab og til at styre og lede hele processen og således fremvise et dynamisk og specifikt »ansigt« for alle Europas borgere. Det forstår Kommissionens ønske om at dele ansvaret herfor med Unionens øvrige institutioner og om at respektere subsidiaritetsprincippet ved at opfordre medlemsstaterne til at samarbejde om dette store projekt for Unionens fremtid;

2.4.2. tillader sig dog at fremsætte flere forslag i lyset af den exceptionelle strategi, der skal gennemføres, og den gennemslagskraft, der skal være af de temaer og budskaber, der skal formidles til offentligheden:

- Unionens eksisterende formidlingskanaler i medlemsstaterne og kandidatlandene skal fornyes for så vidt angår deres udformning og arbejdsgang;
- Parlamentets og Rådets informationsorganers deltagelse i udformningen af strategien, temaerne og budskaberne skal resultere i, at de accepterer en koordineret gennemførelse i fuldstændig synergi med Unionen;
- medlemsstaternes og EU-institutionernes informations-tjenesters bidrag som »kommunikationsløftestænger« skal klarlægges nøje i det memorandum, der slås til lyd for i rapporten. Det er således vigtigt ikke at risikere at forplumre Unionens budskaber, selv om de skal tilpasses de nationale statsborgere;

2.4.3. er rede til at underskrive dette memorandum, da det mener, at det er absolut nødvendigt med en mobilisering af de ansvarlige i lokalsamfundene i medlemsstaterne og kandidatlandene, uanset om det er for at gøre informationen fra Unionen til borgerne mere personlig og dermed gøre den mere effektiv eller for at lette kommunikationen fra borgerne til Unionen. Det foreslår f.eks., at der inden for rammerne af samarbejdsprotokollen med Kommissionen findes frem til arrangementer, der kan tilrettelægges i fællesskab omkring temaer, der har direkte indflydelse på borgernes liv, og som helt eller delvist henhører under de regionale eller lokale myndigheders kompetence;

2.4.4. finder, at det ud over de formidlingspersoner eller -grupper, der skal mobiliseres i medlemsstaterne, vil være hensigtsmæssigt, at alle medlemmer af de europæiske institutioner, samt medlemsstaterne, regionerne, byerne og kommunerne, herunder medlemmerne af Det Europæiske Konvent og medlemmerne af Regionsudvalget og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg, mobiliseres og får udleveret en »køreplan«, så de kan støtte og/eller deltage i informations- og kommunikationskampagner;

2.4.5. foreslår for så vidt angår de klassiske medier, at de inddrages på et tidligt tidspunkt i processen for udformning af strategien. Der vil således kunne samles et panel af journalister fra den trykte og den audiovisuelle presse, som bedes om at fremkomme med deres reaktioner på kommunikationsprojekter for at evaluere deres tydelighed, relevans og betydning i journalistisk henseende. Medierne vil naturligvis ligeledes udgøre kommunikationsmålgruppen inden for rammerne af det generelle overordnede iværksættersystem. I den forbindelse slår udvalget til lyd for, at Unionen udvider målgruppen ud over de journalister, der er specialiseret i europæiske anliggender i institutionel forstand. Der bør gøres en særlig indsats over for de nationale og regionale audiovisuelle medier, for de er blevet kilden til tilegnelse af al viden for en stor del af den europæiske offentlighed (i alle aldersgrupper). Der bør søges indgået partnerskabsaftaler. Udformningen og især den sproglige udformning af publikationerne og formidlingen af disse bør ligeledes fornyes;

2.4.6. mener for så vidt angår de nye teknologier, at Unionen skal fremme de eksisterende websteder og oprette eller kontrollere, at der findes, links til andre vigtige, europæiske, nationale og regionale websteder;

2.5. Styring

2.5.1. erkender nødvendigheden af at tilpasse budskaberne til de berørte målgrupper og dermed af at give formidlerne en vis skønsmargin, men det insisterer på, at når strategien er fastlagt, overdrages styringen af informations- og kommunikationsoperationerne til Europa-Kommissionen, som sikrer en regelmæssig evaluering heraf og holder IGI samt Unionens institutioner, medlemsstaterne og kandidatlandene informeret;

2.5.2. finder, at den europæiske borger skal kunne pege på Unionen som initiativtager til og ansvarlig for den information, som denne skal modtage, og som medspiller, hvis borgeren ønsker at indlede en dialog med Unionen;

2.6. Midler

2.6.1. fremhæver det finansielle bidrag, som de regionale og lokale myndigheder og NGO'ere allerede på nuværende tidspunkt yder til EU's informationspolitik, idet de bidrager med egne ikke uvæsentlige midler til driften af EU's officielle informationskanaler;

2.6.2. minder om, at informations- og kommunikationsstrategien har høj prioritet og derfor skal tilgodeses med et passende budget;

2.6.3. understreger, at dets forslag ligger inden for rammerne af protokollen om samarbejde med Europa-Kommissionen og navnlig vedrører informationspolitikken set i et nærhedsperspektiv, og at de udelukkende har til formål at bidrage til, at Unionens informations- og kommunikationsstrategi kan blive en succes. De tager udgangspunkt i den vigtige udvikling, som Unionen gennemgår på et tidspunkt, hvor den helt klart og endeligt bør råde bod på den manglende åbenhed og det demokratiske underskud over for borgerne. Regionsudvalget har analyseret og beskrevet arten af og reglerne for gennemførelsen af en informations- og kommunikationsstrategi for bedre at sætte den i borgernes tjeneste og skabe forbindelser mellem borgerne og EU. Det er ledetråden i og det ønskede formål med dets forslag;

2.7. understreger afslutningsvis følgende punkter:

2.7.1. den strategiske indsats: den bør respektere reglerne for enhver kommunikationsaktion, navnlig tage hensyn til borgernes/forbrugerens opfattelsesvaner, skabe et positivt forhold til borgerne, tilbyde borgerne holdepunkter for forståelse af budskabet og gå videre med det, budskabet udtrykker, og endelig acceptere, at denne indsats indgår i beslutningsprocessen;

2.7.2. kommunikationstemaerne: de skal som ledetråd have den merværdi, som Unionen udgør samtidig med, at de baserer sig på de europæiske borgeres fremherskende værdier og udvikler konkrete illustrationer, der kan skabe tilslutning fra borgerne. Regionsudvalget foreslår nogle temaer, der kan vise, at Unionens nuværende indsats allerede står i borgernes tjeneste, og for så vidt angår de kommende fremgangsmåder og udfordringer lægger det vægt på udvidelsen og Det Europæiske Konvents rolle og på de virkninger, som resultaterne heraf vil få;

2.7.3. skabelsen af synergi mellem de europæiske institutioners tjenestegrene og medlemsstaterne og kandidatlandene, de regionale og lokale myndigheder og deres partnere: sidstnævnte udgør ganske vist uundværlige løftestænger både i forbindelse med formidling og tilpasning af budskaberne. De bør imidlertid respektere strategiens mål, som er at legitimere Unionen og skabe en direkte dialog med borgerne;

2.7.4. inddragelse af de lokale og regionale myndigheder og deres partnere: den tillid, som Unionen viser dem, resulterer i et bedre kendskab til borgernes forventninger, til valg af mere målrettede temaer, til en mere finjusteret formidling af dens budskaber og til gengæld reaktioner fra borgerne, der kan give stødet til den ønskede dialog;

2.7.5. omorganisering af de eksisterende formidlingskanaler i Unionen, herunder både publikationernes udformning og deres funktion. En bevidstgørelse blandt de klassiske medier og en mobilisering ud over de specialiserede journalisters kreds vil gøre det muligt at vinde reel genklang i medierne for den informations- og kommunikationsstrategi, der skal gennemføres, og opnå en mere rationel og åben anvendelse af de nye kommunikationsteknikker;

2.7.6. positiv udnyttelse af den aktuelle situation og først og fremmest af de institutionelle forslag fra konventet om EU's fremtid;

2.7.7. udfordringerne ved omlægningen af Den Europæiske Unions informations- og kommunikationspolitik, som Kommissionen har foreslået, og som tager hensyn til erklæringen fra Laeken: Regionsudvalget ønsker, at dets bemærkninger og forslag tages i betragtning, for det er overbevist om, at de lokale og regionale myndigheder, som det repræsenterer, er et uundværligt led både i udformningen af en dynamisk informations- og kommunikationsstrategi, der opfylder borgernes forventninger, og i etableringen af en demokratisk dialog mellem Unionen og dens borgere og i borgernes tilslutning til institutionernes politiske indsats.

Bruxelles, den 21. november 2002.

Albert BORE

Formand for

Regionsudvalget

Regionsudvalgets udtalelse om:

- **»Kommissionens tredje rapport om unionsborgerskab«, og**
- **»Rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om anvendelsen af direktiv 94/80/EF om valgret og valgbarhed ved kommunale valg«**

(2003/C 73/14)

REGIONSUDVALGET HAR —

under henvisning til præsidiets beslutning af 12. marts 2002 om at afgive udtalelse i henhold til EF-traktatens artikel 265, stk. 5, og henviser det forberedende arbejde til Underudvalget for Konstitutionelle Anliggender og Styreformer i EU,

under henvisning til Kommissionens tredje rapport om unionsborgerskab (KOM(2001) 506 endelig) og Kommissionens rapport til Europa-Parlamentet og Rådet om anvendelsen af direktiv 94/80/EF om valgret og valgbarhed ved kommunale valg (KOM(2002) 260 endelig),

under henvisning til EU's charter om grundlæggende rettigheder, der blev proklameret af Det Europæiske Råd i Nice den 7. december 2000,

under henvisning til Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område (KOM(2001) 257 endelig),

under henvisning Europa-Parlamentets betænkning om Kommissionens tredje rapport om unionsborgerskab (C5-0656/2001),

under henvisning til Europa-Parlamentets betænkning om Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område (reference endnu ikke tilgængelig),

under henvisning til sin udtalelse af 16. februar 2000 om »Udarbejdelsen af EU's charter for grundrettigheder« (CdR 327/1999 fin) ⁽¹⁾, sin resolution af 20. september 2000 om »EU's charter om grundlæggende rettigheder« (CdR 140/2000 fin) ⁽²⁾ og sin resolution af 13. december 2000 om »EU's charter om grundlæggende rettigheder« (CdR 381/2000 fin) ⁽³⁾,

under henvisning til sin udtalelse af 13. marts 2002 om Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område (CdR 287/2001 fin) ⁽⁴⁾,

under henvisning til det forslag til Regionsudvalgets udtalelse (CdR 121/2002 rev.), som blev vedtaget af Underudvalget for Konstitutionelle Anliggender og Styreformer i EU den 4. oktober 2002 med Anthony Vesey (IRL-AE), medlem af Cavan County Council og Border Regional Authority, som ordfører —

på sin 47. plenarforsamling den 20. og 21. november 2002 (mødet den 21. november) enstemmigt vedtaget følgende udtalelse.

⁽¹⁾ EFT C 156 af 6.6.2000, s. 1.

⁽²⁾ EFT C 22 af 24.1.2001, s. 1.

⁽³⁾ EFT C 144 af 16.5.2001, s. 42.

⁽⁴⁾ EFT C 192 af 12.8.2002, s. 17.

REGIONSUDVALGETS SYNSPUNKTER

1. Generelle bemærkninger

Regionsudvalget

1.1. bifalder Kommissionens tredje rapport om unionsborgerskab og Kommissionens rapport til Europa-Parlamentet og Rådet om anvendelsen af direktiv 94/80/EF om valgret og valgbarhed ved kommunale valg;

1.2. er enig i, at den tredje rapport ud over at dække perioden 1997-1999 bør behandle proklamationen af EU's charter for grundrettigheder og Kommissionens vedtagelse af forslaget til direktiv om unionsborgernes og deres familiemedlemmernes ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område;

1.3. er enig i, at unionsborgerskabet skal supplere og ikke erstatte et nationalt borgerskab, og at et statsborgerskab i en medlemsstat er det eneste måde, hvorpå der kan opnås EU-borgerskab;

1.4. understreger, at EU-borgerskabet er en vigtig del af den debat, der i øjeblikket føres om Europas fremtid, især inden for rammerne af Det Europæiske Konvent, hvilket ligeledes blev understreget i Laeken-erklæringen;

1.5. bifalder oprettelsen af det flerårige fællesskabsprogram, DAPHNE, der har til formål at bekæmpe alle former for vold mod børn, unge og kvinder. De lokale og regionale myndigheders deltagelse i DAPHNE-programmet vil sikre, at programmet beskytter dem, som er mest udsatte;

2. Retten til at færdes frit

2.1. anser forslaget til direktiv for at være et godt bidrag til EU-borgerskabet;

2.2. opfordrer indtrængende Kommissionen til at tackle uafklarede spørgsmål om de borgerrettigheder, der fastlægges i direktivet. Dette præciseres nærmere i forbindelse med udtalelsens henstillinger;

2.3. bifalder færdiggørelsen af bestemmelserne om, hvordan direktivet skal gennemføres i medlemsstaterne, og er enig i Kommissionens bekymringer angående de langtrukne overtrædelsesprocedurer, der har følgevirkninger for EU's borgere;

2.4. anmoder indtrængende om, at der, når der opstår problemer i fremtiden, gøres alt for at løse problemerne så hurtigt som muligt, således at unionsborgere ikke fratages deres rettigheder i en værtsmedlemsstat, hvor de ikke har statsborgerskab;

2.5. er enig med Kommissionen i, at der er et behov for give offentligheden bedre information om, hvilke rettigheder de har inden for fri bevægelighed;

2.6. støtter Europa-Parlamentets og Rådets henstilling om mobilitet i Det Europæiske Fællesskab for studerende, personer under erhvervsuddannelse, unge volontører, undervisere og erhvervslærere, der blev vedtaget den 25. juni 2001, samt Rådets resolution om en handlingsplan for mobilitet, der vil blive vedtaget den 14. december 2000;

2.7. opfordrer indtrængende Europa-Parlamentet og Rådet til at fremme, lette og støtte mobilitet inden for de forskellige uddannelsessystemer og forskning samt til at fjerne hindringer for mobilitet så hurtigt som muligt, især dem, der vedrører anerkendelse af kvalifikationer og eksamensbeviser;

2.8. støtter opfordringen til medlemsstaterne om at udforme strategier for at indarbejde tværnational mobilitet i deres nationale politikker for henstillingens målgrupper;

3. Konsulær beskyttelse

3.1. bifalder, at alle medlemsstater i praksis har truffet foranstaltninger for at sikre, at deres diplomater og konsuler kan yde passende beskyttelse og hjælp til unionsborgere i tredjelande, hvor deres eget land ikke har nogen repræsentation;

3.2. opfordrer indtrængende alle medlemsstater til straks i deres lovgivning at indarbejde afgørelsen om gennemførelsesforanstaltninger, som skal vedtages af konsulaterne, og afgørelse 96/409/FUSP om regler for udstedelse af nødpas, især i betragtning af, at rettigheden er en grundlæggende rettighed, der omhandles i EU's charter om grundlæggende rettigheder;

4. Retten til at indgive andragender og den europæiske ombudsmand

4.1. bemærker, at det i de omtalte rapporter konkluderes, at EU-borgerne ikke har kendskab til deres rettigheder eller til EU's eller EU-institutionernes beføjelser. Den manglende viden, der skyldes kommunikationsproblemer og manglende relevant tilgængelig information til EU-borgerne, er årsagen til, at så mange andragender til Parlamentet samt klager til ombudsmanden bliver afvist. Disse spørgsmål behandles i denne udtalelse;

5. Information og kommunikation

5.1. understreger behovet for at fremme unionsborgerskabet inden for rammerne af uddannelsespolitikkerne, først og fremmest politikkerne for uddannelse på grundskoleniveau;

5.2. bifalder Kommissionens nye meddelelse angående en informations- og kommunikationsstrategi for EU⁽¹⁾ og påpeger igen behovet for i højere grad at investere i kommunikations- og informationsstrategier, der omfatter hele det europæiske område, med henblik på at fremme borgernes kendskab til deres rettigheder, især i forbindelse med unionsborgerskabet. Arbejdet med at informere borgerne og hindre, at der spredes forkert information om EU, bør deles mellem det lokale, regionale, nationale og europæiske forvaltningsniveau;

6. Valgret og valgbarhed ved kommunale valg

6.1. understreger, at medlemsstaterne er nødt til at være med til at indsamle information for at sikre, at situationen på hele EU's område kan blive undersøgt, og beklager, hvis det lokale og regionale niveau ikke er inddraget i processen;

6.2. bifalder rapportens konklusioner, hvoraf det fremgår, at de nationale gennemførelsesforanstaltninger er fuldført i alle medlemsstater, men ønsker, at Regionsudvalget inddrages i fremtidige gennemførelsesrapporter;

6.3. bifalder, at Kommissionen efter at have undersøgt, om de nationale gennemførelsesforanstaltninger er i overensstemmelse med direktivet, er kommet frem til, at kvaliteten af den nationale lovgivning var tilfredsstillende, og at foranstaltningerne var i overensstemmelse med de krav, der fremsættes i direktivet. I tilfælde af, at kravene ikke efterleves, opfordrer Regionsudvalget indtrængende til, at der søges en løsning, og at de relevante detaljer fremsendes til de andre medlemsstater for at give disse information og vejledning;

6.4. støtter de principper, der knæsesættes i direktivet: ingen harmonisering af valglove, afskaffelse af nationalitetskravet, frihed for borgerne til at vælge, om de ønsker at deltage, og samme valgrettigheder som nationale borgere;

6.5. er enig med Kommissionen i, at der i forbindelse med vurderingen af, hvorvidt bestemmelserne i direktivet anvendes korrekt, skal tages hensyn til de praktiske resultater af informationsindsatsen og dens følger for unionsborgernes deltagelse i kommunale valg;

6.6. bifalder, at unionsborgere stiller op til valg i et andet land end deres eget og er blevet valgt;

6.7. mener, at den manglende information til udenlandske EU-borgere kun er en af grundene til den lave valgdeltagelse, og der bør derfor undersøges andre faktorer, såsom datoen for afstemningen, afstemningsstedets åbningstider samt mulighed for afstemning uden at møde op på afstemningsstedet;

6.8. bifalder, at der ikke er opstået specifikke problemer i medlemsstaterne som følge af væksten i vælgerkorpsen.

7. Regionsudvalgets henstillinger

Regionsudvalget

Fri bevægelighed

7.1. henstiller, at man ændrer ordlyden af kapitel 1, artikel 4, i overensstemmelse med EU's charter om grundlæggende rettigheder og undlader at lade listen være udtømmende: »Medlemsstaterne iværksætter bestemmelserne i dette direktiv uden forskelsbehandling på grund af f.eks. køn, race, farve, etnisk eller social...«;

7.2. henstiller, at definitionen af »familiemedlem« ligesom i artikel 2, stk. 2, litra b), kommer til at omfatte ugifte partnere, som har en status svarende til gifte partnere i oprindelsesmedlemsstaten;

7.3. foreslår, at direktivbestemmelserne gøres mere præcise for at begrænse fri bevægelighed og opholdsret for personer, der er dømt for lovovertrædelser som f.eks. pædofili, vold i hjemmet og hooliganisme. I henhold til kapitel 6 skal hjemlandet til værtsmedlemsstaten give oplysninger om personer, der udgør en trussel mod samfundet. Desuden burde kravet i artikel 6, stk. 5, om at anmelde sin tilstedeværelse inden for en frist på mindst 15 dage ikke finde anvendelse i sådanne tilfælde; i stedet bør anmeldelsen ske straks efter ankomsten til værtsmedlemslandet;

7.4. så gerne, at medlemsstaterne fik bedre skønsmuligheder og større fleksibilitet med hensyn til anvendelsen af direktivets artikel 12 og 13 på udenlandske EU-borgere, som er enker, separerede eller fraskilte ægtefæller til udenlandske EU-borgere. Regionsudvalget mener, at det nuværende forslag (artikel 7, stk. 1, litra b) er diskriminerende på grundlag af indkomst. Andre forhold, som bør fastlægges af medlemsstaterne, bør tages med i billedet såsom (1) opholdets varighed i værtsmedlemsstaten, (2) det tidsrum, hvor der har været tale om ene afhængighed af ægtefællen, (3) virkningerne af familiens opløsning for andre familiemedlemmer såsom studerende, (4) afbræk i familielivet. Regionsudvalget så gerne, at bestemmelserne om personlig opholdsret for tredjelandsborgere i tilfælde af EU-borgerens død eller skilsmisse fra EU-borgeren udformes som de tilsvarende bestemmelser i direktivforslaget om ret til familiesammenføring. En personlig opholdsret bør kun garanteres i forbindelse med særlig vanskelige omstændigheder. Derudover er det op til medlemsstaterne at vurdere, om der skal tildeles personlig opholdstilladelse;

⁽¹⁾ KOM(2002) 350 endelig — d.d. ikke oversat til dansk.

7.5. foreslår, at de 4 års uafbrudt ophold, som giver en udenlandsk EU-borger permanent opholdsret, bør fastlægges mere præcist og ikke bør omfatte perioder, hvor borgeren har været fængslet på grund af kriminelle aktiviteter;

EU's charter om grundlæggende rettigheder

7.6. opfordrer indtrængende medlemsstaterne til at overholde de principper, der er fastlagt i EU's charter om grundlæggende rettigheder, og gentager sin opfordring om, at charteret formelt indskrives i traktaterne;

7.7. foreslår, at EU og medlemsstaterne træffer passende foranstaltninger, så alle borgere let og gratis kan få adgang til charteret om grundlæggende rettigheder sammen med en forklaring om charteret;

Unionsborgerskab

7.8. foreslår, at man for at øge unionsborgernes bevidsthed om deres rettigheder og om EU's beføjelser og dens institutioner overvejer følgende:

- Oplysningskampagner i fjernsynet;
- At indføje ordene »EU — kend dine rettigheder« samt telefonnummeret til Europa Direktens telefonservice på alle reklameplakater for projekter finansieret af EU;
- At gøre oplysningspjecer tilgængelige på skoler og andre undervisningsinstitutioner, alle nationale, regionale og lokale organer, hospitalet osv.;
- Nyskabende, direkte markedsføringskampagner (logoer på poststempler — Europa Direktens telefonnummer)
- Detaljerede oplysninger på Europa Direktens hjemmeside;

7.9. foreslår, at medlemsstaterne i forbindelse med udstedelse af pas indføjer detaljerede oplysninger om mulighederne for at kontakte Europa Direkte;

7.10. anmoder om, at Regionsudvalget inddrages i fremtidige informationskampagner i forbindelse med kommunalvalg for at kunne fremme EU-borgernes rettigheder og i højere grad inddrages i Europa-Kommissionens informations- og kommunikationspolitik. Samarbejdsprotokollen mellem Kommissionen og Regionsudvalget kunne tjene som grundlag for et samarbejde med henblik på at få en bedre kommunikation med borgerne;

7.11. anbefaler, at Kommissionen nedsætter en arbejdsgruppe, der omfatter repræsentanter for Regionsudvalget, til at undersøge, hvorledes unionsborgerskabstanken kan fremmes i hver enkelt medlemsstat på nationalt, regionalt og lokalt plan samt til at give strategiske retningslinjer for, hvordan man bedre kan sprede oplysninger om unionsborgerskabet, og hvad dette indebærer;

Valgret og valgbarhed ved kommunale valg

7.12. foreslår, at værtsnationen for bedre at kunne oplyse udenlandske EU-borgere om deres rettigheder i forbindelse med valg tilsender stemmeberettigede udenlandske EU-borgere oplysninger på de officielle EU-sprog, hvor dette er økonomisk forsvarligt. Desuden bør al officiel korrespondance med udenlandske EU-borgere indeholde oplysninger om kontaktmuligheder vedrørende deres rettigheder i forbindelse med et valg;

7.13. henstiller, at man fortsætter aktiviteterne i forbindelse med forsøg med elektronisk stemmeafgivning ved kommunale valg;

7.14. foreslår, at man dér, hvor der laves valglister, opretter én samlet valgliste med relevante tillæg, som omfatter både nationale og udenlandske stemmeberettigede til brug for alle typer valg og afstemninger, med et kendingsmærke, bogstav eller andet symbol, som fastlægges af medlemsstaten, ud for navnet på udenlandske EU-borgere, som angiver de forskellige valg, hvor personen er stemmeberettiget. Dette vil gøre det nemmere at udarbejde statistikker over udenlandske EU-borgere, der er optaget på valglisten, uden at krænke privatlivets fred;

7.15. foreslår, at nationale, regionale og lokale myndigheder opfordres til at spille en mere aktiv rolle i forbindelse med at identificere og oplyse udenlandske borgere om optagelse på valglisten og stemmeret;

7.16. anbefaler, at medlemsstater, som ikke opererer med automatisk optagelse på valglisten, træffer foranstaltninger, hvis sådanne ikke allerede findes, med henblik på at gøre det nemmere at ansøge om og at blive optaget på valglisten i tilfælde, hvor kvalificerede vælgere ikke er medtaget på den oprindelige liste. Hver medlemsstat bør selv kunne fastlægge de foranstaltninger, som egner sig bedst for den pågældende medlemsstat;

7.17. anbefaler, at medlemsstaterne yder bistand til ældre, handicappede, studenter, arbejdstagere og andre personer, som ikke måtte være i stand til at møde op på det angivne valgsted på afstemningsdagen, ved at give dem mulighed for at stemme på anden vis;

7.18. anbefaler, at man prioriterer denne opgave i lyset af det europæiske handicap-år i 2003;

7.19. mener, at undtagelsesbestemmelserne vil være af særlig betydning i lyset af den foreslåede udvidelse af EU;

7.20. anbefaler, at man efter optagelsen af den næste gruppe ansøgerlande og implementeringen af direktivet i deres nationale ret og anvendelsen heraf i forbindelse med

kommunalvalg, udarbejder yderligere en rapport om anvendelsen af direktiv 94/80/EF. Denne anden rapport vil være nyttig i forbindelse med evalueringen af udviklingen efter optagelsen;

7.21. overvejer, om man i tillæg til spørgeskemaet skal nedsætte en arbejdsgruppe, der skal se på, hvilke foranstaltninger medlemsstaterne bør træffe for at fremme udenlandske EU-borgeres optagelse på valglisterne og deres fremmøde til valgene. Regionsudvalget burde, i tråd med den samarbejdsprotokol, der blev indgået med Kommissionen, inddrages i alle faser af udarbejdelsen af denne rapport samt i arbejdsgruppen.

Bruxelles, den 21. november 2002.

Albert BORE

Formand for

Regionsudvalget

Regionsudvalgets udtalelse om »De regionale og lokale myndigheders rolle i den europæiske opbygning«

(2003/C 73/15)

REGIONSUDVALGET HAR —

under henvisning til arbejdsdokumentet om de regionale og lokale myndigheders rolle i den europæiske opbygning, som er udarbejdet af Europa-Parlamentets Udvalg om Konstitutionelle Anliggender (PE 313.402),

under henvisning til Europa-Parlamentets beslutning af 3. september 2002 om i henhold til artikel 265, stk. 4, i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab at anmode om Regionsudvalgets udtalelse,

under henvisning til præsidiets beslutning af 2. juli 2002 om at henvise det forberedende arbejde til Underudvalget for Konstitutionelle Anliggender og Styreformer i EU,

under henvisning til formandskabets konklusioner fra det Europæiske Råds samling den 14.-15. december 2001, og navnlig til Laeken-erklæringen om Den Europæiske Unions fremtid,

under henvisning til Kommissionens hvidbog om styreformer i EU (KOM(2001) 428 endelig),

under henvisning til Europa-Parlamentets betænkning om kompetenceafgrænsningen mellem Den Europæiske Union og medlemsstaterne (A5-0133/2002),

under henvisning til konklusionerne vedrørende subsidiaritetsprincippet af 29. juli 2002 fra Det Europæiske Konvents arbejdsgruppe (WD09-WG1),

under henvisning til sit foreløbige bidrag til konventet af 4. juli 2002 (CdR 127/2002 fin),

under henvisning til sin udtalelse af 13. marts 2002 om hvidbogen om styreformer i EU (CdR 103/2001 fin) ⁽¹⁾,

⁽¹⁾ EFT C 192 af 12.8.2002, s. 24.

under henvisning til sin udtalelse af 13. marts 2002 om Europa-Parlamentets udkast til betænkning om kompetenceafgrænsningen mellem Den Europæiske Union og medlemsstaterne (CdR 466/2001 fin) ⁽¹⁾,

under henvisning til sin resolution af 14. november 2001 om »Forberedelsen af Det Europæiske Råd i Laeken og videreudviklingen af Den Europæiske Union på den næste regeringskonference i 2004« (CdR 104/2001 fin) ⁽²⁾,

under henvisning til sin udtalelse af 14. november 2001 om »Lokalstyrerepræsentanternes deltagelse i Ministerrådets arbejde« (CdR 431/2000 fin) ⁽³⁾,

under henvisning til sin rapport af 20. september 2001 om nærhed (CdR 436/2000 fin),

under henvisning til sin resolution af 4. april 2001 om »Resultatet af Regeringskonferencen 2000 og debatten om Den Europæiske Unions fremtid« (CdR 430/2000 fin) ⁽⁴⁾,

under henvisning til sin udtalelse af 11. marts 1999 om »Subsidiaritetsprincippet: »For en veritabel subsidiaritetskultur! En appel fra Regionsudvalget« (CdR 302/98 fin) ⁽⁵⁾,

under henvisning til De Europæiske Kommuner og Regioners Råds (CEMR) principerklæring af juni 2002 om konventet,

under henvisning til forslag til udtalelse (CdR 237/2002 rev.), som blev vedtaget den 11. oktober 2002 af Underudvalget for Konstitutionelle Anliggender og Styreformer i EU (Ordfører: Lord Tope (UK-ELDR), medlem af Greater London Authority og medlem af London Borough of Sutton, og

ud fra følgende betragtning:

Europa-Kommissionens formand erklærede for nylig, at det er vigtigt, at regionerne og de lokale myndigheder spiller en mere aktiv rolle ... Der er behov for bedre opstrømsdeltagelse i EU's beslutningsproces forud for udformningsstadiet. Medlemsstaterne ... skal inddrage regionerne og de lokale myndigheder i udformningen af nationale holdninger i Rådet. Kommissionen ønsker en mere organiseret dialog med lokale aktører og med aktører fra regioner og byer ⁽⁶⁾ —

på sin 47. plenarforsamling den 20. og 21. november 2002 (mødet den 21. november), enstemmigt vedtaget følgende udtalelse.

1. Regionsudvalgets syn på Europa-Parlamentets arbejdsdokument

Generelle bemærkninger

Regionsudvalget

1.1. udtrykker tilfredshed med, at Europa-Parlamentet har taget initiativ til at udarbejde en betænkning om regionernes og de lokale myndigheders rolle i den europæiske opbygning, da dette er et skridt fremad i debatten om Europas fremtidige arkitektur, hvilket Regionsudvalget gerne så yderligere udbygget og styrket;

1.2. understreger, at debatten drejer sig om alle substatslige myndighedsniveauer og rettigheder i medlemsstaterne, dvs. lokale og regionale myndigheder, hvilket afspejler bredden og forskellighedene af ordningerne i medlemsstaterne såvel som deres repræsentative organer og sammenslutninger;

1.3. ligeledes er Regionsudvalget forundret over den ringe forståelse for den regionale dimension, der er at finde i dette arbejdsdokument i modsætning til såvel tidligere dokumenter udarbejdet af Europa-Parlamentet, som den nye kurs, der blev markeret med Kommissionens hvidbog om styreformer og udmøntet i Laeken-erklæringen, hvor stats- og regeringscheferne taler om nødvendigheden af at være særlig opmærksom på den regionale dimension med henblik på en bedre fordeling og afgrænsning af kompetencen i EU;

1.4. er enig med Europa-Parlamentets ordfører i, at integrationsprocessen bør fremmes, og ikke svækkes, i et udvidet EU, og at fællesskabsmetoden bør styrkes, ikke bringes i fare; Regionsudvalget understreger, at en mere fuldstændig inddragelse af samtlige myndighedsniveauer, som deltager i udformningen af EU's politikker og lovgivning, derfor er et positivt og nødvendigt bidrag til dette mål, og at det vil fremme EU's demokratiske legitimitet. Desuden vil et tidligt samråd med disse legitime interesser kunne udskille og måske løse potentielle problemer på et tidligt stadium og derigennem gøre det lettere at træffe mere effektive afgørelser og at implementere EU's politik og lovgivning;

⁽¹⁾ EFT C 192 af 12.8.2002, s. 31.

⁽²⁾ EFT C 107 af 3.5.2002, s. 36.

⁽³⁾ EFT C 107 af 3.5.2002, s. 5.

⁽⁴⁾ EFT C 253 af 12.9.2001, s. 25.

⁽⁵⁾ EFT C 198 af 14.7.1999, s. 73.

⁽⁶⁾ Formanden, Romano Prodis tale 02/344, Bellagio, 15. juli 2002.

1.5. gentager sin opfordring om, at EU's fælles principper udvides til også at omfatte principperne om lokalt og regionalt selvstyre, samtidig med at man respekterer medlemsstaternes interne forfatningsmæssige bestemmelser;

1.6. er derfor enig med Europa-Parlamentets ordfører i, at subsidiaritetsprincippet ikke alene bør gælde for forbindelserne mellem EU og EU-landenes regeringer, men også for andre myndighedsniveauer, og henviser til Tysklands, Østrigs og Belgiens erklæring om subsidiaritet, som blev taget til efterretning af regeringskonferencen i Amsterdam;

1.7. mener derfor, at en styrkelse af EU's demokratiske legitimitet nødvendigvis kræver en styrkelse af de lokale og regionale myndighedsdeltagelse i beslutningsprocesserne og i forberedelsen og implementeringen af EU-politikkerne. I modsætning til kommentarerne i Europa-Parlamentets arbejdsdokument mener Regionsudvalget ikke, at dette nødvendigvis vil overbebyrde eller komplicere beslutningsprocessen. Enhver øget kompleksitet vil i høj grad blive opvejet af større legitimitet og bedre accept i befolkningen samt effektivitetsgevinster i iværksættelsen (da eventuelle tekniske hindringer vil være identificeret og ryddet af vejen);

1.8. bifalder derfor Kommissionens forslag om øget inddragelse af de lokale og regionale myndigheder. Regionsudvalget understreger imidlertid, at deres deltagelse bør være dobbelt: På den ene side systematisk høring af lokale og regionale myndigheder og deres organisationer, inden forslagene bliver til lovgivning, og på den anden side en styrkelse af Regionsudvalgets rolle i den politiske beslutningsproces.

Subsidiaritet

Regionsudvalget

1.9. gentager, at subsidiaritetsprincippet er et politisk princip med forfatningsmæssig værdi, hvis indførelse i EU's traktater indebærer, at medlemsstaterne og de berørte institutioner må efterstræbe den højeste effektivitet og proportionalitet i valget af det mest hensigtsmæssige beslutningsniveau. Derfor bør anvendelsen af subsidiaritetsprincippet sikre både de regionale beføjelser og det lokale selvstyre, inden for rammerne af den enkelte medlemsstats nationale lovgivning, idet de lokale myndigheder i mange medlemsstater også har del i det administrative ansvar for EU-relaterede spørgsmål. Fællesskabet bør kun handle, hvis og i det omfang målene for den påtænkte handling ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne eller deres myndighedsniveauer og derfor, på grund af den påtænkte handlingens omfang eller virkninger, bedre kan gennemføres på fællesskabsplan;

1.10. mener, at rammebestemmelser og direktiver bør foretrækkes frem for mere detaljerede forordninger, som kun bør anvendes, når det er strengt nødvendigt for at nå målet;

1.11. mener ikke, at lovgivning er det eneste middel til at handle på det offentlige område og ej heller altid det vigtigste; på mange af EU's kompetenceområder spiller de lokale og regionale organer derfor en vigtig rolle, uanset deres begrænsede inddragelse i lovgivningsprocessen;

1.12. mener, at subsidiaritetsprincippet på trods af de politiske og juridiske fremskridt, der er gjort, siden princippet blev indføjet i Maastricht-traktaten og præciseret i Amsterdam-traktatens protokol om anvendelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet, den dag i dag stadig ikke er indført i fuldt omfang og ikke har haft den forventede indflydelse på EU's funktion og på sikringen af medlemsstaternes, regionernes og de lokale myndigheders handlefrihed og ansvar;

1.13. mener, at de væsentligste bestemmelser i den eksisterende protokol om subsidiaritet bør medtages i en ny traktat med reference ikke blot til medlemsstaterne, men også til deres lokale og regionale myndigheder, alt efter hvilke beføjelser disse er tildelt;

1.14. mener, at konventets konklusioner om subsidiaritetsprincippet bør omfatte en gennemgang af de lokale og regionale myndighedsniveaurs rolle og ansvarsopgaver;

1.15. støtter forslaget om, at konventet nedsætter en særlig arbejdsgruppe om den rolle, som de forskellige myndigheder i medlemsstaterne spiller;

1.16. finder det passende, at Regionsudvalget, som er det EU-organ, der repræsenterer de styrende organer, som er tættest på borgerne, får den specifikke opgave at overvåge overholdelsen af dette princip, og har gentagne gange krævet, at det tildeles en traktatfæstet funktion som garant for overholdelsen af subsidiaritetsprincippet;

1.17. mener, at de lokale og regionale myndigheder bør have mulighed for at anlægge sag ved EF-Domstolen, når EU-organerne bevæger sig ind på disse myndigheders kompetenceområder;

1.18. har derfor sine tvivl om, hvorvidt der er behov for et nyt overvågningsorgan til dette formål; nedsættes der imidlertid et sådant organ, anser Regionsudvalget det for vigtigt, at de lokale og regionale myndigheder repræsenteres;

1.19. mener, at der inden for hver medlemsstat bør findes en mekanisme til overvågning af den interne anvendelse af subsidiaritetsprincippet.

Charteret om lokalt selvstyre

Regionsudvalget

1.20. mener, at anvendelsen af subsidiaritetsprincippet er en garant for EU-institutionernes demokratiske grundlag og for unionsborgerskabet. Samtidig bør subsidiaritetsprincippet sikre, at de politiske beslutninger træffes tættere på borgerne i kraft af lokalt og regionalt selvstyre. Regionsudvalget mener, at denne dimension af subsidiaritetsprincippet gengives bedst med »nærhed«, og at nærhedsprincippet derfor bør føjes til EU's principper vedrørende styreformer;

1.21. gentager sit krav om, at EU's nye konstitutionelle ramme kommer til at omfatte det europæiske charter om lokalt selvstyre som led i Fællesskabets regelværk med det sigte at opbygge et EU baseret på principperne om demokrati og gennemsigtighed;

1.22. gentager det synspunkt, at princippet om regionalt selvstyre bør danne forbillede for EU's demokratiske linje og bane vej for større integration.

Charteret om grundlæggende rettigheder

Regionsudvalget

1.23. betragter charteret om grundlæggende rettigheder som et vigtigt bidrag til den europæiske integration, som gør det klart, at EU er et værdifællesskab; går ind for, at charteret om grundlæggende rettigheder indføres i traktaten.

EU's kompetencer

Regionsudvalget

1.24. finder det nødvendigt at få afklaret, hvilke opgaver et væsentligt udvidet EU kan og skal løse i fællesskab. Det bør fastslås, hvad EU kun kan gennemføre i fællesskab, og det udvidede EU's opgaver bør koncentrerer herom. På visse områder kan en tilbageførsel af kompetencer til medlemsstaterne eller en udvidelse af EU's kompetence dog ikke udelukkes;

1.25. understreger, at mange af det fremtidige EU's kompetenceområder fortsat skal være delt, ikke blot mellem EU og de nationale regeringer, men også, i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet og nærhedsprincippet, med regionale og lokale myndigheder under hensyntagen til medlemsstater-

nes forfatninger. Det bemærker i øvrigt, at udtrykket »kompetence« ikke blot skal forstås som lovgivningsmyndighed, men også som andre former for handlingsbeføjelser på de forskellige forvaltningsniveaurs ansvarsområde;

1.26. kræver, at EU's opgaver beskrives klart i traktaten. Men EU skal også i fremtiden kunne reagere fleksibelt på de udfordringer, som det vil møde. Der skal skelnes klart mellem ene kompetence, delt kompetence og supplerende kompetence i Den Europæiske Union. I forbindelse med overdragelse af kompetence til EU bør der i traktaten foretages en opgørelse og indholdsbestemmelse af aktionsformerne i traktaterne, der hidtil i vidt omfang har været ustrukturerede (regulering, harmonisering, gensidig anerkendelse, supplerende, tilskyndelsesforanstaltninger, koordinering, gennemførelse). I denne forbindelse bør der sættes særligt ind på at fremme grænseoverskridende samarbejde, som bør være en opgave og et mål for EU;

1.27. gentager, at det går imod fastlæggelse af et stramt og detaljeret kompetencekatalog. Dog bør EU tage hensyn til (og respektere) medlemsstaternes interne regler og organisering med hensyn til kompetencefordeling.

Samråd

Regionsudvalget

a) Samråd på EU-plan

1.28. mener, med ønsket om, at de regionale og lokale myndigheds rolle i gennemførelsen af EU-politikker bliver anerkendt, at disse myndigheder og deres repræsentative organer bør høres på de områder, hvor de har kompetence i henhold til den pågældende medlemsstats administrative opbygning;

1.29. udtrykker i denne forbindelse tilfredshed med Kommissionens tilsagn i hvidbogen om styreformer i EU om at indføre en systematisk dialog mellem europæiske og nationale organisationer af regionale og lokale myndigheder og de regionale og lokale myndigheder selv, navnlig i fasen forud for udarbejdelsen af nye politikker, der vil få konsekvenser for de lokale og regionale myndigheder, eller som berører deres beføjelser;

1.30. anmoder om, at den foreslåede EU-lovgivnings økonomiske og administrative konsekvenser for de substatslige myndigheder, der har ansvaret for dens gennemførelse, tydeliggøres på høringsstadiet og tages i betragtning i den endelige afgørelse.

b) Høring af Regionsudvalget

1.31. I relation til Regionsudvalgets egen høringsrolle stilles følgende krav:

- For de tilfælde, hvor en obligatorisk høring af Regionsudvalget ikke finder sted, eller der vedtages en lovgivning på et af de områder, hvor Regionsudvalget skal høres, uden at Regionsudvalget har afgivet udtalelse, inden for den fastsatte frist, bør der indføres en mekanisme, som sikrer, at en sådan undladelse får juridiske konsekvenser. Specielt skal Regionsudvalget bemyndiges til at forsvare sine rettigheder, hvilket indebærer ret til at anlægge sag ved EF-Domstolen med krav om annullering af retsakter, som er vedtaget uden den obligatoriske høring af Regionsudvalget;
- Regionsudvalgets rådgivende funktion bør styrkes ved at forpligte institutionerne til at fremlægge en begrundelse, hvis de forbigår af Regionsudvalgets udtalelse i forbindelse med vedtagelsen af en foranstaltning. Denne forpligtelse bør udstrækkes til alle områder, hvor høring er obligatorisk;
- Man bør udvide listen over områder, hvor høring af Regionsudvalget er obligatorisk, til alle de områder, hvor de lokale og regionale myndigheder har kompetence;
- Høring om den årlige politikstrategi og om informations- og kommunikationsspørgsmål;

c) Høring i medlemslandene

1.32. minder om, at hvidbogen »Nye styreformer i EU« påpegede, at regeringerne ikke i tilstrækkelig grad inddrager de regionale og kommunale aktører i forberedelsen af deres stillingtagen til EU-politiske spørgsmål;

1.33. mener, at medlemsstaterne i højere grad bør inddrage de regionale og lokale myndigheder og deres nationale sammenslutninger ved formuleringen af deres holdning til EU-spørgsmål, hvilket ville forbedre den demokratiske legitimering af beslutningerne, og anbefaler, at denne ret til information og deltagelse garanteres på et højt juridisk plan;

Regionsudvalgets fremtid

1.34. minder om, at det i henhold til EU-traktaten blev etableret som det eneste organ, der repræsenterer »regionale og lokale myndigheder« i alle medlemsstater. Regionsudvalget skal derfor retfærdigt afspejle de forskellige medlemsstaters territoriale organisation;

1.35. gentager, at det ikke kan blive en virkelig effektiv kanal for de lokale og regionale myndigheders deltagelse i den europæiske integration, så længe det er henvist til sin nuværende status som bistående og rådgivende organ;

1.36. kræver specifikt:

- Anerkendelse af Regionsudvalgets status som institution;
- Ret til at indgive klage til EF-domstolen for at forsvare sine rettigheder og i tilfælde af krænkelse af subsidiaritetsprincippet;
- Ret til at stille skriftlige og mundtlige spørgsmål til Kommissionen;
- Styrkelse af Regionsudvalgets beføjelser, således at de rækker videre end den nuværende rådgivningsfunktion. Regionsudvalget bør således i visse tilfælde af obligatorisk høring samt på områder, hvor EU-lovgivningen pålægger de lokale og regionale myndigheder finansielle byrder, understøttes med en suspensiv veto;
- Mulighed for at deltage i den fælles beslutningsprocedure mellem Rådet, Europa-Parlamentet og Kommissionen inden for rammerne af den fælles beslutningstagning på de områder med obligatorisk høring, der er fastsat i traktaten;

Europæiske og nationale sammenslutninger af lokale og regionale myndigheder

1.37. bemærker, at EU efter udvidelsen vil omfatte 250 regioner og 100 000 lokale myndigheder. Det står derfor klart, at EU ikke kan høre de enkelte interesserede parter direkte, og at der er et stadigt stigende behov for repræsentative organer og sammenslutninger;

1.38. Regionsudvalget er et politisk organ, som repræsenterer samtlige decentrale myndigheders almene interesser i EU. Dette giver både udvalget en særstilling i forhold til civilsamfundet, som er forummet for spontan organisation af specifikke interesser, og for det andet i forhold til de europæiske sammenslutninger af regionale og lokale myndigheder, der, skønt de er sammensat af politiske organer, er private af karakter og alene repræsenterer deres medlemmer. Og for det tredje adskiller Regionsudvalget sig fra de enkelte lokale og regionale myndigheder, som nok er politiske, men som alene repræsenterer egne og specifikke interesser. Endvidere adskiller det sig fra de europæiske sammenslutninger af regionale og lokale myndigheder i kraft af sin særlige status som et formelt rådgivende organ i EU.

1.39. Dette reducerer på ingen måde berettigelsen af de øvrige organer, der repræsenterer regionale eller lokale interesser i dialogen med fællesskabsinstitutioner, og som institutionerne bør høre fra sag til sag afhængig af, hvilke oplysninger der er brug for. Alt afhængig af den konkrete sag synes det ganske naturligt, at Kommissionen tidligt i forløbet etablerer høringsfora, som inddrager de europæiske eller nationale sammenslutninger, som er berørt af det pågældende emne, eller enkelte berørte regioner, hvis der er tale om et emne, der specifikt berører et bestemt område eller gruppe af områder;

Regioner med lovgivningsmæssige beføjelser

1.40. opfordrer medlemsstaterne til inden for rammerne af deres interne opbygning at iværksætte hensigtsmæssige nationale mekanismer, der kan gøre det muligt for lokale og regionale myndigheder (eller sammenslutninger heraf) at deltage i forberedelsen (inden for deres egne kompetenceområder) af »nationale« holdninger, som forelægges til drøftelse i EU's Ministerråd;

1.41. gentager endvidere, at det finder det nødvendigt, at de regionale og lokale myndigheder deltager i alle de forberedende faser, der går forud for Rådets beslutninger, for at sikre et udtømmende og effektivt samarbejde omkring behandlingen af alle de specifikke spørgsmål, der henhører under eller er af interesse for regionerne eller kommunerne (i overensstemmelse med de enkelte medlemsstaters forfatningsmæssige bestemmelser);

1.42. mener endvidere, at ikke kun de nationale parlamenter, men også Regionsudvalget, i henhold til den enkelte medlemsstats forfatningsmæssige bestemmelser, som repræsentant for de lokale og regionale myndigheder bør deltage i forhåndskontrollen af, om subsidiaritetsprincippet og kompetencefordelingen er overholdt;

1.43. forkaster enhver påstand om, at udviklingen af regional lobbyvirksomhed »næppe kan ses som et udtryk for solidaritet med andre regioner«. Regionsudvalget, som repræsenterer de forskellige lokale og regionale myndigheder, finder det meget forståeligt, at visse regioner, lokale myndigheder og deres repræsentative organer ønsker at varetage deres egne interesser over for EU, når blot de samtidig aktivt forsøger at finde frem til en fælles holdning i Regionsudvalget;

1.44. støtter de bestræbelser, som de regionale parlamenter med lovgivningsbeføjelser gør for yderligere at udbygge de institutionelle kontakter med Europa-Parlamentet;

1.45. afviser ligeledes ordførerens vurdering af, at der er risiko for en differentieret integration mellem rige og fattige regioner, når han sidestiller stærke regioner set ud fra et forfatningsmæssigt synspunkt med rige regioner i Europa. Denne påstand holder ikke ved en undersøgelse af statistikkerne over bruttonationalproduktet på regionalt plan i Den Europæiske Union udarbejdet af Eurostat og de seneste statistikkoplysninger, som danner grundlag for den »Første situationsrapport om økonomisk og social samhørighed«, der blev fremlagt af Kommissionen den 4. februar 2002⁽¹⁾. Selv om disse regioner forsvares deres fælles interesser afhængigt af de specifikke beføjelser, som de er tildelt, er de ikke mindre solidariske med de andre regioner og lokale myndigheder i Den Europæiske Union og er især interesseret i en retfærdig politik for økonomisk og social samhørighed;

Afsluttende bemærkning

1.46. opfordrer derfor alle regioner med lovgivningsmæssige beføjelser og alle andre subnationale myndigheder til at forene deres knowhow og erfaring med henblik på at samarbejde om at styrke anvendelsen af subsidiaritets- og nærhedsprincipperne i Den Europæiske Union.

2. Regionsudvalgets forslag til ændringer, der skal medtages i en ny traktat*Grundlæggende principper*

2.1. I Unionstraktatens artikel 6 bør der gøres rede for Unionens styringsprincipper, stort set som beskrevet i Kommissionens hvidbog om styreformer i EU, dvs. »åbenhed, deltagelse, ansvarlighed, effektivitet, subsidiaritet (nærhed), proportionalitet«. Regionsudvalget foreslår tilføjelse af »høring« og »partnerskab«.

2.2. I forbindelse med henvisningen til Unionens grundprincipper i Unionstraktatens artikel 6 bør regionalt selvstyre og den europæiske konvention om lokalt selvstyre og forpligtelsen til at respektere den udtrykkeligt nævnes: »Unionen respekterer princippet om regionalt selvstyre såvel som rettighederne i tilknytning til lokalt selvstyre, således som de garanteres ved Europarådets konvention af 1985 om lokalt selvstyre.«

2.3. I Unionstraktatens artikel 6, stk. 3, bør der henvises til EU's charter om grundlæggende rettigheder, og dets bestemmelser bør medtages i traktaten på de relevante steder. I denne forbindelse bør omtalen af respekten for medlemsstaternes nationale identitet udvides med følgende: »... medlemsstaternes nationale identitet samt — i overensstemmelse med deres interne organisering — regionernes og lokalsamfundenes identitet.«

Subsidiaritet

2.4. I EF-traktatens artikel 5 tilføjes: »Fællesskabet tager hensyn til (og respekterer) medlemsstaternes egne regler og organisering med hensyn til kompetencefordeling.«

2.5. Definitionen af subsidiaritet i EF-traktatens artikel 5 bør udtrykkeligt nævne »medlemsstaterne eller deres lokale og regionale myndigheder på grundlag af de kompetencer, de har fået overdraget af de enkelte medlemsstater«.

2.6. Samme artikel bør forudse en mekanisme (ikke nødvendigvis en ny institution) til overvågning af subsidiaritetsprincippets anvendelse, og medlemsstaterne bør pålægges »en pligt til at etablere en mekanisme til overvågning af princippet anvendelse i deres egen medlemsstat«.

⁽¹⁾ KOM(2002) 46 endelig.

2.7. EF-traktatens artikel 10, stk. 1:

»Medlemsstaterne og deres regioner og lokale enheder inden for rammerne af deres respektive beføjelser træffer alle almindelige eller særlige foranstaltninger, som er egnede til at sikre opfyldelsen af de forpligtelser, som følger af denne traktat, eller af retsakter foretaget af Fællesskabets institutioner.«

»Alle forslag til retsakter ledsages af et overslag over de (finansielle og administrative) ressourcer, som er påkrævet for gennemførelsen.«

Følgende tilføjes til EF-traktatens artikel 230: »EF-Domstolen har kompetence til at udtale sig om klager, der indbringes af en medlemsstat, en region eller en lokal myndighed i en medlemsstat eller Regionsudvalget under påberåbelse af, at subsidiaritetsprincippet krænkes.«

Høring

2.8. I EF-traktatens artikel 211 tilføjes til slut, at Kommissionen skal »udøve sin virksomhed i partnerskab med medlemsstaterne og med valgte regionale og lokale myndigheder eller organer, der repræsenterer dem, og herunder følge sine principper om god forvaltning, hvilket især indebærer høring.«

Regionsudvalget som institution

2.9. I EF-traktatens artikel 7 indsættes »et REGIONSUDVALG« i listen over fuldgyldige institutioner (som konsekvens heraf slettes henvisningen til Regionsudvalget i stk. 2).

2.10. I EF-traktatens femte del, afsnit I, kapitel 1 (»Institutionerne«), indsættes en ny 5. afdeling, »Regionsudvalget«, for at stadfæste Regionsudvalgets anmodning om anerkendelse som fuldgyldig institution. Artikler og bestemmelser i det nuværende kapitel 4 flyttes over til denne nye afdeling.

Regionsudvalgets ret til at anlægge sager ved EF-Domstolen bør forankres i EF-traktatens artikel 230, stk. 3, som bør lyde som følger: »Domstolen har på samme grundlag kompetence til

at udtale sig om klager, der indbringes af Europa-Parlamentet, Revisionsretten, ECB og Regionsudvalget med henblik på at bevare disses prærogativer.«

2.11. EF-traktatens artikel 263 affattes således: »Regionsudvalget, der er sammensat af repræsentanter for de regionale og lokale regeringer, varetager de opgaver, som denne traktat pålægger dem.«

2.12. Følgende tilføjes til EF-traktatens artikel 265, stk. 1: »Undladelse af høring af Regionsudvalget, hvor denne traktat kræver det, giver anledning til suspendering af proceduren i de øvrige institutioner (eller annullering af en allerede truffet beslutning) indtil fremsendelsen af Regionsudvalgets udtalelse inden for den tidsfrist, der er fastsat i denne traktat.« Dette vil give Regionsudvalget en suspensiv veto i sådanne tilfælde.

2.13. I EF-traktatens artikel 265, stk. 2, bør tidsfristen udvides til tre måneder for at tage højde for, at Regionsudvalget kun har ressourcer til at afholde 5 plenarforsamlinger om året.

2.14. I slutningen af EF-traktatens artikel 265, stk. 3, tilføjes følgende: »Regionsudvalget har ret til at rette skriftlige og mundtlige forespørgsler til Kommissionen.«

2.15. Et nyt stykke (stk. 7) føjes til artikel 265: »Rådet og Kommissionen udsender med regelmæssige mellemrum en forklarende rapport om foranstaltninger truffet på baggrund af Regionsudvalgets udtalelser.«

Fælles beslutningstagning

2.16. I EF-traktatens artikel 251, stk. 4, om sammensætningen af forligsudvalget medtages følgende: »Regionsudvalget kan deltage som observatør i forbindelse med alle emner, der i henhold til denne traktat kræver høring af udvalget, med henblik på at orientere de øvrige institutioner om konsekvenserne for de myndighedsniveauer, det repræsenterer.«

2.17. Regionsudvalget pålægger sin formand at fremsende denne udtalelse til formanden for Europa-Parlamentet, Rådet, Kommissionen og Det Europæiske Konvent.

Bruxelles, den 21. november 2002.

Albert BORE

Formand for

Regionsudvalget

Regionsudvalgets udtalelse om »En bedre fordeling og definition af kompetencen i EU«

(2003/C 73/16)

REGIONSUDVALGET HAR —

under henvisning til præsidiets beslutning af 14. maj 2002 om i henhold til EF-traktatens artikel 265, stk. 5, at udarbejde en udtalelse om dette emne og henvise det forberedende arbejde til Underudvalget for Konstitutionelle Anliggender og Styreformer i EU,

under henvisning til formandskabets konklusioner fra Det Europæiske Råd i Laeken den 14. og 15. december 2001 og navnlig Laeken-erklæringen om EU's fremtid,

under henvisning til EU's charter om grundlæggende rettigheder og navnlig præamblen heri,

under henvisning til Det Europæiske Konvents bidrag og navnlig CONV 47/02, CONV 50/02 og CONV 162/02 om kompetenceafgrænsningen og de retlige instrumenter,

under henvisning til Regionsudvalgets bidrag til Det Europæiske Konvent (CdR 127/2002 fin), der blev vedtaget den 4. juli 2002,

under henvisning til sin udtalelse af 13. marts 2002 om »Europa-Parlamentets udkast til betænkning om kompetenceafgrænsningen mellem Den Europæiske Union og medlemsstaterne« (CdR 466/2001 fin)⁽¹⁾,

under henvisning til forslag til udtalelse (CdR 119/2002 rev. 2) vedtaget den 4. oktober 2002 af Underudvalget for Konstitutionelle Anliggender og Styreformer i EU (ordfører: José Olivas Martínez (E-PPE), præsident for Generalitat Valenciana),

og ud fra følgende betragtninger,

Borgerne ønsker at få overblik over, hvem der gør hvad i EU, og stiller legitime krav om gennemsigtighed og forenkling af procedurerne.

Det er nødvendigt på EU-plan at anerkende den lovgivning, der allerede er fastlagt i selvstyrende områder og på regionalt plan.

Der bør indbygges fleksible mekanismer i EU's lovgivningsproces, så medlemsstaternes, regionernes og lokalsamfundenes forskellighed kan respekteres.

Regionsudvalget bør tildeles en aktiv rolle i kontrollen med overholdelsen af subsidiaritetsprincippet —

på den 47. plenarforsamling den 20. og 21. november 2002 (mødet den 21. november) med et flertal af stemmer for vedtaget følgende udtalelse.

1. Regionsudvalgets synspunkter

1.1. Regionsudvalget mener, at EU's nuværende mål, som de er nedfældet i traktaten, ikke alene skal bevares, men suppleres og styrkes. Det bør udtrykkeligt indføjes, at det er EU's mål at sikre principperne om frihed og demokrati, overholdelse af menneskerettighederne og de grundlæggende rettigheder samt retsstaten, respekt for kulturel, sproglig og regional mangfoldighed og udbredelsen af disse værdier i resten af verden.

1.2. Ligeledes bør målet om styrkelse af den økonomiske og sociale samhørighed udbygges med indføjes af territorial samhørighed som traktatens grundlæggende princip. De øgede forskelle, der er en konsekvens af udvidelsen, kræver en særlig indsats på dette område, ellers kan den politiske og økonomiske integration, som er EU's vigtigste mål, komme i fare.

1.3. Opfyldelsen af disse mål er en fælles opgave for EU's institutioner og de nationale, regionale og lokale myndigheder. I den forbindelse bør det samarbejdsprincip, som ligger implicit

⁽¹⁾ EFT C 192 af 12.8.2002, s. 31.

i EF-traktatens artikel 10⁽¹⁾, udtrykkeligt nævnes i den nye traktat.

1.4. Regionsudvalget anser det for nødvendigt, at der udformes mekanismer, som under iagttagelse af subsidiaritetsprincippet kan fremme overensstemmelsen mellem EU's forskellige politikker med udgangspunkt i grundlæggende horisontale mål såsom økonomisk og social samhørighed, miljøbeskyttelse og lige muligheder. Det må fastsættes i traktaterne, at alle EU's politikker skal tjene disse horisontale mål, således at opfyldelsen af dem kan kontrolleres af EF-Domstolen.

1.5. Hovedprincippet i kompetenceafgrænsningen i EU skal være, at enhver kompetence, som ikke er overdraget til EU, skal forblive hos medlemsstaterne. Dette princip er allerede medtaget i de nuværende traktater, men det er kun i EF-traktaten, at dette er udtrykkeligt nævnt.

1.6. Regionsudvalget understreger endnu en gang, at subsidiaritets- og proportionalitetsprincippet, som de er nedfældet i traktaterne, bør udbygges for at garantere konstitutionel respekt for regionernes og de lokale myndigheders kompetence. For at opnå en gennemsigtig kompetencefordeling og korrekt anvendelse af subsidiaritetsprincippet, må beslutningsprocedurerne endvidere ændres ud fra disse principper.

1.7. Nogle af de største hindringer for en passende kompetencefordeling er i virkeligheden manglen på et lovgivningshierarki og en klar klassificering af de regler, der skal anvendes, samt den manglende overholdelse af subsidiaritets- og proportionalitetsprincippet⁽²⁾. Disse principper har til formål i højere grad at inddrage borgerne i beslutningsprocessen via medlemsstaterne, regionerne og kommunerne.

1.8. Princippet for tildeling af kompetence bør konsolideres. Der bør følgelig indføres et kompetencefordelingssystem, som er klart og let forståeligt. Endvidere bør den lovgivende og udøvende magt og kontrolbeføjelserne i EU afgrænses tydeligere. Principperne om adskillelse, balance og samarbejde mellem myndighedsniveauerne bør defineres i den nye forfatningsmæssige ramme.

(1) »Medlemsstaterne træffer alle almindelige eller særlige foranstaltninger, som er egnede til at sikre opfyldelsen af de forpligtelser, som følger af denne traktat, eller af retsakter foretaget af Fællesskabets institutioner. De letter Fællesskabet gennemførelsen af dets opgaver. De afholder sig fra at træffe foranstaltninger, der er egnede til at bringe virkeliggørelsen af denne traktats målsætning i fare.«

(2) Se præsidiets notat 47/02 af 15. maj 2002.

1.9. Regionsudvalget går ind for, at EU får alle de beføjelser, som er nødvendige for at nå sine mål, og de bedst egnede instrumenter til at udføre sine opgaver (CdR 172/2002 fin, punkt 3.2). Det foreslår, at de tre søjler, som emneområderne er fordelt på, slås sammen, samtidig med at man bevarer en ad hoc-tilgang til lovgivningsprocedurerne og institutionernes kompetence. Rækkevidden af de instrumenter, der overdrages EU, bør afhænge af, om der er tale om enekompetence, konkurrerende, komplementær eller koordinerende kompetence.

1.10. Regionsudvalget ønsker at få styrket de politiske mål i unionstraktatens artikel 2:

- gennemførelse af en reelt fælles udenrigs- og forsvarspolitik ved f.eks. at tildele EU enekompetence på dette område, så EU får en mere betydningsfuld rolle på den internationale scene; dette forudsætter en integration af handels-, udviklings- og bistandspolitikken,
- etablering af et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed for de europæiske borgere med chartret om grundlæggende rettigheder som den vigtigste garant for disse rettigheder; EU's indvandrings- og asylpolitik bør være en reelt integreret politik, der på én gang tager hensyn til overholdelse af menneskerettighederne, bevarelse af EU's sociale samhørighed, bekæmpelse af illegal indvandring og udvikling af de lande, som indvandrerne kommer fra,
- konsolidering af den europæiske sociale og økonomiske model, hvor social og territorial samhørighed, et højt socialt beskyttelsesniveau og livskvalitet langt fra betragtes som uforeneligt med økonomiske fremskridt, men udgør forudsætningen for de enkelte regioners konkurrenceevne,
- en politik for bæredygtig udvikling i forbindelse med en bedre koordinering af miljøpolitikken, socialpolitikken og den økonomiske politik (CdR 127/2002 fin).

1.11. Regionsudvalget mener, som anført i tidligere udtalelser, at der med henblik på en bedre fordeling af kompetencen både bør tages højde for en ny kompetencefordeling og en tilbagegivelse af kompetence⁽³⁾. I den forbindelse må man dog være opmærksom på, at borgerne gerne ser, at EU udvikler flere instrumenter til opnåelse af nogle af sine mål, herunder især skabelsen af et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed, og at EU befæster sin rolle på internationalt plan.

(3) Se Regionsudvalgets udtalelse om »Europa-Parlamentets udkast til betænkning om kompetenceafgrænsningen mellem Den Europæiske Union og medlemsstaterne« (CdR 466/2001 fin).

1.12. Regionsudvalget mener, at enhver kompetencefordeling til enhver tid skal overholde subsidiaritetsprincippet.

1.13. Regionsudvalget slår fast, at EU's kompetence først og fremmest er af lovgivningsmæssig art, og at den er baseret på de fastlagte mål. Ansvar for omsættelse og gennemførelse påhviler hovedsageligt de nationale, regionale og lokale myndigheder, medmindre der indføres en begrundet undtagelse. Skønt traktaterne i enkelte tilfælde giver EU enekompetence, er det normalt de nationale, regionale eller lokale myndigheder, der skal tage sig af den endelige gennemførelse.

1.14. Overholdelsen af subsidiaritetsprincippet måles derfor også på baggrund af intensiteten af det valgte juridiske instrument. Rammebestemmelser og direktiver skal derfor a priori benyttes som de bedst egnede retlige instrumenter. På denne baggrund bør antallet af procedurer reduceres, ligesom der bør anvendes en terminologi, der svarer til gængse begreber i medlemsstaterne, som borgerne er bedre kendt med, nemlig lovgivning og rammelovgivning. Man bør kun skride til mere detaljeret regulering, når det er nødvendigt for at nå målet. Når lovgivningen er udarbejdet, skal der tages hensyn til subsidiaritetsprincippet ved udvælgelsen af det kompetente myndighedsniveau, der skal tage sig af omsætningen og gennemførelsen. Hvis man vælger i retsgrundlaget at overdrage kompetencen til omsætning til EU-institutionerne, skal det ligeledes motiveres klart med overholdelsen af de krav, som følger af subsidiaritetsprincippet.

1.15. I praksis er hverken artikel 5 eller protokollen, der er vedlagt Amsterdam-traktaten, blevet anvendt helt tilfredsstillende af flere grunde. Dels har Kommissionen undertiden misforstået sin politiske opgave, dels er artikel 5 uklart formuleret. Det er helt sikkert de regionale og lokale myndigheder, som har lidt mest under den utilstrækkelige anvendelse af subsidiaritetsprincippet.

1.16. Spørgsmålet om kontrollen med anvendelsen af subsidiaritets- og proportionalitetsprincippet og med kompetencefordelingen har givet anledning til en debat om, hvorvidt en forudgående politisk kontrol eller en efterfølgende retslig prøvelse ved EF-Domstolen er at foretrække. Regionsudvalget anser en retslig prøvelse for mest hensigtsmæssig, da det herigennem kan få en aktiv klageadgang. Den politiske kontrol med EU-lovgivningen tilkommer først og fremmest EU-institutionerne, men Regionsudvalget anerkender også de nationale, regionale og lokale parlamenters rolle i overvågningen af deres nationale regerings handlen i Rådet.

1.17. Hvis der indføres en efterfølgende retslig prøvelse, må der også fastlægges en ny appelprocedure med en opsættende virkning på retsakternes ikrafttræden. Denne procedure skal kunne indledes af Kommissionen, et betydeligt mindretal i Rådet, Europa-Parlamentet og Regionsudvalget. Der bør fastsættes en frist for rettens afgørelse på 30 dage, hvorefter enhver diskussion om, hvorvidt subsidiaritetsprincippet, proportionalitetsprincippet og kompetencereglerne er anvendt korrekt eller ej i den pågældende sag, må ophøre.

1.18. EU skal fortsat kunne reagere fleksibelt på de nye udfordringer. Imidlertid bør bestemmelser som dem, der findes i EF-traktatens artikel 95 og 308, præciseres i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet. Derigennem kan man bevare dynamikken i integrationsprocessen og således sikre mulighed for en fremtidig udvikling i kompetencefordelingen mellem EU og medlemsstaterne.

2. Regionsudvalgets anbefalinger

Gennemsigthed og afgrænsning af kompetencen

2.1. Princippet om samarbejde mellem alle myndighedsniveauer bør være et af grundprincipperne i den fremtidige Unions funktionsmåde som et konkret udtryk for viljen til i fællesskab at realisere målene for den europæiske integrationsproces.

2.2. EF-traktatens artikel 5 bør udtrykkeligt nævne de subnationale (regionale og lokale) myndigheder.

2.3. Proceduren med fælles beslutningstagning skal anvendes på alle sager for at sikre Europa-Parlamentets deltagelse. Regionsudvalget bør i tilfælde af obligatorisk høring som fastlagt i traktaten inddrages i denne procedure lige fra starten.

2.4. Regionsudvalgets deltagelse bør også styrkes ved hjælp af et bindende instrument, som nødvendigvis skal have større rækkevidde end en simpel udtalelse; den kan f.eks. bestå i en opsættende veto eller en beføjelse til at tage lovgivningsinitiativer, som begrænses til de områder, som henhører under de regionale og lokale myndigheders kompetence, og hvorom Regionsudvalget obligatorisk skal høres, herunder især regelmæssige reformer af EU-politikken på områder såsom struktur-fondene eller transport.

2.5. Hvad angår klassificeringen af kompetencen støtter Regionsudvalget Europa-Parlamentets forslag, som skelner mellem:

- EU's særskilte kompetence eller enekompetence, hvor det først og fremmest er EU-institutionerne, som har ansvaret.
- Delt kompetence, hvor ansvaret er fordelt mellem EU og medlemsstaterne (og — alt efter den interne fordeling i medlemsstaterne — mellem nationale, regionale og lokale myndigheder).
- Supplerende kompetence, hvor EU kun har kompetence til at supplere og støtte medlemsstaternes indsats, vedtage incitamentter eller koordinere medlemsstaternes politik. Der bør her skabes større klarhed gennem en bedre afgrænsning af EU's handlemuligheder for at beskytte medlemsstaternes og de lavere myndighedsniveaues særlige kompetence på områderne uddannelse, ungdomsannonliggender, civilforsvar, kultur, sport, sundhedsvæsen, industri og turisme. I det tilfælde, hvor medlemsstaterne skønner, at det er nødvendigt inden for et af de områder, som berører den supplerende kompetence, at gøre brug af den åbne koordinationsmetode, bør denne ledsages af en egentlig parlamentarisk kontrol og involvere de subnationale beslutningsniveauer med handlingsbeføjelser på området.

2.6. Den nuværende fordeling af kompetencen ud fra de mål, der tilstræbes, bør efter Regionsudvalgets opfattelse opretholdes, og EU bør have beføjelse til at tage alle nødvendige midler i anvendelse for at nå disse mål. EU's handlemuligheder går derfor på tværs af kompetenceopdelingen. Dette system er nøgleelementet i EU's integration og skal vedblivende være det, forudsat at subsidiaritets- og proportionalitetsprincippet overholdes i den forbindelse.

2.7. En klarere kompetenceafgrænsning kan altså ikke klares med en udarbejdelse af et katalog eller en liste over kompetencen på konkrete områder, som kun vil illudere gennemsigtighed og ikke hjælpe borgerne til at få et bedre overblik, eftersom virkeligheden er meget svær at kategorisere, og regulering på ét område altid virker ind på andre. Desuden er kompetencen i praksis næsten altid delt (hvad enten den er konkurrerende, komplementær osv.).

Anvendelse og overholdelse: rammelovgivning og kontrolsystem

2.8. I overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet bør der i højere grad anvendes rammebestemmelser for at give

medlemsstaterne og i givet fald de regionale og lokale myndigheder mulighed for at tilpasse lovgivningen til deres særlige forhold.

2.9. Regionsudvalget mener, at en korrekt anvendelse af subsidiaritetsprincippet er af vital betydning for overholdelsen af principperne om lokalt og regionalt selvstyre. Dette princip bør derfor anerkendes i traktaten som udtryk for den grundlæggende rolle, de lokale og regionale myndigheder — som det laveste myndighedsniveau — spiller for tilnærmelsen af beslutningsprocessen til borgerne.

2.10. Problematikken omkring opgavefordelingen mellem EU og medlemsstaterne vedrører også udøvelsen af kompetencen. Da det er Kommissionen, som vedtager gennemførelsesbestemmelserne inden for områder, hvor de subnationale beslutningsniveauer har handlingsbeføjelser, bør repræsentanterne for de lokale og regionale administrationer også deltage i komitologiprocedurerne.

2.11. Regionsudvalget ønsker som institutionel repræsentant for de lokale og regionale myndigheder at spille en ledende rolle i kontrollen med overholdelsen af subsidiaritetsprincippet.

2.12. Regionsudvalget støtter forslaget om at oprette en særlig instans ved EF-Domstolen, som udelukkende skal have til opgave at overvåge anvendelsen af subsidiaritets- og proportionalitetsprincippet.

Konneksitetsprincippet og sikringen af fleksibilitet

2.13. Regionsudvalget understreger nødvendigheden af, at konneksitetsprincippet bliver overholdt, således at enhver opgave, som pålægges de regionale og lokale myndigheder, ledsages af de fornødne finansieringsmidler.

2.14. Regionsudvalget er enig i, at den fleksibilitet, der er indbygget i EF-traktatens artikel 95 og 308 bør opretholdes. Dette forudsætter dog under alle omstændigheder Europa-Parlamentets godkendelse og høring af Regionsudvalget i spørgsmål af større territorial betydning.

2.15. Det pålægger sin formand at forelægge denne udtalelse for Det Europæiske Konvent, EU's formandskab, Rådet, Europa-Parlamentet samt Kommissionen.

Bruxelles, den 21. november 2002.

Albert BORE
Formand for
Regionsudvalget

Regionsudvalgets udtalelse om »Mere demokrati, åbenhed og effektivitet i EU«

(2003/C 73/17)

REGIONSUDVALGET HAR —

under henvisning til præsidiets beslutning af 14. maj 2002 om at afgive udtalelse i henhold til EF-traktatens artikel 265, stk. 5, og henviser det forberedende arbejde til Underudvalget for Konstitutionelle Anliggender og Styreformer i EU,

under henvisning til formandskabets konklusioner efter Det Europæiske Råd i Laeken den 14.-15. december 2001 og navnlig Laeken-erklæringen om Unionens fremtid,

under henvisning til hvidbogen af 25. juli 2001 om nye styreformer i EU (KOM(2001) 428 endelig),

under henvisning til sit bidrag til Konventet af 4. juli 2001, hvor udvalgets vigtigste forventninger til EU's fremtid opsummeres og en række punkter på Konventets dagsorden behandles (CdR 127/2002 fin),

under henvisning til sin resolution af 14. november 2001 om forberedelsen af Det Europæiske Råd i Laeken og videreudviklingen af Den Europæiske Union på den næste regeringskonference i 2004 (CdR 104/2001 fin)⁽¹⁾,

under henvisning til Regionsudvalgets rapport om nærhed af 20. september 2001 (CdR 436/2001 fin) og Salamanca-erklæringen af 22. juni 2001 (CdR 107/2001 fin),

under henvisning til sin resolution af 4. april 2001 om »Resultatet af Regeringskonferencen 2000 og debatten om Den Europæiske Unions fremtid« (CdR 430/2000 fin)⁽²⁾,

under henvisning til sine udtalelser af hhv. 14. december 2000 om »Nye former for beslutningsstrukturer: Europa som grobund for borgerinitiativ« (CdR 182/2000 fin)⁽³⁾ og 13. marts 2002 om hvidbogen om »Nye styreformer i EU« (CdR 103/2001 fin)⁽⁴⁾,

under henvisning til forslag til Regionsudvalgets udtalelse (CdR 120/2002 rev. 2), som blev vedtaget den 4. oktober 2002 af Underudvalget for Konstitutionelle Anliggender og Styreformer i EU med Jack McConnell (UK-PSE), Skotlands førsteminister (UK/PSE), som ordfører, og

ud fra følgende betragtninger:

Regionsudvalget blev givet aktiv observatørstatus på det af Det Europæiske Råd i Laeken nedsatte Konvent; samtidig fastslog Det Europæiske Råd, at man også skal tage fat på spørgsmålene om mere demokrati, gennemsigtighed og effektivitet i EU, hvis der skal skabes fornyelse i EU,

med henblik på at skabe mere demokrati, gennemsigtighed og effektivitet i EU henviste stats- og regeringscheferne på Det Europæiske Råd i Laeken ved flere lejligheder til behovet for at reformere arbejdsgangen i EU-institutionerne og EU's beslutningsproces for at bringe dem tættere på borgerne,

regioner og lokale myndigheder er af natur placeret tættere på borgerne end noget andet beslutningsniveau og står for den daglige gennemførelse af hovedparten af fællesskabsbeslutningerne og er således de, som gør EU relevant for borgerne,

EU's lokale og regionale myndigheder ønsker at deltage fuldt ud i debatten efter Nice om EU's fremtid som forberedelse på en fremtidig reform af Unionen —

på sin 47. plenarforsamling den 20. og 21. november 2002 (mødet den 21. november) enstemmigt vedtaget følgende udtalelse.

⁽¹⁾ EFT C 107 af 3.5.2002, s. 36.

⁽²⁾ EFT C 253 af 12.9.2001, s. 25.

⁽³⁾ EFT C 144 af 16.5.2001, s. 1.

⁽⁴⁾ EFT C 192 af 12.8.2002, s. 24.

1. Regionsudvalgets synspunkter

Regionsudvalget

1.1. mener, at debatten om EU's fremtid er særdeles vigtig i lyset af de udfordringer, EU snart vil stå over for.

1.2. finder, selv om EU har været en succes, at der er en række spørgsmål, som må løses, hvis denne succes skal fastholdes. Det er en kendsgerning, som EU-institutionerne, medlemsstaterne og de subnationale og lokale myndigheder har erkendt. Den lave valgdeltagelse ved valgene til Europa-Parlamentet er et klart vidnesbyrd om, at EU's borgere er ved at miste interessen for EU. Der er også en voksende opfattelse af, at EU blander sig i spørgsmål, som medlemsstaterne, de subnationale myndigheder eller kommunerne bør tage sig af.

1.3. erkender, at en reform er så meget desto vigtigere i betragtning af de sandsynlige virkninger af EU's forestående udvidelse.

1.4. hilser Det Europæiske Konvent om EU's fremtid velkommen som et innovativt og bredspektret middel til at udvikle forslag om vejen frem.

1.5. understreger, at det er vigtigt at fokusere på, hvad borgerne egentlig forventer af EU. EU kan skabe og skaber faktisk betydelige, konkrete fordele såsom økonomisk velstand, øget sikkerhed, social retfærdighed, et bedre miljø, forbedret livskvalitet og voksende global indflydelse.

1.6. påpeger, at man må sikre, at EU kan skabe sådanne resultater med et minimum af ressourcer og så effektivt som muligt samt, hvad også er vigtigt, på en måde, så borgerne kan se og forstå, at det er EU, som skaber disse resultater. EU er nødt til at fungere på en mere demokratisk, gennemsigtig og effektiv måde, for at borgerne kan se, at EU indebærer fordele for deres hverdag. EU er nødt til at gå i dialog med og inddrage de enkelte borgere, så de føler, at de ikke står uden for indflydelse, men kan påvirke EU.

1.7. mener, at selv om foranstaltninger til fremme af demokrati og gennemsigtighed synes at være i strid med foranstaltninger til at gøre beslutningstagningen mere effektiv, er det muligt at udvælge foranstaltninger, som både styrke demokratiet og øger effektiviteten. At der synes at være et stort demokratisk underskud skyldes i stor udstrækning, at borgerne ikke ved, hvilke spørgsmål og sager som behandles/debatteres i EU-institutionerne, og ofte heller ikke klart kan gennemskue, hvem der har ansvaret. Som følge heraf udebliver den normale demokratiske proces, hvor borgere og relevante aktører med deres holdninger præger beslutningsprocessen. Det kan have to hovedvirkninger:

1.7.1. For det første bliver ikke alle EU's forskellige dele afspejlet, hvilket indebærer en fare for, at der gennemføres uhensigtsmæssige og dyre beslutninger, og at det eventuelt er nødvendigt at indføre omkostningskrævende foranstaltninger for at rette op på fejltagelser.

1.7.2. For det andet støder borgerne ofte først på en EU-lov, når de ikke har andet valg end at adlyde den, hvilket fører til utilfredshed og en følelse af at stå uden for indflydelse. Det skaber en fare for, at lovgivningen ikke får helhjertet støtte fra dem, hvis støtte er afgørende for en succesfuld gennemførelse af samme lovgivning.

1.8. mener derfor, at det er Regionsudvalgets opgave at fastlægge, hvordan man kan fremme større gennemsigtighed i EU's beslutningsproces og anspore til større inddragelse af lokale og regionale myndigheder (som er de organer, der er tættest på borgerne), samtidig med at man fremmer en mere effektiv beslutningsproces.

1.9. er overbevist om, at EU's borgere har brug for en klarere forståelse af EU's vision og mål. Det er vigtigt, at borgerne føler, at de har indflydelse på EU's tiltag og beslutninger. Borgerne må føle, at EU er åben og ansvarlig, og at beslutningsprocessen er klar og gennemskelig. EU må blive bedre til at demonstrere, at man beskæftiger sig med spørgsmål, der er relevante for de enkelte borgere, og at man lægger større vægt på resultaterne end på beslutningsmekanismerne. EU må understrege over for sine borgere, at det er villigt til at indføre nye foranstaltninger på en måde, som tager hensyn til den institutionelle mangfoldighed, der findes på medlemsstats-, subnationalt og lokalt niveau.

1.10. mener, at det f.eks. kan ske ved at modernisere EU's institutionelle opbygning og lovgivnings- og beslutningsprocedurer. Der er en lang række mulige reformer, som bør overvejes af Det Europæiske Konvent om EU's fremtid og på regeringskonferencen i 2004. Laeken-erklæringen fremsætter en række spørgsmål vedrørende demokrati, gennemsigtighed og effektivitet. Nærværende udtalelse fokuserer på to områder. Udtalelsen koncentrerer sig om den særlige og vigtige rolle, som de subnationale og lokale myndigheder kan spille sammen med Regionsudvalget for at opfylde målsætningen om, at afstanden mellem EU og dets borgere skal mindskes. Udtalelsen foreslår reformer af EU's institutioner, der er nødvendige, hvis de skal kunne tage hensyn til og afspejle de regionale og lokale myndigheders vigtige rolle.

1.11. minder om Regionsudvalgets bidrag til Det Europæiske Konvent om Europas fremtid af 4. juli 2002 (CdR 127/2002 fin), som krævede, at Regionsudvalget skal have status som EU-institution med alle dertil hørende rettigheder, samt at dets funktioner skal styrkes.

1.12. henleder opmærksomheden på sin udtalelse af 20.-21. november 2002 om En bedre fordeling og definition af kompetencen i EU og bekræfter forslagene heri om at opstille økonomisk, social og territorial samhørighed, bæredygtig udvikling og lige muligheder som centrale horisontale EU-mål.

1.13. henviser til sin udtalelse af 20.-21. november 2002 om Forenkling af EU's instrumenter og bekræfter forslagene heri om inddragelse af det regionale og lokale niveau og større gennemsigtighed i udvalgsstrukturen, anvendelse af subsidiaritetsprincippet i gennemførelsen af forenklingstiltag og brug af forudgående konsekvensanalyser.

1.14. henviser til sin udtalelse af 20.-21. november 2002 om Mod en forfatning for de europæiske borgere og bekræfter forslagene heri om bedre beskyttelse af subsidiaritets- og proportionalitetsprincippet, samt om at en konstitutionel traktat skal indeholde en direkte reference til princippet om fleksibel gennemførelse på nationalt, regionalt og subregionalt niveau.

2. Regionsudvalgets henstillinger

Regionsudvalget

— Overordnede principper

2.1. foreslår, at EU ved udarbejdelsen af reformer, der skal skabe mere demokrati, gennemsigtighed og effektivitet, bør følge nedenstående principper:

2.2. mener, at det med henblik på at skabe større gennemsigtighed bør præciseres, hvilket organ der gør hvad i EU, og forklares tydeligere, at beføjelser, der ikke er overdraget til EU, fortsat hører under medlemsstaterne og de subnationale og lokale myndigheder. Klarere rolle- og ansvarsfordeling indebærer enklere og mere effektive procedurer og mere virkningsfulde politikker. Kommissionen bør styrke demokratiet i EU ved at handle inden for traktaternes rammer, i henhold til subsidiaritets- og proportionalitetsprincippet og under hensyntagen til medlemsstaternes nationale, regionale og lokale kulturelle identitet. EU må også respektere, at det er medlemsstaterne, der fastlægger den interne kompetencefordeling.

2.3. mener, at hvis EU virkelig skal øge sin demokratiske legitimitet, er det også nødvendigt, at de subnationale og lokale myndigheder i større grad inddrages i EU's lovgivnings- og beslutningsprocedurer. Effektive styreformer bør gøre det lettere for borgerne at deltage i og have indflydelse på politikplanlægningen ved at inddrage de regionale og lokale myndigheder i større omfang. De regionale og lokale myndigheder gennemfører (og i visse tilfælde vedtager) EU-lovgivning. De er også demokratisk valgt og repræsenterer det myndighedsniveau, der er tættest på borgerne. Det er på grund af den korte afstand til borgerne, at de bør spille en større rolle og have større indflydelse på EU's processer.

2.4. er af den opfattelse, at man foruden disse specifikke relationer bør anerkende, at debatten om demokrati, gennemsigtighed og effektivitet ikke blot bør fokusere på, hvad Laeken-erklæringen beskriver som de »nuværende institutioner«, men også på Regionsudvalgets rolle og funktioner i betragtning af dets rolle som en af koordinаторerne og repræsentanterne for de regionale og lokale myndigheders synspunkter og i betragtning af dets kommende position i den institutionelle struktur.

2.5. er af den opfattelse, at hvis EU skal opstille sine mål og prioriteringer mere effektivt, bør man præcisere målene på mellemlang og lang sigt og vise, at der er en klar forbindelse mellem EU-lovgivningen og de prioriteringer, som stats- og regeringscheferne fastlægger på Det Europæiske Råd. Denne proces kunne fremmes ved at sikre større åbenhed omkring alle EU's styreformer, herunder træffe foranstaltninger, som vil give det lokale og regionale niveau større indflydelse. Rådets arbejdsgang bør gøres mere gennemsigtig og tilgængelig for alle borgere ved at bygge på de gode fremskridt, der blev gjort på Det Europæiske Råd i Sevilla, herunder beslutningen om, at de forskellige faser i beslutningsprocessen skal gøres mere åbne for offentligheden.

2.6. finder, at der er behov for mere fleksible gennemførelsesmetoder, der kan tage hensyn til lokale og regionale forhold, og som bygger på større samarbejde mellem Kommissionen og gennemførelsesmyndigheder. Udvalget vil udarbejde en særskilt udtalelse om dette emne, men det er vigtigt, at dette emne også tages op, når man diskuterer, hvordan Kommissionens autoritet og effektivitet kan styrkes. Medmindre gennemførelsesmyndighederne har tilstrækkelig margin til at omsætte EU-foranstaltninger til praksis på en måde, som er i overensstemmelse med deres egne særlige forhold, eller har mulighed for et tættere samarbejde med Kommissionen om disse spørgsmål, er det højst sandsynligt, at gennemførelsen bliver langsom eller må opgives undervejs, og at der vil blive sat spørgsmålstejn ved Kommissionens autoritet.

— *Konkrete foranstaltninger*

2.7. bifalder, at alle EU-institutioner har forpligtet sig til at skabe mere demokrati, gennemsigtighed og effektivitet i EU. I denne udtalelse opstilles en række principper, som ifølge Regionsudvalget er afgørende for gennemførelsen af sådanne forbedringer. Laeken-erklæringen efterlyste synspunkter om en række specifikke foranstaltninger og forslag. Visse af disse vedrører spørgsmål, som ikke er af direkte relevans for Regionsudvalget og dets medlemsmyndigheder. Nærværende udtalelse fokuserer derfor på sådanne foranstaltninger til at løse specifikke spørgsmål i Laeken-erklæringen, der ved Regionsudvalgets og de subnationale og lokale myndigheders indsats kan realisere de mål, der er udtrykt i ovennævnte principper.

2.8. opfordrer Det Europæiske Konvent om EU's fremtid til at anerkende betydningen af disse principper samt overveje følgende specifikke foranstaltninger som et middel til at reformere EU i overensstemmelse med principperne.

2.8.1. Gennemsigtighed i funktioner, roller og ansvar

- Udarbejdelse af en udvidet erklæring om principper vedrørende subsidiaritet, der helst bør indskrives i EU-traktaterne, hvilket vil styrke og tydeliggøre EU's gennemsigtighed.
- Etablering af et effektivt system til at kontrollere subsidiaritet. En række modeller — der spænder fra brug af EU-domstolen til oprettelse af et organ, svarende til Conseil Constitutionnel i Frankrig — er blevet foreslået af nogle af debattens bidragsydere. Det vil ikke være passende at fremsætte endelige, detaljerede synspunkter i denne udtalelse. Ikke desto mindre bør et sådant system både have en forudgående og en opfølgende komponent. Det bør være i stand til at reagere hurtigt og må ikke pålægge EU's arbejdsprocedurer en tung bureaukratisk ekstrabyrde. Hvis systemet skal blive effektivt, må det inddrage de substatslige myndigheder, da de regionale og lokale myndigheder spiller en vigtig rolle i gennemførelsen og vedtagelsen af en stor del af EU's lovgivning. Dette må dog ikke tilsløre det forhold, at en klarere opgavefordeling mellem EU og medlemsstaterne vil bidrage til en bedre efterlevelse af subsidiaritetsprincippet.

2.8.2. Det regionale og lokale niveaus indflydelse på beslutningsprocessen

- Hurtig gennemførelse af handlingsplanen om bedre lovgivning er et middel til at forbedre EU's effektivitet. I forbindelse med gennemførelsen af sådanne foranstaltninger opfordres Kommissionen til at anerkende, at de regionale og lokale myndigheder yder et vigtigt bidrag.

- Større brug af informationsteknologi vil være med til at fremskynde visse EU-procedurer, f.eks. høringsprocedurerne, og forbedre adgangen til information.

- De, som er med til at gennemføre målene, f.eks. de regionale og lokale myndigheder, bør være med til at opstille dem.

- Indførelse af en adfærdskodeks om høring, som nu foreslås af Kommissionen. Kodeksen bør indebære en systematisk, tidlig dialog mellem Kommissionen og subnationale og lokale myndigheder, og bør give rigelig tid til effektiv høring, hvis den skal opfylde sine målsætninger.

2.8.3. Regionsudvalgets rolle

- Med henblik på at øge både gennemsigtigheden og demokratiet bør institutionerne i sager, hvor de træffer en foranstaltning uden hensyntagen til Regionsudvalgets udtalelse, som minimum være forpligtet til at forklare, hvorfor de har besluttet at sidde Regionsudvalgets synspunkt overhørig.
- Ligesom de enkelte subnationale og lokale myndigheder ønsker at blive hørt om alle anliggender, der vedrører deres kompetencer, bør listen over emner, som det skal være obligatorisk at høre Regionsudvalget om, udvides til at omfatte alle områder, som vedrører dets medlemsmyndigheders beføjelser, herunder f.eks. landbrug, samt forskning og teknologisk udvikling.
- Regionsudvalget bør få ret til at rette skriftlige og mundtlige spørgsmål til Europa-Kommissionen.
- Regionsudvalget erkender, at det i forbindelse med disse reformer bør have som mål at sikre legitimiteten og maksimere fordelene ved at overveje, hvordan det bedst sikrer, at dets aktiviteter har størst mulig relevans i forbindelse med de problemer, som optager de regionale og lokale myndigheder i Europa.
- Regionsudvalget bør inddrages fuldt ud i enhver mekanisme, der etableres med henblik på håndhævelse af subsidiaritetsprincippet.

2.8.4. EU's strategiske målsætninger og prioriteringer

- Regelmæssig udarbejdelse af en erklæring om EU's målsætninger.
- Offentligheden bør have adgang til rådsmøder, hvor lovgivning vedtages.

- Der bør foretages en evaluering af, hvordan uddannelse og medier øger forståelsen af EU's målsætninger og procedurer.

2.8.5. Mere fleksible midler til gennemførelse

- Som hovedregel bør der gøres større brug af kortfattet, strategisk lovgivning.
- Større brug af ikke-retlige instrumenter, hvor dette er muligt.
- Alle parter, der deltager i gennemførelsen af EU-direktiver, herunder også de regionale og lokale myndigheder, bør fra starten fastlægge, hvad dette vil indebære. Det kan f.eks. ske ved at bruge »trepartskontrakter«, som det foreslås i Kommissionens hvidbog om styreformer, og

som nu afprøves på miljøområdet. Sådanne kontrakter (mellem Kommissionen, medlemsstater og subnationale myndigheder) bør have som formål at gennemføre EU-politikker på den for lokale forhold mest hensigtsmæssige måde.

- I tilfælde, hvor en gennemførelses- eller lovgivende myndighed i god tro ikke har kunnet opfylde en målsætning, bør Kommissionen overveje konstruktive alternativer, inden den iværksætter sanktioner.
- Man bør så vidt muligt tilstræbe, at antallet af procedurer reduceres, og at der anvendes en terminologi, der svarer til gængse begreber i medlemsstaterne, som borgerne er bedre kendt med, nemlig lovgivning og rammelovgivning.

2.9. giver sin formand instruks om at videresende denne udtalelse til EU-konventet, EU-formandskabet, Rådet, Europa-Parlamentet samt Kommissionen.

Bruxelles, den 21. november 2002.

Albert BORE

Formand for

Regionsudvalget

Regionsudvalgets udtalelse om »Forenkling af EU's lovgivningsinstrumenter«

(2003/C 73/18)

REGIONSUDVALGET HAR —

under henvisning til præsidiets beslutning af 14. maj 2002 om i henhold til EF-traktatens artikel 265, stk. 5, at afgive udtalelse og henvise det forberedende arbejde til Underudvalget for Konstitutionelle Anliggender og Styreformer i EU,

under henvisning til formandskabets konklusioner fra Det Europæiske Råd i Laeken den 14. og 15. december 2001 og navnlig Laeken-erklæringen om EU's fremtid,

under henvisning til hvidbogen om nye styreformer i EU af 25. juli 2001 (KOM(2001) 428 endelig),

under henvisning til Kommissionens udtalelse om »Styreformer i EU: Bedre lovgivning« (KOM(2002) 275 endelig),

under henvisning til Kommissionens meddelelse: Handlingsplanen »bedre og enklere lovgivningsmæssige rammer« (KOM(2002) 278 endelig),

under henvisning til Kommissionens rapport om »Bedre lovgivning 2001« (KOM(2001) 728 endelig),

under henvisning til Kommissionens meddelelse om konsekvensanalyse (KOM(2002) 276 endelig),

under henvisning til Kommissionens meddelelse: Høringsdokument: mod en stærkere hørings- og dialogkultur — Forslag til generelle principper og minimumsstandarder ved Kommissionens høring af interesserede parter (KOM(2002) 277 endelig),

under henvisning til anbefalingerne i Mandelkern-rapporten,

under henvisning til bidragene fra sekretariatet for Det Europæiske Konvent CONV 50/02 og CONV 162/02,

under henvisning til Regionsudvalgets bidrag til Det Europæiske Konvent, som blev vedtaget den 4. juli 2002 (CdR 127/2002 fin),

under henvisning til Regionsudvalgets tidligere udtalelser om gennemførelse af EU-lovgivningen (CdR 51/1999 fin) ⁽¹⁾, subsidiaritetsprincippet (CdR 302/98 fin) ⁽²⁾ og Kommissionens rapporter »Bedre lovgivning 1998 og 1999« (CdR 50/1999 fin) ⁽³⁾ og CdR 18/2000 fin) ⁽⁴⁾,

under henvisning til Regionsudvalgets udtalelse af 13. marts 2001 om »Hvidbogen om styreformer i EU« (CdR 103/2001 fin) ⁽⁵⁾,

under henvisning til forslag til Regionsudvalgets udtalelse (CdR 121/2002 rev.) vedtaget af Underudvalget for Konstitutionelle Anliggender og Styreformer i EU den 4. oktober 2002 med Massimo Guarischi (I-PPE), medlem af det regionale råd i Lombardiet som ordfører —

på sin 47. plenarforsamling den 20. og 21. november 2002 (mødet den 21. november) enstemmigt vedtaget følgende udtalelse.

⁽¹⁾ EFT C 374 af 23.12.1999, s. 25.

⁽²⁾ EFT C 198 af 14.7.1999, s. 73.

⁽³⁾ EFT C 374 af 23.12.1999, s. 11.

⁽⁴⁾ EFT C 226 af 8.8.2000, s. 60.

⁽⁵⁾ EFT C 192 af 12.8.2002, s. 24.

1. Regionsudvalgets synspunkter

1.1. Forenkling som et redskab til opnåelse af en relevant EU-lovgivning af høj kvalitet

1.1.1. Kommissionen stiller forslag om at anvende mekanismer, der er nyttige hvad angår forenkling og rationalisering, såsom samregulering, selvregulering og frivilligt samarbejde samt evaluering og opfølgning af lovgivningen. Regionsudvalget er stemt for, at disse mekanismer skal bidrage til princippet om »lovgivningens kvalitet«. Indførelse af »princippet om kvalitet« ville give mulighed for at indbringe klager for EF-Domstolen i henhold til EF-traktatens artikel 230 (eller i henhold til artikel 232, hvis institutionen har undladt at handle), hvorved der ville blive lagt mere vægt på demokratimetoden, som er udgangspunktet for forenklingen.

1.1.2. Hvad angår kontrolofasen, har Kommissionen på behørig vis rejst problemstillingerne i forbindelse med »udvalgsproceduren«, som — udover at indeholde elementer, der komplicerer og forsinker beslutningsprocesserne — også kritiseres for manglende gennemsigtighed og for ikke at være tilstrækkelig tæt på regionerne, dvs. de endelige brugere, som forenklingen specifikt retter sig mod. Hvad angår nye måder til overvågning af Kommissionens handle, foreslår Regionsudvalget, at der gives mere plads til institutionelle rådgivende organer.

1.1.3. Hvis lovgivningsmagten, den udøvende magt og de deraf følgende beføjelser til institutionerne lægges fast i den fremtidige forfatningstraktat, kan det blive et udgangspunkt, som åbner nye muligheder for forenkling og forbedring af lovgivningen og skaber bedre betingelser for at anvende subsidiaritets-, proportionalitets- og nærhedsprincippet på regionerne.

1.1.4. I arbejdet med forenkling og forbedring af regelkvaliteten opstår spørgsmålet om revision af EU's institutionelle struktur uundgåeligt. Udvidelsen kan i øvrigt i så henseende blive en lejlighed til at forbedre den institutionelle struktur og regelrammen samt til at tilpasse disse til den stedfundne udvikling.

1.2. Høringskulturen

1.2.1. Regionsudvalget værdsætter Kommissionens udtalelse ⁽¹⁾ om, at »gennemførelsen af de fælles politikker skal være så decentraliseret som muligt«, den eksplicitte retningslinje om at tage mere hensyn til »mangfoldigheden, når det gælder lokale forhold«, samt anerkendelsen af den »manglende nærhed« i EU's lovgivning. Skal man tilfredsstille de nævnte krav og behov, som Kommissionen eksplicit har anerkendt, skal subsidiaritetsprincippet anvendes rigtigt, ligesom Regionsudvalgets specifikke funktion i dets egenskab af rådgivende institutionelt organ skal udnyttes optimalt.

1.2.2. Når man skal udarbejde og vurdere forenklingstiltag, skal subsidiaritets- og proportionalitetsprincippet til stadighed være de ledende kriterier. Arbejdet med forenkling, som foregår i forbindelse med EU's strukturfonde ⁽¹⁾, og hvis indvirkning er særlig markant på regionalt/lokalt niveau, er et bevis herpå. Den måde, subsidiaritetsprincippet er blevet anvendt på i forbindelse med den fælles forvaltning af disse EU-programmer (partnerskab), har givet anledning til utilfredshed både i overvågningsudvalget og på programlægningsplanet (programtillæggene). Hverken kravet til Kommissionen om at sende klar og entydig besked til medlemsstaterne om, hvilke retningslinjer der ønskes fulgt i forvaltningen af programmerne, eller kravet til de enkelte medlemsstater om at vælge de mest egnede måder til at gennemføre tiltagene, er således blevet tilgodeset.

1.2.3. Hvis man vil systematisere og styrke høringsproceduren som en væsentligt bestanddel af forenklingen og forbedringen af lovgivningens kvalitet — og det er dette prisværdige mål, som Kommissionen har sat sig — må man først og fremmest styrke Regionsudvalgets rolle. Kommissionen må i sine tekster præcisere, hvilke initiativer den agter at tage for at styrke EU's rådgivende organers rolle, og føre dem ud i livet i tide for at sikre forenklingen. Regionsudvalget fremsætter for sit vedkommende i nærværende udtalelse konkrete og præcise krav.

1.2.4. Der er også brug for en præcisering i Kommissionens dokument »Mod en stærkere hørings- og dialogkultur« ⁽²⁾, hvor Regionsudvalget opfordres til på basis af samarbejdsprotokollen at organisere høringer af de regionale og lokale myndigheder på Kommissionens vegne, og der kan også blive tale om, at Kommissionen hører disse myndigheder direkte. Dette emne behandles meget klart i udtalelsen, som klart understreger princippet om, at Regionsudvalget ikke alene bør være behjælpelig med at tilrettelægge høringer, men selv bør være det høringsorgan, som Kommissionen henvender sig til.

1.3. Analyse forud for traktatændringen

1.3.1. Visse af EU's aktionsområder er oplagte emner til en forenkling, også ud over de forslag, der efterfølgende kan overtages af konventet og dermed af den nye forfatningstraktat.

Inden for visse områder af EU-lovgivningen er der gennem snart 50 år sket så stor en udskiftning og tilføjelse af EU-retsakter, at det efterhånden står klart for flertallet af aktører og berørte parter, at det vil være hensigtsmæssigt at foretage en »afregulering« med afsæt i kriterierne kodificering, omarbejdning og konsolidering. Hermed vil man kunne genskabe en passende grad af retssikkerhed. Aktørerne og de berørte parter anvender ofte uofficielle konsoliderede udgaver, som i

⁽¹⁾ KOM(2002) 247 endelig.

⁽²⁾ KOM(2002) 277 endelig.

praksis er nyttige, men som samtidig er udtryk for et »demokratisk underskud«. Kommissionen bør i den sammenhæng påtage sig nogle klare forpligtelser til at tage nogle konkrete initiativer — i overensstemmelse med de forslag, Kommissionen selv har fremsat i ovennævnte dokumenter, og som Regionsudvalget støtter.

2. Regionsudvalgets anbefalinger

Regionsudvalget

2.1. mener, at det er nødvendigt at forenkle EU-traktaterne og EU's beslutnings- og lovgivningsprocedurer, især med henblik på at effektivisere disse og i kraft af større gennemsigtighed at mindske afstanden mellem EU-borgerne og -institutionerne,

2.2. foreslår, at man for at undgå en mangedobling af retsinstrumenter, som kan være til skade for gennemsigtigheden og årsag til manglende retssikkerhed, søger at tilnærme første og tredje søjle til hinanden og at bygge EU's institutionelle struktur på en klar sontring mellem den lovgivende og den udøvende magt,

2.3. finder det påkrævet at skelne klart mellem retsforanstaltninger og gennemførelsesforanstaltninger og kun anvende førstnævnte til den grundlæggende lovgivning, som efterfølgende udbygges med mere tekniske gennemførelsesregler, der overholder subsidiaritets- og proportionalitetsprincippet,

2.4. går ind for, at man etablerer et klart regelhierarki for at løse problemerne med sammenhæng mellem procedurerne og en klar skelnen mellem retsforanstaltninger og gennemførelsesforanstaltninger. Forfatningstraktaten bør fastlægge de lovgivende og udøvende funktioner og klart angive, hvilke beføjelser de enkelte institutioner tillægges,

2.5. understreger derfor, at det er nødvendigt at gøre mere systematisk brug af direktivformen som retsinstrument, idet direktivet er mere i overensstemmelse med tanken bag subsidiaritetsprincippet, specielt i forbindelse med gennemførelsen af de politikker, der er underlagt konkurrerende beføjelser, samt rammelovgivningen, eftersom direktivet er i stand til at garantere den fleksibilitet, der er nødvendig, for at medlemsstaten kan sikre hensynet til det lokale og regionale særpræg i lyset af proportionalitetsprincippet,

2.6. ønsker en konsolidering af tendensen til en generaliseret anvendelse af kvalificeret flertal i Rådet,

2.7. finder det ønskeligt, at der sker en forenkling og en forbedring af den gældende EU-ret, forudsat at processen tager hensyn til kvaliteten af retsakterne og ikke udelukkende dikteres af kvantitetskrav,

2.8. mener, at kvaliteten af lovgivningen i høj grad afhænger af en forudgående høring (Regionsudvalget og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg som institutionelt talerør for hhv. de lokale og regionale og de økonomiske og sociale interesser) samt af en række instrumenter såsom den åbne koordinationsmetode, selvregulering eller samregulering, som i forfatningstraktaten bør anvendes jævnsides med de retsakter, der allerede anvendes på områder, hvor EU har kompetencen,

2.9. bifalder ikke Kommissionens forslag om muligheden for at ty til selvstændig beslutningstagning uden samtykke fra Europa-Parlamentet og Rådet i forbindelse med tilbagetrækning af gamle lovgivningsforslag, for hvilke det gælder, at det endnu ikke har været muligt at afslutte den i traktaten fastsatte institutionelle behandlingsprocedure, uanset at det overordnede mål med forslaget er at smidiggøre den europæiske lovgivningsprocedure. Reglerne for frist for revision af retsakter (»sunset clause«) bør altid gennemføres med samtykke fra de to grene af EU's lovgivende myndigheder,

2.10. ser positivt på forslaget om en detaljeret konsekvensanalyse, som tager sigte på at finde de bedst egnede retsinstrumenter, og foreslår i den sammenhæng, at Regionsudvalget inddrages i undersøgelsesproceduren vedrørende emner af lokal og regional betydning; i konsekvensanalysen bør også indgå en vurdering af følgerne for de regionale og kommunale myndigheders forvaltning og budgetter,

2.11. foreslår, at der foretages en gennemgribende sproglig forenkling af alle EU's lovgivningsprocesser, idet den nuværende sprogbrug udgør en egentlig hindring for gennemsigtigheden og dermed for borgernes tilhørsforhold til EU. Borgerne ønsker nemlig så vidt som muligt at se et EU-system, der i hvert fald på det sproglige plan svarer til de systemer, de kender fra medlemsstaterne,

2.12. ser med interesse på forslaget om, at der internt i Kommissionen og under generalsekretariatets ledelse etableres et lovgivningsnetværk med deltagelse af alle generaldirektorer med lovgivende beføjelser for at sikre, at der er sammenhæng i teksterne og at subsidiaritets- og proportionalitetsprincippet overholdes allerede fra det tidspunkt, hvor lovforslaget udarbejdes,

2.13. foreslår, at Kommissionen i forbindelse med omsætningen af EU-retten til national ret og gennemførelsen af lovgivningen ikke begrænser sig til udelukkende at fokusere på medlemsstaterne, men også tager højde for de regionale og lokale myndigheders rolle,

2.14. foreslår, at Regionsudvalgets institutionelle rolle anerkendes, og at alle EU's forvaltningsniveauer inddrages i beslutningsprocesserne, inklusive medlemsstaternes regionale og lokale administrationer, eftersom de er demokratisk valgte og har ansvaret for en stor del af lovgivningen,

2.15. opfordrer Kommissionen til at iværksætte den samarbejdsprotokol, den har indgået med Regionsudvalget, og opfordrer Europa-Parlamentet til at gøre mere udstrakt brug af retten til at anmode om Regionsudvalgets udtalelse, specielt i forbindelse med emner, der kræver fælles beslutningstagning, og som under alle omstændigheder har en specifik indvirkning på lokale forhold,

2.16. finder det nødvendigt at gentage, at det vil være hensigtsmæssigt og nødvendigt at overveje udvalgets eventuelle mulighed for selv at tage initiativ til lovgivningsforslag (perspektivrapporter),

2.17. foreslår, at det bliver anset som aktiv part i de såkaldte komitologi-processer på de områder, hvor de eksisterende udvalg i Kommissionen behandler emner, for hvilke høring af Regionsudvalget er obligatorisk,

2.18. foreslår, at Regionsudvalget sættes i stand til at fungere som permanent, tidstro forbindelse til de lokale og regionale myndigheder. Til det formål mener Regionsudvalget, at det vil være nødvendigt at udvide personalet med især personer med en regional uddannelse og baggrund,

2.19. foreslår, at Regionsudvalget med det fornødne udstyr og personale gøres til kontrolorgan og garant for gennemførelsen af subsidiaritetsprincippet. I den forbindelse bør Regionsudvalget ligeledes føre tilsyn med, at lovgivningen gennemføres på ens vilkår i hele EU under hensyntagen til de lokale forhold,

2.20. pålægger sin formand at fremsende denne udtalelse til Det Europæiske Konvent, EU-formandskabet, Rådet, Europa-Parlamentet og Kommissionen.

Bruxelles, den 21. november 2002.

Albert BORE

Formand for

Regionsudvalget
